

KLP

**2. kvartalsregnskap
KLP Konsern og KLP**

Innholdsfortegnelse

KLP Konsern	4
Resultatregnskap.....	13
Balanse	15
Egenkapitaloppstilling	16
Kontantstrømoppstilling	17
Noter til regnskapet	17
Note 1 Regnskapsprinsipper og -estimer	17
Note 2 Segmentinformasjon.....	18
Note 3 Premieinntekter for egen regning.....	22
Note 4 Andre inntekter.....	22
Note 5 Rentekostnad og verdiendring ansvarlige lån og fondsobligasjonslån	22
Note 6 Driftskostnader	23
Note 7 Andre kostnader.....	23
Note 8 Investeringseiendommer	23
Note 9 Virkelig verdi av finansielle eiendeler og forpliktelser	23
Note 10 Innlån	32
Note 11 Virkelig verdi hierarki.....	35
Note 12 Likviditetsrisiko.....	39
Note 13 Renterisiko	43
Note 14 Kredittrisiko	47
Note 15 Forsikringsmessige avsetninger i livsforsikring	55
Note 16 Annen kortsiktig gjeld	55
Note 17 Kapitalkrav	55
Note 18 Presentasjon av eiendeler og gjeld som er gjenstand for netto oppgjør.....	58
Note 19 Pensjonsforpliktelser.....	61
Nøkkeltall - akkumulert.....	62
Bærekraftsregnskap	66
Integrere samfunnsansvar i all vår virksomhet	66
MEDARBEIDERSTATISTIKK.....	66
KLIMA OG MILJØ	67
Øke investeringer som fremmer en bærekraftig utvikling og støtter opp om våre finansielle mål.....	69
ØKE KLIMAVENNLIGE INVESTERINGER.....	69
FINANS I UTVIKLINGSLAND	73
SÅKORNINVESTERINGER	76
Påvirke selskaper og bransjer til mer bærekraftig drift.....	78
ENGASJERT OG ANSVARLIG EIER.....	78
Utvikle produkter og tjenester som bidrar til positiv samfunnsutvikling	80
UTLÅNSVIRKSOMHET	80
Kommunal Landspensjonskasse	83
Resultatregnskap.....	83
Balanse	85
Egenkapitaloppstilling	87

Kontantstrømoppstilling	88
Noter til regnskapet	88
Note 1 Regnskapsprinsipper og -estimer	88
Note 2 Verdiendring eiendomsinvesteringer	89
Note 3 Premieinntekter for egen regning.....	90
Note 4 Erstatninger	90
Note 5 Forsikringsrelaterte driftskostnader	90
Note 6 Virkelig verdi av finansielle eiendeler og forpliktelser	90
Note 7 Virkelig verdi hierarki	103
Note 8 Presentasjon av eiendeler og gjeld som er gjenstand for netto oppgjør	111
Note 9 Forpliktelser	114
Note 10 Kapitalkrav	114
Note 11 Leieavtaler	117
Note 12 Pensjonsforpliktelser.....	117
Note 13 Forvaltningskostnader og andre kostnader knyttet til selskapsporteføljen.....	118
Note 14 Premiereserve	118

KLP Konsern

2. kvartal 2021

Rapport andre kvartal 2021

Sterkt kunderesultat i andre kvartal og for første halvår i 2021

- Verdijustert avkastning i andre kvartal 2,9 prosent, 4,4 prosent etter første halvår 2021, mens bokført avkastning ble 1,1 prosent i kvartalet og endte etter første halvår på 2,6 prosent.
- Resultatet for første halvår preges av solid bidrag fra foretakets aksjeinvesteringer.
- Godt resultatbidrag fra datterforetakene.

KLP – et kundeeiet konsern

KLP-konsernet består av følgende foretak: Kommunal Landspensjonskasse (KLP) og datterforetakene KLP Banken, KLP Skadeforsikring, KLP Kapitalforvaltning, KLP Forsikringservice og KLP Eiendom.

Konsernet hadde ved utgangen av andre kvartal 2021 en forvaltningskapital på 870,5 milliarder kroner, en økning på 57 milliarder kroner i andre kvartal.

Konsernets totalresultat er på 994 millioner kroner (113) etter andre kvartal.

Kommunal Landspensjonskasse

Pensjonsordninger innenfor offentlig sektor tilbys og administreres av konsernets morselskap Kommunal Landspensjonskasse. Av KLPs forvaltningskapital på 692,9 milliarder kroner, er 633,6 milliarder knyttet til forsikringsforpliktelser innenfor offentlig tjenstepensjon.

Resultat andre kvartal 2021

Avkastningsresultat

KLP oppnådde et avkastningsresultat, avkastning ut over det foretaket har garantert til sine kunder, på 7,2 milliarder kroner (3,4) i første halvår. Verdijustert avkastning på kollektivporteføljen ble 2,9 prosent i andre kvartal og 4,4 prosent hittil i år, mens bokført avkastning ble 1,1 prosent i kvartalet og 2,6 prosent hittil i år.

Risikoresultat

Risikohendelsene i bestanden er innenfor forventninger gjennom året og vil variere fra kvartal til kvartal. Resultatet utgjorde 102 millioner kroner i andre kvartal, og 293 millioner hittil i år.

Administrasjonsresultat

Foretakets administrasjonsresultat viser et overskudd på 61 millioner kroner (64) hittil i år, hvorav 20 millioner kroner i andre kvartal. Forsikringsrelaterte driftskostnader utgjør 625 millioner kroner (601) hittil i år.

Samlet resultat

Samlet resultat til foretaket er på 984 millioner kroner (112) hittil i år. Kunderesultatet er 7,2 milliarder kroner (3,5) hittil i år.

Millioner kroner	Kunder	Foretak	Sum
Avkastningsresultat	7 094	138	7 232
Risikoresultat	147	147	293
Rentegarantipremie		124	124
Administrasjonsresultat		61	61
Andre inntekter fra teknisk regnskap		6	6
Netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen og andre inntekter/kostnader i ikke-teknisk regnskap		488	488
Skatt		-115	-115
Andre resultatelementer		135	135
Resultat etter 2. kvartal 2021	7 240	984	8 224
Resultat etter 2. kvartal 2020	3 458	112	3 571

Finansiell soliditet og kapitalforhold

Forvaltningskapitalen i KLP har økt med 42,2 milliarder kroner i andre kvartal og utgjør 692,9 milliarder kroner. Premiereserven økte i samme periode med 25,0 milliarder kroner til 477,7 milliarder kroner.

Kursreguleringsfondet har økt med 11,1 milliarder kroner i kvartalet og utgjør 67,7 milliarder kroner etter andre kvartal.

Uten bruk av overgangsregler er foretakets solvenskapitaldekning (SCR) på 282 prosent. Ved å hensynta overgangsordningen for tekniske avsetninger, ble kapitaldekningen 332 prosent. KLP har et mål om at kapitaldekningen skal ligge over 150 prosent uten bruk av overgangsregler. Soliditeten ligger godt over dette målet og bekrefter foretakets sterke soliditet.

Nøkkeltall

Prosent	Per 30.06.2021	Per 30.06.2020
Bokført avkastning	2,6	1,9
Verdijustert avkastning	4,4	-0,5
Verdijustert inkl. merverdier i hold-til-forfall og utlån	3,7	1
<i>Avkastningstallene gjelder kollektivporteføljen</i>		
Kapitaldekning Solvens II	282	252
Kapitaldekning Solvens II med overgangsregler	332	333

Premieinntekter

Premieinntektene eksklusive mottatt premiereserve ved tilflytting, utgjør 33,6 milliarder kroner (14,3) ved utgangen av andre kvartal.

Erstatninger

Utbetalte pensjoner og andre erstatninger, eksklusive avgitt premiereserve ved fraflytting utgjorde 10,8 milliarder kroner (10,2) hittil i år.

Forvaltning av kollektivporteføljen

Eiendelene i kollektivporteføljen utgjorde 626,3 milliarder kroner (574,9) og var investert som vist nedenfor:

Eiendeler	Per 30.06.2021		Per 30.06.2020	
Alle tall i prosent	Andel	Avkastning	Andel	Avkastning
Aksjer	28,1 %	12,8 %	21,4 %	-7,0 %
Omløpsobligasjoner	16,5 %	-1,0 %	16,5 %	4,0 %
Anleggs-/HTF-obligasjoner	28,3 %	1,8 %	30,6 %	1,8 %
Utlån	12,3 %	0,8 %	14,2 %	1,1 %
Eiendom	13,3 %	4,2 %	13,0 %	1,5 %
Andre finansielle eiendeler	2,4 %	0,5 %	4,3 %	0,9 %

Aksjer

Samlet eksponering i aksjer og alternative investeringer, inkludert aksjederivater, var 28,1 prosent ved utgangen av andre kvartal. Samlet avkastning for aksjer og alternative investeringer ble 5,8 prosent i kvartalet. Avkastningen for KLPs globale aksjer var 6,8 prosent, mens KLPs norske aksjeportefølje hadde en avkastning på 5,6 prosent i kvartalet.

Omløpsobligasjoner og pengemarked

Omløpsobligasjoner utgjorde 16,5 prosent, mens pengemarkedsinstrumenter utgjorde 2,4 prosent av eiendelene i kollektivporteføljen ved utgangen av andre kvartal. Både norske og amerikanske renter falt gjennom kvartalet, mens europeiske renter var omtrent uendret. KLPs globale statsobligasjonsindeks fikk en valutasikret avkastning på 0,5 prosent i kvartalet, mens avkastningen på den norske statsobligasjonsindeksen var 0,4 prosent. De globale kredittmarginene var ca. 9 basispunkter lavere per 30.06 sammenlignet med foregående kvartal.

Kvartalsavkastningen for KLPs globale kredittobligasjonsindeks ble 2,5 prosent. Samlet oppnådde omløpsobligasjoner en avkastning på 1,5 prosent i andre kvartal. Pengemarkedsavkastningen var 0,2 prosent i kvartalet.

Anleggsobligasjoner

Investering i anleggs- og hold-til-forfall-obligasjoner utgjorde 28,3 prosent av kollektivporteføljen per 30.06. Ikke-regnskapsførte merverdier i kollektivporteføljen utgjorde 10,3 milliarder kroner per 30.06. Porteføljen er godt diversifisert, og består av papirer utstedt av låntakere med høy kredittverdighet. Avkastning målt til amortisert kost var 0,9 prosent i andre kvartal.

Eiendom

Eiendomsinvesteringer, inkludert norske og internasjonale eiendomsfond, utgjorde 13,3 prosent av kollektivporteføljen. Eiendomsverdiene i kollektivporteføljen er skrevet opp med 1,9 milliarder kroner i kvartalet. Kollektivporteføljens eiendomsinvesteringer oppnådde en avkastning på 4,2 prosent første halvår.

Utlån

Utlån i kollektivporteføljen utgjør 75,8 milliarder kroner. Dette er fordelt med 63,3 milliarder kroner i utlån til offentlig sektor, 2,2 milliarder til lån med statsgaranti, 3,1 milliarder kroner i pantesikrede boliglån og resterende 7,2 milliarder til andre lån med pant. Utlånsporteføljen er kjennetegnet av høy kvalitet, uten tap på kommunelån og meget beskjedne avsetninger til tap på boliglån. Ikke-regnskapsførte merverdier i utlånsporteføljen (fastrentelån) utgjorde 777 millioner kroner per 30.06.2021. Avkastning ble 0,8 prosent hittil i år.

Avkastning på selskapsporteføljen

Selskapsporteføljen omfatter plassering av egenkapital og ansvarlige lån/fondsobligasjoner.

Selskapsporteføljen forvaltes med en langsiktig investeringshorisont med moderat risiko, og med en målsetting om stabil avkastning. Investeringene i selskapsporteføljen oppnådde en avkastning på 1,7 prosent hittil i år.

Andre forhold

Ansatte i KLP og datterforetakene har siden 13. mars 2020 i all hovedsak jobbet hjemmefra. Operasjonelt har dette fungert godt og det er ikke meldt om spesielle utfordringer knyttet til normal drift.

Det er foreløpig for tidlig å si hvorledes Covid-19 og pandemisituasjonen vil påvirke uttak av uførepensjon i KLPs medlemsmasse over tid. Erfaringsdata til og med 2019 tilsier at vi har marginer i beregningsgrunnlaget for uførhet. Som følge av usikkerheten rundt uførheten fremover, beholdes det meste av disse marginene inntil videre.

Datterforetakenes forretningsområder

Skadeforsikring

Første halvår 2021 viser et driftsresultat før skatt på 225,9 millioner kroner (18,2). Etter et godt første kvartal bedret resultatet seg ytterligere og resultatet for andre kvartal var på 154,3 millioner kroner (144,3). Resultatutviklingen skyldes i hovedsak et bedret forsikringsresultat og en tilfredsstillende finansavkastning gjennom perioden. Driftskostnadene er lavere enn forventet og foretaket har fortsatt oppløsninger av tidligere års reserver.

Bestandspremien var ved utgangen av andre kvartal 1 957 millioner kroner, en økning på 155 millioner kroner sammenlignet med status per 31.12.2020. Selv om det generelle premienivået fortsatt er økende, ser foretaket behov for ytterligere økning innen enkelte områder. Forfalt premie har økt med 12,7 prosent, tilsvarende 161 millioner kroner, sammenlignet med samme tid i 2020. Veksten er høy innen både det offentlige- og bedriftsmarkedet, og i personmarkedet.

Det forsikringstekniske resultatet var 289 millioner kroner (190). Det har i løpet av andre kvartal blitt innrapportert én stor skade. Denne er foreløpig avsatt med 140 millioner kroner, hvorav reassuransen dekker opp 98 millioner kroner. Avviklingen av tidligere skadeårganger er fortsatt positiv, og det er hittil i år inntektsført 78 millioner kroner, tilsvarende 3,5 prosent av reservene ved inngangen av året.

Nøkkeltall for foretaket

	Per 30.06 2021	Per 30.06 2020	Hele 2020
Skadeprosent	74,5	83,3	83,1
Kostnadsprosent	15,8	18,6	17,6
Totalkostnadsprosent	90,3	101,9	100,7

I årets undersøkelse i regi av Norges Forsikringsmeglernes forening ble KLP Skadeforsikrings nettportal vurdert som den som gav best opplevelse av å få løst kundenes behov. Kundetilfredsundersøkelser innhentet av KLP i annet kvartal, viser også høy og bedret tilfredshet i alle kundesegmentene.

Netto finansinntekt var i første halvår 128,7 millioner kroner (31,9), tilsvarende avkastning på 2,6 prosent (0,8). Avkastning for andre kvartal isolert var 99,2 millioner kroner (136,1), tilsvarende 1,9 prosent. (3,0). Aksjeporteføljen har så langt i år hatt avkastning på 13,8 prosent. Foretakets investeringer i rentebærende fond hadde per første halvår avkastning på –0,1 prosent, mens anleggsobligasjoner i perioden hadde avkastning på 1,6 prosent. Avkastningen på eiendomsinvesteringene var 3,9 prosent, etter en oppskrivning på 12 millioner kroner. Andre kvartal isolert, ga aksjeavkastning på 7,3 prosent, renteavkastning på 1,1 prosent og 0,9 prosent avkastning på anleggsobligasjoner.

Foretakets økonomiske stilling er god, med solvensmargindekning (SCR) på 252 prosent per utgangen av andre kvartal 2021, sammenlignet med 237 prosent per årsslutt 2020 og 238 prosent etter første kvartal 2021.

Kapital- og fondsforvaltning

KLP Kapitalforvaltning utfører verdipapirforvaltningen i KLP-konsernet. Totalt ble det forvaltet 628 milliarder kroner ved utgangen av første halvår, hvorav 121 milliarder kroner kommer fra eksterne kunder. Hoveddelen av midlene er forvaltet på vegne av KLP og datterforetakene.

Netto tegning i KLP-fondene var 12,6 milliarder kroner i første halvår. Av dette hadde eksterne kunder netto nytegnning på 6,6 milliarder kroner.

KLP Kapitalforvaltning hadde et resultat før skatt på 24,6 millioner kroner i første halvår.

Bank

KLP Banken-konsernet finansierer boliglån og annen kreditt til personkunder (personmarkedet) samt lån til kommuner, fylkeskommuner og selskaper som utfører offentlige oppgaver (offentlig marked). Utlånsvirksomheten finansieres med innskudd fra personer og bedrifter, innlån i verdipapirmarkedet og egenkapital. Banken forvalter også utlån finansiert av pensjonsmidler i KLP.

KLP Banken konsern hadde per 30. juni 2021 utlån til kunder på 38,2 milliarder kroner (37,5). Fordelingen mellom personmarkedet og offentlig marked var henholdsvis 21,4 (20,1) og 16,8 (17,4) milliarder kroner.

KLP Banken forvalter for KLP 3,1 milliarder kroner i boliglån (3,3) og 72,4 milliarder kroner i lån til offentlige låntakere og annen virksomhet (76,8).

Så langt i 2021 har personmarkedet i KLP Banken hatt en svakere vekst i boliglån med 0,7 milliarder kroner sammenlignet med i fjor (1,7). Samlede nye utbetalinger er på samme nivå som i fjor, slik at innfrielser har økt. Bankens boliglånsprodukter er innrettet mot målgruppen medlemmer av pensjonsordningene i KLP.

Utlånsvolumet i offentlig marked på KLP Bankens balanse falt i løpet av første halvår med 0,9 milliarder kroner (0,7). Lån til offentlige låntakere som forvaltes for KLP har i samme periode økt med 1,1 milliarder kroner (0,7). Forvaltede lån til utenlandske debitorer, i hovedsakelig i fremmed valuta, er hittil i år redusert med 2,5 milliarder kroner til 7,4 milliarder kroner.

Bankens utlånsmarginer har vært relativt stabile gjennom første halvår på tross av lavt rentenivå og økende konkurranse innen begge utlånsområdene. Bankens driftsinntekter i form av netto renteinntekter ved utløpet av halvåret ble 152,8 millioner kroner (136,0).

KLP Bankens likviditet er plassert i andre banker og i rentebærende papirer. Porteføljen av rentebærende verdipapirer utgjør 5,1 milliarder kroner (4,4).

Bankens netto gevinst/tap på finansielle instrumenter omfatter i hovedsak effekter av verdiendringer på verdipapirbeholdningen og tilbakekjøp av innlån. I sum ga finansielle instrumenter en samlet kostnad på -18,6 millioner kroner i første halvår (-16,1).

I 2020 benyttet KLP Banken AS en utvidet adgang til å ta opp F-lån i Norges Bank. Ordningen avvikles i 2021. Utestående F-lån ved utløpet av andre kvartal var redusert til 0,7 milliarder kroner. Låneopptaket er sikret ved deponering av verdipapirer for et tilsvarende beløp.

KLP Banken konsernets fremmedfinansiering består i hovedsak av innskudd og obligasjoner. Innskuddsveksten i første halvår var 0,9 milliarder kroner (0,5). På rapporteringstidspunktet utgjorde innskudd fra personer og bedrifter 12,6 milliarder kroner (12,2) og gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer 29,2 milliarder kroner (26,0). Verdipapirgjelden er i hovedsak obligasjoner med fortrinnsrett (OMF) utstedt av KLP Kommunekreditt AS og KLP Boligkreditt AS.

Per første halvår utgjør tap og tapsavsetninger -1,2 millioner kroner i personmarkedet (-2,9). I hovedsak er dette tap på kredittkort. Pandemien har så langt gitt lavere tap på utlån enn fryktet. I kredittkortvirksomheten har også utestående volum avtatt. Det er heller ikke i 2021 konstaterte tap knyttet til offentlige utlån.

KLP Banken konsernet oppnådde ved utløpet av andre kvartal et driftsresultat før skatt på 54,3 millioner kroner (39,8). Områdefordelt resultat gir 46,3 millioner kroner i personmarkedet (30,0) og 8,0 millioner kroner i offentlig marked (9,8).

Samfunnsansvar

KLP ønsker å bidra til best mulig utvikling av lokalsamfunn og fremtidens norske næringsliv. Som en del av dette arbeidet ble akseleratorkonseptet «KLP Trykktanken – Marine råstoff i Tromsø» lansert i april. Sjømatnæringen er i vekst, og det gir også større volumer av rester av råstoffer fra næringen, som for eksempel kan bli medisin, kosttilskudd, kosmetikk eller dyrefôr. Målet med KLP Trykktanken er å finne og videreutvikle nordnorske forretningsmuligheter innenfor marine råstoff, og for å sette fart og retning på forretningsideer fra gründermiljø, næringsliv og forskning og utvikling i regionen.

KLP har inngått to nye investeringssamarbeid. Det ene er å investere to milliarder i Macquarie-fond for å øke våre investeringer i grønn infrastruktur, i form av langsiktig gjeld, betraktelig. KLP går sammen med Macquarie Asset Management om å opprette en plattform for investeringer i grønn infrastruktur. Resultatet er en investeringsstrategi som er skreddersydd til våre grønne krav.

KLP har også blitt med i et annet investeringssamarbeid, Infrastructure Alliance Europe, med blant annet AP4 for å investere i lavrisiko infrastruktur i Europa. Dette er en del av å nå målet om å investere i langsiktig infrastruktur som har en sterk bærekraftsprofil.

KLP Skadeforsikring har jobbet med et forprosjekt for å kartlegge og få en strukturert tilnærming til klimarisiko og hvordan det vil påvirke skadeforsikringsvirksomheten fremover. Forprosjektet tar også opp problemstillinger knyttet til hvordan foretaket skal møte nye krav som kommer, hvilken posisjonering KLP Skadeforsikring bør ta overfor kommunene, samt å avklare hvordan arbeidet skal organiseres fremover. Forprosjektet har pågått siden mai, og resultatene vil legges frem for styret i skadeselskapet i begynnelsen av september.

Årets to første, av totalt åtte, Kommunekonferansesendinger er gjennomført. Den første hadde temaet «Hva slags distriktspolitikk skal vi ha i Norge? Styrt avvikling eller utvikling? Skal vi akseptere at det går mot avfolkning enkelte steder eller er Covid-19 et vendepunkt som muliggjør et spennende liv og karriere på bygda?». I panelet satt blant annet professor Victor Normann og Senterpartileder Trygve Slagsvold Vedum.

I sending nummer to, var temaet «Klarer kommunene å ta vare på naturverdiene?», herunder de vanskelige valgene kommunene står i. Skal de ta vare på naturverdiene sine, når valget står mellom flere arbeidsplasser, økt turisme eller essensiell infrastruktur på den ene siden, og naturen på den andre? I denne sendingen var blant annet Espen Barth Eide (Ap) gjest.

Fremtidsutsikter og hendelser etter kvartalet

I takt med vaksinerer går samfunnet mot en gradvis åpning etter en lang periode preget av strenge smittevernstiltak i forbindelse med Covid-19. Selv om det går mot en normalisering vil det å jobbe hjemmefra også være en del av driften i KLP fremover. Foretaket er oppmerksom på hvordan dette kan påvirke arbeidsmiljøet i KLP.

Økonomien globalt er også påvirket av pandemien, og ventes å gi god vekst etter hvert som flere og flere blir vaksinert. De finansielle markedene har i stor grad priset dette inn i sine forventninger, dermed kan markedene raskt reagere negativt på dårlige nyheter knyttet til pandemien. KLP har høy beredskap og god soliditet for å kunne håndtere slike svingninger.

Oslo, 23. august 2021

Styret i Kommunal Landspensjonskasse gjensidig forsikringsselskap

Egil Johansen
Leder

Jenny Følling
Nestleder

Egil Matsen

Karianne Melleby

Odd Haldgeir Larsen

Øivind Brevik

Vibeke Heldal
Valgt av og blant de ansatte

Erling Bendiksen
Valgt av og blant de ansatte

Resultatregnskap

KLP Konsern

NOTE	MILLIONER KRONER	2. kvartal 2021	2. kvartal 2020	01.01.2021 -30.06.2021	01.01.2020 -30.06.2020	01.01.2020 -31.12.2020
3	Premieinntekter for egen regning	27 051	8 187	34 520	18 483	39 049
	Netto avkastning fra finansielle eiendeler	3 957	3 893	7 586	7 999	14 793
	Netto renteinntekter bank	77	61	153	137	318
	Realiserte og urealiserte gevinster og tap på finansielle instrumenter	17 985	25 914	27 602	-14 836	15 331
8	Netto inntekter fra investeringseiendommer	2 667	175	3 503	903	5 080
4	Andre inntekter	360	210	763	664	1 136
	Sum netto inntekter	52 098	38 440	74 127	13 350	75 707
	Erstatninger for egen regning	- 5 677	- 6 706	-19 754	-18 575	-29 780
	Endring i forsikringsmessige avsetninger	- 24 962	- 5 353	-20 226	-5 252	-19 000
5	Rentekostnad og verdiendring ansvarlige lån og fondsobligasjonslån	- 113	920	117	-742	-478
6	Driftskostnader	- 552	- 526	-1 064	-1 039	-1 971
	Salg av virksomhet	0	- 152	0	-152	-183
7	Andre kostnader	- 325	- 321	-628	-621	-1 258
	Andelseiers verdiendring i konsoliderte verdipapirfond	- 7 193	- 9 809	-11 320	2 187	-11 074
	Sum kostnader	-38 823	-21 946	-52 876	-24 194	-63 744
	Driftsresultat	13 274	16 494	21 251	-10 844	11 963
	Til(-) / fra(+) kursreguleringsfond i livsforsikring	- 11 194	- 12 215	-12 401	12 355	245
	Til(-) / fra(+) tilleggsavsetning og bufferavsetning i livsforsikring	611	490	611	490	-7 749
	Midler tilført forsikringskundene i livsforsikring	- 2 059	- 4 207	-8 136	-1 287	-2 803
	Resultat før skatt	632	562	1 325	713	1 657
	Skattekostnad ¹	- 254	- 228	-500	-401	- 860
	Resultat	378	334	825	312	797

NOTE	MILLIONER KRONER	2. kvartal 2021	2. kvartal 2020	01.01.2021 -30.06.2021	01.01.2020 -30.06.2020	01.01.2020 -31.12.2020
	Aktuarielle gevinster og tap på ytelsesbaserte pensjonsordninger					
19	- ytelser til ansatte	0	- 57	185	-404	- 88
	Justering av forsikringsforpliktelsene	0	44	-21	44	12
	Skatt på poster som senere ikke vil bli omklassifisert til resultatet	0	- 23	-30	64	19
	Poster som senere ikke vil bli omklassifisert til resultatet	0	-35	135	-296	-57
	Revaluering eiendommer til bruk i egen virksomhet	21	112	47	129	392
8	Valutaomregning utenlandske eiendommer	587	- 795	- 689	2 236	1 778
	Justering av forsikringsforpliktelsene	- 587	795	689	-2 236	- 1 778
	Skatt på poster som senere vil bli omklassifisert til resultatet	- 5	- 28	-12	-32	- 98
	Poster som senere vil bli omklassifisert til resultatet når særlige vilkår er oppfylt	15	84	35	97	294
	Sum utvidet resultat	15	49	170	-199	238
	Totalresultat	394	383	994	113	1 034
	¹ Andelseieres andel av skattekostnad i konsoliderte verdipapirfond	- 95	- 57	-149	-133	- 255

Balanse

KLP Konsern

NOTE	MILLIONER KRONER	30.06.2021	30.06.2020	31.12.2020
	Utsatt skattefordel	45	66	61
	Andre immaterielle eiendeler	781	576	684
	Varige driftsmidler	2 595	2 177	2 557
	Investeringer i tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet	4 933	4 245	4 240
8,11	Investeringseiendom	83 969	77 392	81 485
9,14	Gjeldsinstrumenter som holdes til forfall	27 862	31 299	28 986
9,14	Gjeldsinstrumenter klassifisert som lån og fordringer	156 974	155 714	154 180
9,11,14	Utlån kommuner, bedrifter og personkunder til virkelig verdi over resultat	515	677	589
9,14	Utlån kommuner, bedrifter og personkunder til amortisert kost	114 360	117 845	115 071
9,11,14	Gjeldsinstrumenter til virkelig verdi over resultat	185 353	180 365	193 814
9,11	Egenkapitalinstrumenter til virkelig verdi over resultat	255 593	182 223	204 982
9,11,14	Finansielle derivater	1 390	7 186	11 561
9	Fordringer	32 557	17 405	6 179
9	Eiendeler i innskuddsbasert livsforsikring	0	5 168	0
14	Kontanter og bankinnskudd	3 622	3 261	2 772
	SUM EIENDELER	870 548	785 598	807 161
	Innskutt egenkapital	17 937	16 333	18 194
	Opptjent egenkapital	22 217	20 912	21 222
	SUM EGENKAPITAL	40 154	37 245	39 416
9,10	Fondsobligasjonslån	1 635	2 020	1 764
9,10	Ansvarlig lån	2 989	3 174	3 135
19	Pensjonsforpliktelser	794	1 226	934
15	Forsikringsmessige avsetninger i livsforsikring	633 773	564 010	595 068
9,15	Avsetninger i innskuddsbasert livsforsikring	0	5 168	0
	Premie-, erstatnings-, og sikkerhetsfondsavsetning i skadeforsikring	3 371	3 009	2 729
9,10	Utstedte obligasjonslån med fortrinnsrett	28 315	25 020	24 997
9,10	Gjeld til kredittinstitusjoner	5 427	12 192	14 216
9,10	Gjeld til og innskudd fra kunder	12 643	12 245	11 781
9,11	Finansielle derivater	5 412	2 315	789
	Utsatt skatt	1 612	1 374	1 425
16	Annen kortsiktig gjeld	12 495	22 692	6 859
	Andelseieres interesser i konsoliderte verdipapirfond	121 931	93 910	104 050
	SUM GJELD	830 394	748 354	767 745
	SUM EGENKAPITAL OG GJELD	870 548	785 598	807 161
	Betingede forpliktelser	28 984	27 500	27 659

Egenkapitaloppstilling

KLP Konsern

2021 MILLIONER KRONER	Innskutt egenkapital	Opptjent egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital 01.01.2021	18 194	21 222	39 416
Resultat		825	825
Poster som senere ikke vil bli omklassifisert til resultatet		135	135
Poster som senere vil bli omklassifisert til resultatet når særlige vilkår er oppfylt		35	35
Sum utvidet resultat		170	170
Sum totalresultat	0	994	994
Netto innbetalt egenkapitaltilskudd	-257		-257
Sum transaksjoner med eierne	-257		-257
Egenkapital 30.06.2021	17 937	22 217	40 154

2020 MILLIONER KRONER	Innskutt egenkapital	Opptjent egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital 01.01.2020	16 540	20 799	37 339
Resultat		312	312
Poster som senere ikke vil bli omklassifisert til resultatet		- 296	- 296
Poster som senere vil bli omklassifisert til resultatet når særlige vilkår er oppfylt		97	97
Sum utvidet resultat		- 199	- 199
Sum totalresultat		113	113
Netto innbetalt egenkapitaltilskudd	- 207		- 207
Sum transaksjoner med eierne	- 207		- 207
Egenkapital 30.06.2020	16 333	20 912	37 245

2020 MILLIONER KRONER	Innskutt egenkapital	Opptjent egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital 01.01.2020	16 540	20 799	37 339
Resultat	611	186	797
Poster som senere ikke vil bli omklassifisert til resultatet		-57	-57
Poster som senere vil bli omklassifisert til resultatet når særlige vilkår er oppfylt		294	294
Sum utvidet resultat		238	238
Sum totalresultat	611	423	1 034
Netto innbetalt egenkapitaltilskudd	1 043		1 043
Sum transaksjoner med eierne	1 043		1 043
Egenkapital 31.12.2020	18 194	21 222	39 416

Kontantstrømoppstilling

KLP Konsern

MILLIONER KRONER	01.01.2021 -30.06.2021	01.01.2021 -31.03.2021	01.01.2020 -31.12.2020	01.01.2020 -30.09.2020	01.01.2020 -30.06.2020
Netto kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter	-21 644	-13 315	13 405	2 399	8 608
Netto kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter ¹	-146	-69	-331	-231	-157
Netto kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter ²	22 640	15 833	-13 495	-2 658	-8 384
Netto endring i kontanter og bankinnskudd	850	2 449	-422	-490	67
Beholdning av kontanter og bankinnskudd ved periodens begynnelse	2 772	2 772	3 194	3 194	3 194
Beholdning av kontanter og bankinnskudd ved periodens slutt	3 622	5 221	2 772	2 703	3 261

¹ Utbetaling ved kjøp av driftsmidler.

² Netto innbetaling av egenkapitaltilskudd, opptak og nedbetaling av gjeld, samt innbetaling fra andelseiere i konsoliderte fond.

Noter til regnskapet

KLP Konsern

Note 1 Regnskapsprinsipper og -estimer

Regnskapsprinsipper

Regnskapet i denne delårsrapporten viser konsernregnskapet og selskapsregnskapet til Kommunal Landspensjonskasse (KLP) for perioden 01.01.2021 – 30.06.2021. Regnskapet er ikke revidert.

Den delen av delårsrapporten som gjelder konsernregnskapet er utarbeidet i henhold til IAS 34 Delårsrapportering.

De samme regnskapsprinsippene og beregningsmetoder er fulgt i delårsregnskapet som i årsregnskapet for 2020, med mindre annet er oppgitt.

Delårsregnskapet inneholder ikke all informasjon som kreves av et fullstendig årsregnskap, og denne delårsrapporten bør leses i sammenheng med årsregnskapet for 2020. Dette fås ved henvendelse til KLPs hovedkontor i Dronning Eufemias gate 10, eller på klp.no

Frigjorte midler ved levealdersjustering

I brev av 22.desember 2020 søkte livsforsikringsvirksomheten om samtykke fra Finanstilsynet om å benytte frigjorte midler som følge av levealdersjustering (endringer i forholdstall og delingstall) til styrking av premiereserve. De frigjorte midlene utgjorde totalt 2,9 milliarder kroner og ble omfordelt per 31.desember 2020.

I svarbrev av 30. juni 2021 finner Finanstilsynet at muligheten til å styrke premiereserven som følge av midler som frigjøres som følge av levealdersjustering ikke kommer til anvendelse. Det fremgår ikke av svarbrevet fra Finanstilsynet hvordan de frigjorte midlene skal disponeres. I svarbrevet viser Finanstilsynet i tillegg til at det kreves ny søknad fra foretaket i livsforsikringsvirksomheten for finansiering av styrkingen av premiereserven og at en slik finansiering gjøres betinget av at livsforsikringsvirksomheten bidrar med egenkapital.

Livsforsikringsvirksomheten vil basert på svarbrevet fra Finanstilsynet foreta en ny vurdering av disponering av de frigjorte midlene som følge av levealdersjustering og en ny vurdering av styrkingen av premiereserven og finansieringen av denne.

Eventuelle endringer i disponeringen av de frigjorte midlene og finansiering av premiereserve vil bli ført i regnskapet for 2021 når disse forholdene er avklart.

Regnskapsestimater

Ved utarbeidelse av delårsregnskapet har ledelsen utøvet skjønn og benyttet estimater og forutsetninger som påvirker regnskapstallene. Faktiske tall kan derfor avvike fra benyttede estimater.

Note 2 Segmentinformasjon

KLP konsernets virksomhet er inndelt i de seks områdene kollektiv pensjon offentlig, kollektiv pensjon privat, skadeforsikring, bank , kapitalforvaltning og øvrige All virksomhet er rettet mot kunder i Norge.

KOLLEKTIV PENSJON OFFENTLIG

Kommunal Landspensjonskasse tilbyr kollektiv offentlig tjenestepensjon.

KOLLEKTIV PENSJON PRIVAT

KLP Bedriftspensjon AS tilbyr produkter til foretak innen både offentlig og privat sektor. Virksomheten ble solgt i 2020.

SKADEFORSIKRING

KLP Skadeforsikring AS tilbyr ting- og personskadeprodukter til arbeidsgivere innen offentlig og privat sektor. I tillegg tilbys et bredt spekter av standard forsikringsprodukter til personmarkedet.

BANK

KLPs bankvirksomhet omfatter foretakene KLP Banken AS og dets heleide datterforetak; KLP Kommunekreditt AS og KLP Boligkreditt AS. Bankvirksomheten omfatter tjenester som innskudd og utlån til personmarkedet, kredittkort, samt utlån med offentlig garanti.

KAPITALFORVALTNING

Kapitalforvaltning tilbys fra foretakene KLP Kapitalforvaltning AS. Foretakene tilbyr et bredt utvalg av verdipapirfond både til personkunder og institusjonelle kunder. Verdipapirforvaltningen har en samfunnsansvarlig profil.

ØVRIG

Øvrige segmenter består av KLP Forsikringservice AS som tilbyr et bredt tjenestespekter til kommunale pensjonskasser.

MILLIONER KRONER	Kollektiv pensjon offentlig			Kollektiv pensjon privat			Skadeforsikring			Bank		
	01.01.2021 -30.06.2021	01.01.2020 -30.06.2020	01.01.2020 -31.12.2020	01.01.2021 -30.06.2021	01.01.2020 -30.06.2020	01.01.2020 -31.12.2020	01.01.2021 -30.06.2021	01.01.2020 -30.06.2020	01.01.2020 -31.12.2020	01.01.2021 -30.06.2021	01.01.2020 -30.06.2020	01.01.2020 -31.12.2020
Premieinntekter for egen regning fra eksterne kunder ¹	33 634	17 124	37 102	solgt	571	313	904	805	1 658	0	0	0
Netto finansinntekter fra investeringer	26 397	-1 941	25 351	solgt	-160	-604	128	31	229	135	124	304
Øvrige inntekter	993	706	1 429	solgt	4	2	1	1	2	38	39	77
Sum inntekter	61 024	15 889	63 881	-	414	-288	1 032	837	1 889	173	163	381
Erstatninger for egen regning	-19 100	-17 809	-28 360	solgt	-94	-45	-654	-672	-1 375	0	0	0
Forsikringsmessige avsetninger for egen regning	-20 222	-4 944	-19 329	solgt	-310	331	-4	2	-2	0	0	0
Rentekostnad og verdiendring ansvarlige lån og fundsobligasjonslån	117	-742	-478	solgt	0	0	0	0	0	0	0	0
Driftskostnader eksklusive avskrivninger	-554	-530	-1 030	solgt	-36	-19	-145	-146	-287	-114	-119	-233
Avskrivninger	-45	-36	-74	solgt	-1	0	-3	-3	-5	-3	-2	-4
Salg av virksomhet	0	0	0	solgt	-152	0	0	0	0	0	0	0
Andre kostnader	-695	-664	-1 377	solgt	-9	0	0	0	0	-2	-4	-7
Andelseiers verdiendring i konsoliderte verdipapirfond												
Sum kostnader	-40 498	-24 724	-50 649	-	-603	267	-806	-818	-1 668	-119	-125	-244
Driftsresultat	20 526	-8 835	13 233	-	-188	-22	226	18	220	54	38	137
Midler tilført forsikringskundene ²	-19 561	9 509	-11 944	solgt	3	8	0	0	0	0	0	0
Resultat før skatt	965	675	1 289	-	-185	-14	226	18	220	54	38	137
Skattekostnad	-115	-115	-204	solgt	0	0	-61	-5	-40	12	18	-3
Resultat etter skatt	849	559	1 085	-	-185	-14	165	14	180	66	57	133
Endring i utvidet resultat	135	-295	-63	solgt	-5	-4	19	-30	-10	8	-12	-4
Totalresultat	984	264	1 021	-	-190	-18	184	-17	170	74	45	130
Eiendeler	692 854	627 258	652 277	solgt	7 562	solgt	6 067	5 338	5 270	45 216	43 855	42 694
Gjeld	652 745	590 035	612 894	solgt	7 161	solgt	3 773	3 414	3 160	42 742	41 512	40 267

MILLIONER KRONER	Kapitalforvaltning			Øvrige			Elimineringer			Sum		
	01.01.2021 -30.06.2021	01.01.2020 -30.06.2020	01.01.2020 -31.12.2020	01.01.2021 -30.06.2021	01.01.2020 -30.06.2020	01.01.2020 -31.12.2020	01.01.2021 -30.06.2021	01.01.2020 -30.06.2020	01.01.2020 -31.12.2020	01.01.2021 -30.06.2021	01.01.2020 -30.06.2020	01.01.2020 -31.12.2020
Premieinntekter for egen regning fra eksterne kunder ¹	0	0	0	0	0	0	-17	-16	-24	34 520	18 483	39 049
Netto finansinntekter fra investeringer	3	6	6	0	0	0	12 182	-3 858	10 236	38 844	-5 797	35 522
Øvrige inntekter	299	267	547	6	6	12	-574	-357	-932	763	664	1 136
Sum inntekter	302	272	554	6	6	12	11 590	-4 231	9 280	74 127	13 350	75 707
Erstatninger for egen regning	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-19 754	-18 575	-29 780
Forsikringsmessige avsetninger for egen regning	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-20 226	-5 252	-19 000
Rentekostnad og verdiendring ansvarlige lån og fondsobligasjonslån	0	0	0	0	0	0	0	0	0	117	-742	-478
Driftskostnader eksklusive avskrivninger	-274	-271	-517	-5	-7	-12	81	114	216	-1 012	-995	-1 881
Avskrivninger	-3	-3	-6	0	0	0	0	0	0	-53	-45	-90
Salg av virksomhet	0	0	0	0	0	0	0	0	-183	0	-152	-183
Andre kostnader	0	0	0	0	0	0	69	56	125	-628	-621	-1 258
Andelseiers verdiendring i konsoliderte verdipapirfond							-11 320	2 187	-11 074	-11 320	2 187	-11 074
Sum kostnader	-277	-274	-523	-5	-7	-12	-11 171	2 357	-10 916	-52 876	-24 194	-63 744
Driftsresultat	25	-2	31	1	-1	0	419	-1 874	-1 636	21 251	-10 844	11 963
Midler tilført forsikringskundene ²	0	0	0	0	0	0	-365	2 045	1 630	-19 926	11 558	-10 306
Resultat før skatt	25	-2	31	1	-1	0	54	171	-6	1 325	713	1 656
Skattekostnad	-11	-6	-5	0	0	0	-324	-294	-608	-500	-401	-860
Resultat etter skatt	14	-8	26	1	-1	0	-270	-123	-614	825	312	796
Endring i utvidet resultat	19	-2	-9	0	-1	0	-11	147	328	170	-199	238
Totalresultat	33	-9	16	1	-1	0	-281	23	-286	994	113	1 034
Eiendeler	598	540	583	8	7	7	125 805	101 038	106 330	870 548	785 598	807 161
Gjeld	231	253	248	3	4	3	130 900	105 974	111 173	830 394	748 354	767 745

¹ Premieinntekter omfatter premieinntekter for egen regning inkludert sparepremie og overført premiereserve fra andre selskaper.

² Midler tilført forsikringskundene inkluderer overføring til premiefond, avsetninger til kursreguleringsfond, avsetninger til tilleggsavsetninger og andre avsetninger av overskuddsmidler til forsikringskundene.

Note 3 Premieinntekter for egen regning

MILLIONER KRONER	2. kvartal 2021	2. kvartal 2020	01.01.2021 -30.06.2021	01.01.2020 -30.06.2020	01.01.2020 -31.12.2020
Forfalte premier, brutto	27 069	7 766	34 557	15 443	36 270
Avgitte gjenforsikringspremier	-18	-18	-37	-36	-71
Overføring av premiereserve fra andre	0	439	0	3 075	2 850
Premieinntekter for egen regning	27 051	8 187	34 520	18 483	39 049

Note 4 Andre inntekter

MILLIONER KRONER	2. kvartal 2021	2. kvartal 2020	01.01.2021 -30.06.2021	01.01.2020 -30.06.2020	01.01.2020 -31.12.2020
Tilskudd avtalefestet pensjon (AFP)	308	286	607	580	1 189
Øvrige inntekter ¹	53	- 76	156	84	-52
Sum andre inntekter	360	210	763	664	1 136

¹ Øvrige inntekter inkluderer investeringer fra tilknyttede og felleskontrollerte foretak, slik at resultatene kan være både negative og positive.

Note 5 Rentekostnad og verdiendring ansvarlige lån og fondsobligasjonslån

MILLIONER KRONER	2. kvartal 2021	2. kvartal 2020	01.01.2021 -30.06.2021	01.01.2020 -30.06.2020	01.01.2020 -31.12.2020
ANSVARLIGE LÅN					
Rentekostnader ¹	-34	-386	-61	-488	-555
Verdiendringer	-51	1 058	80	63	169
Sum rentekostnad og verdiendring ansvarlige lån	-84	672	19	-425	-386
FONDSOBLIGASJONSLÅN					
Rentekostnader	-16	-15	-31	-35	-67
Verdiendringer	-14	263	129	-282	-25
Sum rentekostnad og verdiendring fondsobligasjonslån	-29	248	98	-316	-92
Sum rentekostnad og verdiendring ansvarlige lån og fondsobligasjonslån	-113	920	117	-742	-478

¹ Rentekostnader inkluderer amortisering av underkurs.

Noten gir en spesifisering av linjen «Rentekostnad og verdiendring ansvarlige lån og fondsobligasjonslån» fordelt på rentekostnader og verdiendring i periodene angitt. Verdiendringene kommer i stor grad av at lånene er denominert i utenlandsk valuta. Det ansvarlige lånet er denominert i euro, mens fondsobligasjonslånet er utstedt i japanske yen.

Note 6 Driftskostnader

MILLIONER KRONER	2. kvartal 2021	2. kvartal 2020	01.01.2021 -30.06.2021	01.01.2020 -30.06.2020	01.01.2020 -31.12.2020
Personalkostnader	316	283	631	603	1 131
Avskrivninger og nedskrivninger	39	32	77	65	132
Andre driftskostnader	197	211	356	372	708
Sum driftskostnader	552	526	1 064	1 039	1 971

Note 7 Andre kostnader

MILLIONER KRONER	2. kvartal 2021	2. kvartal 2020	01.01.2021 -30.06.2021	01.01.2020 -30.06.2020	01.01.2020 -31.12.2020
Kostnader avtalefestet pensjon (AFP)	308	286	607	580	1 189
Øvrige kostnader	18	35	21	41	70
Sum andre kostnader	325	321	628	621	1 258

Note 8 Investerings eiendommer

MILLIONER KRONER	2. kvartal 2021	2. kvartal 2020	01.01.2021 -30.06.2021	01.01.2020 -30.06.2020	01.01.2020 -31.12.2020
Netto leieinntekter	755	712	1 511	1 395	2 893
Endring i virkelig verdi	1 912	-536	1 992	-492	2 177
Gevinst ved salg	0	0	0	0	9
Netto inntekter fra investeringseiendom	2 667	175	3 503	903	5 080
Valutaomregning utenlandske datterselskaper (føres i utvidet resultat)	587	-795	- 689	2 236	1 778
Netto inntekter fra investeringseiendom inkludert valutaomregning	3 254	-619	2 814	3 139	6 858

MILLIONER KRONER	30.06.2021	30.06.2020	31.12.2020
Bokført verdi 01.01.	81 485	74 545	74 545
Verdiregulering inkl. valutaomregning	1 303	1 744	3 956
Netto tilgang	1 198	1 085	3 083
Reklassifisert eiendom til eget bruk	0	0	-102
Øvrige endringer	-17	17	2
Bokført verdi 30.06./31.12	83 969	77 392	81 485

Note 9 Virkelig verdi av finansielle eiendeler og forpliktelser

Virkelig verdi skal være en representativ pris basert på hva tilsvarende eiendel eller forpliktelse ville vært omsatt for ved normale markedsbetingelser og forhold. Et finansielt instrument anses som notert i et aktivt marked dersom noterte kurser er enkelt og regelmessig tilgjengelig fra en børs, forhandler, megler, næringsgruppering, prissettingstjeneste eller reguleringsmyndighet, og

disse kursene representerer faktiske og regelmessige forekommende transaksjoner på armlengdes avstand. Dersom markedet for verdipapiret ikke er aktivt, eller verdipapiret ikke er notert på børs eller tilsvarende, benytter konsernet verdsettelsesteknikker for å fastsette virkelig verdi. Disse baseres bl.a. på informasjon om nylige gjennomførte transaksjoner på forretningsmessige vilkår, henvisning til omsetning av lignende instrumenter og prising ved hjelp av eksterne rentekurver og rentedifferansekurver. Estimatenes bygger i størst mulig grad på eksterne observerbare markedsdata, og i liten grad på selskapsspesifikk informasjon.

For denne noten kan kategoriseringen av finansielle instrumenter deles opp i tre ulike nivåer; balanseklassifisering, regnskapsklassifisering og type instrument. Det er siste kategori, type instrument, hvor det gis informasjon på hvordan virkelig verdi er utledet.

FINANSIELLE INSTRUMENTER SOM MÅLES TIL AMORTISERT KOST

Denne kategorien inkluderer:

- Investeringer som holdes til forfall
- Obligasjoner klassifisert som utlån og fordring
- Øvrige utlån og fordringer
- Gjeld til og innskudd kunder (forpliktelse)
- Ansvarlig lånekapital (forpliktelse)
- Annen utstedt gjeld (forpliktelse)

Finansielle instrumenter som ikke måles til virkelig verdi måles til amortisert kost ved bruk av effektiv rente metode. Internrenten fastsettes ved diskontering av kontraktsfestede kontantstrømmer over forventet løpetid. Kontantstrømmene inkluderer etableringsgebyrer og direkte transaksjonskostnader samt eventuell restverdi ved utløpet av forventet løpetid. Amortisert kost er nåverdien av disse kontantstrømmene neddiskontert med internrenten. I denne noten opplyses det forøvrig om virkelig verdi på de finansielle instrumentene som måles til amortisert kost.

FINANSIELLE INSTRUMENTER SOM MÅLES TIL VIRKELIG VERDI

Denne kategorien inkluderer:

- Egenkapitalinstrumenter
- Gjeldsinstrumenter til virkelig verdi
- Derivater (eiendeler og forpliktelser)
- Gjeld til kredittinstitusjoner (forpliktelse)

Nedenfor er det listet hvilke ulike typer finansielle instrumenter som faller inn under de ulike regnskapskategoriene og hvordan virkelig verdi blir beregnet.

- INVESTERINGER SOM HOLDES TIL FORFALL
- OBLIGASJONER KLASSIFISERT SOM UTLÅN OG FORDRING
- GJELDSINSTRUMENTER SOM MÅLES TIL VIRKELIG VERDI

a) Utenlandske rentepapirer

Utenlandske rentepapirer prises i hovedregel på bakgrunn av priser innhentet fra indeksleverandør. Samtidig sammenlignes priser mellom flere ulike kilder for å fange opp eventuelle feil. Følgende kilder benyttes:

- Bloomberg Barclays Indicies
- Bloomberg

Bloomberg Barclays Indicies har førsteprioritet (de dekker henholdsvis utenlandsk stat og utenlandsk kreditt). Deretter benyttes Bloomberg med bakgrunn i Bloombergs priskilde Business Valuator Accredited in Litigation (BVAL). BVAL inneholder verifiserte priser fra Bloomberg.

b) Norske rentepapirer - stat

Til prising av norske statsobligasjoner benyttes Bloomberg som kilde. Kursene sammenlignes med kursene fra Nordic Bond Pricing for å avdekke eventuelle feil.

c) Norske rentepapirer – annet enn stat

Norske rentepapirer unntatt stat prises hovedsakelig direkte på kurser fra Nordic Bond Pricing. De papirene som ikke inngår hos Nordic Bond Pricing, prises teoretisk. Teoretisk pris skal baseres på antatt nåverdi ved salg av posisjonen. Diskontering gjøres ved å benytte en nullkupongkurve. Nullkupongkurven oppjusteres med en kredittspread som skal hensynta obligasjonens risiko. Kredittspreaden beregnes ut fra en spreadkurve hvor obligasjonens durasjon hensyntas. Nordic Bond Pricing er hovedkilde for spreadkurver. Disse leverer selskapsspesifikke kurver og kurver for norske sparebanker, kommuner og kraft. Sparebanker har ulike spreadkurver basert på forvaltningskapital.

For foretak hvor Nordic Bond Pricing ikke leverer spreadkurver, benyttes spreadkurver fra tre norske banker. Når spreadkurver er tilgjengelig fra flere av disse bankene, benyttes et likevektet gjennomsnitt. Dersom en obligasjon mangler en passende spreadkurve, benyttes spread fra en sammenlignbar obligasjon fra samme utsteder.

d) Rentepapirer utstedt av utenlandske foretak, men denominert i kroner

Virkelig verdi beregnes etter samme hovedprinsippene som for norske rentepapirer beskrevet ovenfor.

e) Fordringer på kredittinstitusjoner

Virkelig verdi av disse anses som tilnærmet lik bokført verdi da kontraktsbetingelsene løpende endres i takt med markedsrenten.

f) Utlån til kommuner og foretak med kommunal garanti

Fordringene verdsettes ved hjelp av en verdsettelsesmodell som benytter relevante kredittpåslagsjusteringer innhentet i markedet. For garanterte utlån beregnes virkelig verdi som neddiskontert kontantstrøm basert på samme rentekurve som direktelånene, men kredittmarginen er justert til markedsnivå for aktuell kombinasjon av garantistkategori og garantiform. Garantisten er enten stat, fylkeskommune, kommune eller bank.

g) Lån med sikkerhet i pant

Prinsippene for beregning av virkelig verdi avhenger av hvorvidt utlånene har rentebinding eller ikke. Virkelig verdi av utlån med rentebinding beregnes ved å neddiskontere kontraktsfestede kontantstrømmer med markedsrente inklusive en relevant risikomargin på balansedagen. Virkelig verdi av utlån uten rentebinding anses tilnærmet lik bokført verdi da kontraktsbetingelsene løpende endres i takt med endring i markedsrentene.

- EGENKAPITALINSTRUMENTER

h) Aksjer (noterte)

Likvide aksjer verdsettes som hovedregel på basis av priser levert fra indekssleverandør. Samtidig sammenlignes priser mellom ulike kilder for å fange opp eventuelle feil.

Følgende kilder benyttes for norske aksjer:

- Oslo Børs (primærkilde)
- Morgan Stanley Capital International (MSCI)
- Bloomberg

Følgende kilder benyttes for utenlandske aksjer:

- Morgan Stanley Capital International (MSCI) (primærkilde)
- Bloomberg

i) Aksjer (unoterte)

Konsernet benytter, så langt det lar seg gjøre, bransje anbefalingene til Verdipapirfondenes forening. Dette innebærer i hovedtrekk følgende:

Sist omsatt kurs har hovedprioritet. Dersom sist omsatt kurs ligger utenfor salg-/kjøpskursen i markedet, justeres pris deretter. Det vil si at hvis sist omsatt er under salgskurs, justeres pris opp til salgskursen. Hvis den er over kjøpskurs justeres den ned til kjøpskursen.

For aksjer hvor svært lite informasjon foreligger foretas en skjønnsmessig vurdering. Med dette menes enten en fundamental analyse av foretaket, eller en meglervurdering.

j) Private Equity

Investeringer i Private Equity gjøres gjennom fond. Fondenes virkelige verdi skal baseres på rapporterte markedsverdier, som følger av International Private Equity and Venture Capital Valuation Guidelines ('IPEV Guidelines'). Disse retningslinjene fastsettes av European Venture Capital Association (EVCA) og baserer seg på prinsippet om tilnærmet markedsvurdering av foretakene. Virkelig verdi er beregnet ut ifra fondenes rapporterte markedsverdi justert for inn- og utbetalinger i perioden mellom siste rapporterte markedsverdi fra fondet og perioden det rapporteres på for konsernet. Direkteinvesteringer i Private Equity behandles analogt med omløpsaksjer, men verdsettelse kan være daglig, kvartalsvis eller årlig. I de tilfeller det har vært mulig å få informasjon om hva ko-investeringer prises til i fondene, legges dette til grunn i verdsettelsen. Øvrige direkteinvesteringene er verdsatt til kostpris, rapporterte markedsverdier fra foretak eller omsatt pris der dette foreligger.

- DERIVATER

k) Futures/FRA/IRF

Alle futureskontrakter til konsernet handles på børs. Bloomberg benyttes som priskilde. Det innhentes også priser fra en annen kilde som kontroll på at prisene fra Bloomberg er korrekte. Reuters fungerer som sekundærkilde.

l) Opsjoner

Bloomberg benyttes som kilde for prising av opsjoner som handles på børs. Reuters er sekundærkilde.

m) Renteswaper

Renteswaper verdsettes i en modell som hensyntar observerbare markedsdata som rentekurver og relevant kredittpåslag.

n) FX-swaper

FX-swaper med forfall på ett år eller mindre prises på kurver som er bygget opp fra FX swap-punkter hentet fra Reuters. For FX-swaper over ett år vurderes markedet relativt lite likvid og det skal benyttes basisjusterte swapkurver.

- GJELD TIL KREDITTINSTITUSJONER

o) Plasseringer hos kredittinstitusjoner og deposits

Plasseringer hos kredittinstitusjoner er innskudd med kort løpetid. Virkelig verdi beregnes ved å neddiskontere kontraktsfestede kontantstrømmer med markedsrente inklusive en relevant risikomargin på balansedagen. Deposits prises på swapkurver.

- ANSVARLIG LÅNEKAPITAL, ANNEN UTSTEDT GJELD OG INNSKUDD FRA KUNDER

p) Virkelig verdi av ansvarlige lån

For lån notert på børs hvor det anses å være et aktivt marked brukes den observerbare prisen som virkelig verdi. For øvrige lån som ikke er en del av et aktivt marked fastsettes virkelig verdi ut i fra en intern verdsettelsesmodell basert på observerbare data.

q) Virkelig verdi av utstedt fondsobligasjonslån

Virkelig verdi i denne kategorien er fastsatt ut i fra interne verdsettelsesmodeller basert på eksterne observerbare data.

r) Utstedte obligasjonslån med fortrinnsrett

Virkelig verdi i denne kategorien er fastsatt ut i fra interne verdsettelsesmodeller basert på eksterne observerbare data.

s) Innskudd fra kunder

Alle innskudd er uten rentebinding. Virkelig verdi av disse anses som tilnærmet lik bokført verdi da kontraktsbetingelsene løpende endres i takt med markedsrenten.

Tabellen under gir en nærmere spesifisering av innholdet i de ulike klassene av eiendeler og forpliktelser

MILLIONER KRONER	30.06.2021		30.06.2020		31.12.2020	
	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi
GJELDSINSTRUMENTER SOM HOLDES TIL FORFALL - REGNSKAPSFØRT TIL AMORTISERT KOST						
Norske hold til forfall obligasjoner	5 122	5 655	5 221	6 229	5 130	5 786
Utenlandske hold til forfall obligasjoner	22 740	24 556	26 078	28 577	23 856	26 163
Sum gjeldsinstrumenter som holdes til forfall	27 862	30 211	31 299	34 806	28 986	31 950
GJELDSINSTRUMENTER KLASSIFISERT SOM LÅN OG FORDRINGER - REGNSKAPSFØRT TIL AMORISERT KOST						
Norske obligasjonslån	53 321	54 405	48 868	52 731	51 396	54 735
Utenlandske obligasjonslån	103 609	111 340	106 805	116 205	102 738	111 115
Andre fordringer	44	44	41	41	47	47
Sum gjeldsinstrumenter klassifisert som lån og fordringer	156 974	165 790	155 714	168 977	154 180	165 897
UTLÅN KOMMUNER, BEDRIFTER OG PERSONKUNDER - REGNSKAPSFØRT TIL VIRKELIG VERDI OVER RESULTATET						
Lån til kommunal sektor eller foretak med kommunal garanti	515	515	677	677	589	589
Sum utlån kommuner, bedrifter og personkunder	515	515	677	677	589	589
UTLÅN KOMMUNER, BEDRIFTER OG PERSONKUNDER - REGNSKAPSFØRT TIL AMORTISERT KOST						
Utlån med sikkerhet i pant	24 503	24 524	23 402	23 467	23 763	23 816
Lån til kommunal sektor eller foretak med kommunal garanti	81 514	82 337	79 384	81 103	81 335	82 668
Utlån utland med sikkerhet i pant og offentlig garanti	8 298	8 298	15 003	15 020	9 923	9 923
Utlån kredittkort	45	45	55	55	50	50
Sum utlån kommuner, bedrifter og personkunder	114 360	115 204	117 845	119 645	115 071	116 458

MILLIONER KRONER	30.06.2021		30.06.2020		31.12.2020	
	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi
GJELDSINSTRUMENTER - REGNSKAPSFØRT TIL VIRKELIG VERDI OVER RESULTATET						
Norske obligasjoner	50 856	50 856	56 008	56 008	51 841	51 841
Norske sertifikater	7 586	7 586	6 125	6 125	6 094	6 094
Utenlandske obligasjoner	91 843	91 843	95 967	95 967	92 025	92 025
Utenlandske sertifikater	550	550	50	50	549	549
Plassering hos kredittinstitusjoner	34 518	34 518	22 216	22 216	43 305	43 305
Sum gjeldsinstrumenter	185 353	185 353	180 365	180 365	193 814	193 814
EGENKAPITALINSTRUMENTER - REGNSKAPSFØRT TIL VIRKELIG VERDI OVER RESULTATET						
Aksjer	230 370	230 370	162 653	162 653	185 112	185 112
Aksjefond	23 115	23 115	16 648	16 648	18 488	18 488
Eiendomsfond	2 108	2 108	15	15	1 382	1 382
Alternative investeringer	0	0	2 907	2 907	0	0
Sum egenkapitalinstrumenter	255 593	255 593	182 223	182 223	204 982	204 982
FORDRINGER						
Fordringer i forbindelse med direkte forretninger	22 068	22 068	1 730	1 730	1 433	1 433
Fordringer i forbindelse med gjenforsikringsforretninger	286	286	143	143	176	176
Gjenforsikringsandel av brutto erstatningsavsetning	37	37	34	34	0	0
Fordringer ved verdipapirhandel	9 472	9 472	14 804	14 804	3 111	3 111
Fordskuddsbetalt husleie tilknyttet eiendomsvirksomheten	305	305	212	212	212	212
Andre fordringer	388	388	481	481	1 246	1 246
Sum lån og fordringer øvrige inkl. fordringer på forsikringstakere	32 557	32 557	17 405	17 405	6 179	6 179

MILLIONER KRONER	30.06.2021		30.06.2020		31.12.2020	
	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi
FINANSIELL GJELD - REGNSKAPSFØRT TIL AMORTISERT KOST						
Fondsobligasjonslån	1 635	1 585	2 020	1 767	1 764	1 592
Ansvarlige lån	2 989	3 351	3 174	3 545	3 135	3 561
Gjeld til kredittinstitusjoner	1 582	1 582	3 975	3 975	3 304	3 304
Utstedt obligasjonslån med fortrinnsrett	28 315	28 454	25 020	25 062	24 997	25 105
Gjeld til og innskudd fra kunder	12 643	12 643	12 245	12 245	11 781	11 781
Sum finansiell gjeld	47 162	47 616	46 434	46 594	44 980	45 342
FINANSIELL GJELD - REGNSKAPSFØRT TIL VIRKELIG VERDI OVER RESULTATET						
Gjeld til kredittinstitusjoner	3 845	3 845	8 217	8 217	10 913	10 913
Sum finansiell gjeld	3 845	3 845	8 217	8 217	10 913	10 913
Eiendeler i innskuddsbasert livsforsikring	0	0	5 168	5 168	0	0
Avsetninger i innskuddsbasert livsforsikring	0	0	5 168	5 168	0	0

MILLIONER KRONER	30.06.2021		30.06.2020		31.12.2020	
	Eiendeler	Forpliktelseser	Eiendeler	Forpliktelseser	Eiendeler	Forpliktelseser
FINANSIELLE DERIVATER - REGNSKAPSFØRT TIL VIRKELIG VERDI						
Valutaterminer	97	4 387	4 940	1 417	9 140	384
Renteswaper	114	1 024	1 163	897	1 144	405
Rente- og valutaswaper	956	0	1 083	0	1 058	0
Aksjeopsjon	223	1	0	0	219	0
Sum finansielle derivater	1 390	5 412	7 186	2 315	11 561	789

Note 10 **Innlån**

MILLIONER KRONER	Pålydende i NOK	Valuta	Rente	Forfall	Bokført verdi 30.06.2021	Bokført verdi 30.06.2020	Bokført verdi 31.12.2020
TIDSBEGRENSET ANSVARLIG LÅN							
Kommunal Landspensjonskasse	2 530	EUR	Fast ¹	2045	2 989	3 174	3 135
Sum ansvarlige lån	2 530	-	-	-	2 989	3 174	3 135
FONDSOBLIGASJONSLÅN							
Kommunal Landspensjonskasse	984	JPY	Fast ²	2034	1 635	2 020	1 764
Sum fondsobligasjonslån	984	-	-	-	1 635	2 020	1 764
UTSTEDTE OBLIGASJONSLÅN MED FORTRINNSRETT							
KLP Kommunekreditt AS	0	NOK	Fast	2020	0	697	0
KLP Kommunekreditt AS	0	NOK	Flytende	2021	0	1 148	260
KLP Kommunekreditt AS	486	NOK	Fast	2021	492	607	8
KLP Kommunekreditt AS	2 013	NOK	Flytende	2022	2 011	5 003	5 004
KLP Kommunekreditt AS	5 000	NOK	Flytende	2023	5 005	5 006	5 006
KLP Kommunekreditt AS	5 000	NOK	Flytende	2024	5 003	1 908	2 502
KLP Kommunekreditt AS	4 000	NOK	Flytende	2025	4 001	450	2 053
KLP Kommunekreditt AS	500	NOK	Fast	2027	502	502	508
KLP Boligkreditt AS	0	NOK	Flytende	2020	0	301	0
KLP Boligkreditt AS	302	NOK	Flytende	2021	302	2 021	585
KLP Boligkreditt AS	1 904	NOK	Flytende	2022	1 903	2 300	2 500
KLP Boligkreditt AS	2 500	NOK	Flytende	2023	2 501	2 501	2 501
KLP Boligkreditt AS	2 500	NOK	Flytende	2024	2 500	2 500	2 500
KLP Boligkreditt AS	2 500	NOK	Flytende	2025	2 500	0	1 497
KLP Boligkreditt AS	1 500	NOK	Flytende	2026	1 500	0	0
Annet	-	-	-	-	94	75	73
Sum utstedte obligasjonslån med fortrinnsrett	28 205	-	-	-	28 315	25 020	24 997

MILLIONER KRONER	Pålydende i NOK	Valuta	Rente	Forfall	Bokført verdi 30.06.2021	Bokført verdi 30.06.2020	Bokført verdi 31.12.2020
GJELD TIL KREDITTINSTITUSJONER							
KLP Banken AS	0	NOK	Flytende	2020	0	1 791	0
KLP Banken AS	0	NOK	Fast	2020	0	81	0
KLP Banken AS	878	NOK	Flytende	2021	880	1 501	2 704
KLP Banken AS	300	NOK	Flytende	2022	300	300	300
KLP Banken AS	100	NOK	Flytende	2023	100	0	0
KLP Banken AS	300	NOK	Flytende	2024	300	300	300
KLP Fond	0	NOK/EUR/USD	Flytende	2020	0	1 136	0
KLP Fond	0	NOK/EUR/USD	Fast	2020	0	1 003	0
KLP Fond	171	NOK/EUR/USD	Flytende	2021	171	0	4 140
KLP Fond	1 967	NOK/EUR/USD	Fast	2021	1 967	0	914
Kommunal Landspensjonskasse	0	NOK/EUR/USD	Flytende	2020	0	4 865	0
Kommunal Landspensjonskasse	0	NOK/EUR/USD	Fast	2020	0	1 213	0
Kommunal Landspensjonskasse	1 692	NOK/EUR/USD	Flytende	2021	1 692	0	5 859
Annet	-	-	-	-	16	2	-1
Sum gjeld til kredittinstitusjoner	5 409	-	-	-	5 427	12 192	14 216

MILLIONER KRONER	Pålydende i NOK	Valuta	Rente	Forfall	Bokført verdi 30.06.2021	Bokført verdi 30.06.2020	Bokført verdi 31.12.2020
GJELD TIL OG INNSKUDD KUNDER³							
Privat	11 102	NOK	-	-	11 102	10 614	10 311
Næring	1 509	NOK	-	-	1 509	1 604	1 441
Utlandet	32	NOK	-	-	32	27	30
Sum gjeld til og innskudd fra kunder	12 643	-	-	-	12 643	12 245	11 781
Sum innlån	49 769	-	-	-	51 007	54 650	55 893

¹Lånet har et renteendringstidspunkt i 2025.

²Lånet har et renteendringstidspunkt i 2034.

³ Det er ikke kontraktfestet forfall på innskudd.

Noten viser finansiell gjeld konsernet har ved periodeslutt, hvor mesteparten er finansiering til KLP Bank konsernet. De angitte foretakene er utstedere av den finansielle gjelden som er beskrevet. Innskudd hører inn under KLP Banken AS.

Note 11 Virkelig verdi hierarki

30.06.2021 MILLIONER KRONER	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
EIENDELER REGNSKAPSFØRT TIL VIRKELIG VERDI				
<i>Tomter</i>	0	0	980	980
<i>Eiendomsfond</i>	0	0	3 320	3 320
<i>Bygg</i>	0	0	79 669	79 669
Investerings eiendom	0	0	83 969	83 969
Utlån til virkelig verdi	0	515	0	515
<i>Sertifikater</i>	5 591	2 545	0	8 136
<i>Obligasjoner</i>	22 519	103 068	0	125 586
<i>Obligasjonsfond</i>	17 150	7 210	5 637	29 997
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	45 260	112 823	5 637	163 719
Utlån og fordringer	20 273	1 360	0	21 633
<i>Aksjer</i>	223 007	4 613	2 751	230 370
<i>Aksjefond</i>	2 483	0	49	2 532
<i>Eiendomsfond</i>	0	1 117	990	2 108
<i>Spesialfond</i>	0	0	0	0
<i>Private Equity</i>	0	0	20 582	20 582
Aksjer og andeler	225 490	5 731	24 372	255 593
Finansielle derivater	0	1 390	0	1 390
Sum eiendeler regnskapsført til virkelig verdi	291 023	121 819	113 977	526 820
FORPLIKTELSER REGNSKAPSFØRT TIL VIRKELIG VERDI				
Finansielle derivater gjeld	0	5 412	0	5 412
Gjeld til andre kredittinstitusjoner og annen gjeld ¹	1 967	1 877	0	3 845
Sum forpliktelser regnskapsført til virkelig verdi	1 967	7 289	0	9 256

¹ Linjen «Gjeld til kredittinstitusjoner» i balansen inneholder forpliktelser målt til virkelig verdi og amortisert kost. Denne linjen er derfor ikke avstembar mot balansen. Forpliktelsene som måles til amortisert kost utgjør 1 604 millioner kroner per 30.06.2021.

30.06.2020 MILLIONER KRONER	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
EIENDELER REGNSKAPSFØRT TIL VIRKELIG VERDI				
<i>Tomter</i>	0	0	949	949
<i>Eiendomsfond</i>	0	0	3 189	3 189
<i>Bygg</i>	0	0	73 253	73 253
Investerings eiendom	0	0	77 392	77 392
Utlån til virkelig verdi	0	677	0	677
<i>Sertifikater</i>	3 108	3 067	0	6 175
<i>Obligasjoner</i>	24 985	110 437	0	135 422
<i>Obligasjonsfond</i>	16 637	0	0	16 637
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	44 731	113 504	0	158 235
Utlån og fordringer	20 363	1 768	0	22 130
<i>Aksjer</i>	158 494	1 837	2 322	162 653
<i>Aksjefond</i>	2 054	0	60	2 114
<i>Eiendomsfond</i>	0	15	0	15
<i>Spesialfond</i>	0	2	2 905	2 907
<i>Private Equity</i>	0	0	14 534	14 534
Aksjer og andeler	160 548	1 854	19 820	182 223
Finansielle derivater	0	7 186	0	7 186
Sum eiendeler regnskapsført til virkelig verdi	225 642	124 988	97 212	447 842
FORPLIKTELSER REGNSKAPSFØRT TIL VIRKELIG VERDI				
Finansielle derivater gjeld	0	2 315	0	2 315
Gjeld til andre kredittinstitusjoner og annen gjeld ¹	6 001	2 215	0	8 217
Sum forpliktelser regnskapsført til virkelig verdi	6 001	4 530	0	10 532

31.12.2020 MILLIONER KRONER	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
EIENDELER REGNSKAPSFØRT TIL VIRKELIG VERDI				
<i>Tomter</i>	0	0	996	996
<i>Eiendomsfond</i>	0	0	3 354	3 354
<i>Bygg</i>	0	0	77 136	77 136
Investerings eiendom	0	0	81 485	81 485
Utlån til virkelig verdi	0	589		589
<i>Sertifikater</i>	1 058	5 585	0	6 643
<i>Obligasjoner</i>	16 125	110 382	0	126 506
<i>Obligasjonsfond</i>	17 437	7 141	4 250	28 828
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	34 621	123 108	4 250	161 978
Utlån og fordringer	31 106	730	0	31 836
<i>Aksjer</i>	179 469	2 939	2 704	185 112
<i>Aksjefond</i>	2 245	0	55	2 300
<i>Eiendomsfond</i>	0	1 157	224	1 382
<i>Spesialfond</i>	0		0	
<i>Private Equity</i>	0	0	16 188	16 188
Aksjer og andeler	181 714	4 097	19 171	204 982
Finansielle derivater	0	11 561	0	11 561
Sum eiendeler regnskapsført til virkelig verdi	247 440	140 085	104 905	492 431
FORPLIKTELSER REGNSKAPSFØRT TIL VIRKELIG VERDI				
Finansielle derivater gjeld	0	789	0	789
Gjeld til andre kredittinstitusjoner og annen gjeld ¹	9 999	914	0	10 913
Sum forpliktelser regnskapsført til virkelig verdi	9 999	1 702	0	11 701

Endringer i nivå 3, Investeringseiendom	Bokført verdi 30.06.2021	Bokført verdi 30.06.2020	Bokført verdi 31.12.2020
Inngående balanse 01.01.	81 485	74 545	74 545
Solgt / avgang som følge av reklas	-169	0	-83
Tilgang som følge av kjøp og aktiveringer	1 367	1 085	3 166
Urealiserte endringer	1 303	1 744	3 956
Øvrige endringer	-17	17	-99
Utgående balanse 30.06./31.12.	83 969	77 392	81 485
Realisert gevinst / tap	0	0	0

Endringer i nivå 3, Verdipapirer	Bokført verdi 30.06.2021	Bokført verdi 30.06.2020	Bokført verdi 31.12.2020
Inngående balanse 01.01.	23 420	14 660	14 660
Solgt	-1 746	-578	-1 765
Kjøpt	5 036	3 010	8 828
Urealiserte endringer	3 299	724	1 697
Utgående balanse 30.06./31.12.	30 009	19 820	23 420
Realisert gevinst / tap	870	269	644
Sum nivå 3 per 30.06.	113 977	97 212	104 905

Urealiserte endringer og realisert gevinst/tap reflekteres på linjen «Netto verdiendringer på finansielle instrumenter» i konsernresultatet.

Tabellene «Endringene i nivå 3» viser endringer i nivå 3 klassifiserte papirer i perioden angitt.

Virkelig verdi skal være en representativ pris basert på hva tilsvarende eiendel eller forpliktelse ville vært omsatt for ved normale markedsbetingelser og forhold. Høyeste kvalitet i forhold til virkelig verdi er basert på noterte kurser i et aktivt marked. Et finansielt instrument anses som notert i et aktivt marked dersom noterte kurser er enkelt og regelmessig tilgjengelig fra en børs, forhandler, megler, næringsgruppering, prissettingstjeneste eller reguleringsmyndighet, og disse kursene representerer faktiske og regelmessige forekommende transaksjoner på armlengdes avstand.

Nivå 1:

Instrumenter i dette nivået henter virkelig verdi fra noterte priser i et aktivt marked for identiske eiendeler eller forpliktelser som enheten har tilgang til ved rapporteringstidspunktet. Eksempler på instrumenter i nivå 1 er børsnoterte papirer.

Nivå 2:

Instrumenter i dette nivået henter virkelig verdi fra observerbare markedsdata. Dette inkluderer priser basert på identiske instrumenter, men hvor instrumentet ikke innehar høy nok omsetningsfrekvens og derfor ikke anses som omsatt i et aktivt marked, samt priser basert på tilsvarende eiendeler og prisledende indikatorer som kan bli bekreftet fra markedsinformasjon. Eksempler på instrumenter i nivå 2 er rentepapirer priset ut fra rentebaner.

Nivå 3:

Instrumenter på nivå 3 innehar ingen observerbare markedsdata eller omsettes i markeder ansett som inaktive. Prisen baseres hovedsakelig på egne beregninger hvor reell virkelig verdi kan avvike hvis instrumentet skulle blitt omsatt. Instrumentene som omfattes i nivå 3 hos konsernet er blant annet unoterte aksjer og Private Equity.

Verdsettelse rundt poster i de ulike nivåene er beskrevet i note 9. For beskrivelse av prising på investeringseiendom henvises det til årsrapporten.

For eiendeler som inngår i nivå 3 er det ikke blitt gjort noen sensitivitetsanalyse. For sensitivitetsanalyse for investeringseiendom henvises det til årsrapporten. Alt av investeringsiendom inngår forøvrig i nivå 3. En endring i variablene til prisingen er vurdert som lite signifikant for verdipapirene. På generelt grunnlag vil en endring i prisingen på 5 % gi en endring på 5 699 millioner kroner per 30.06.2021 på de eiendelene som ligger i nivå 3.

Hva gjelder flytting av papirer mellom nivåene er det lagt grenser på antall handelsdager og omsetningsmengde på aksjer for å skille nivå 1 og nivå 2. De generelle prinsippene rundt nivåfordeling går hovedsakelig på om eiendelen eller forpliktelsen er notert eller ikke, og om noteringen kan angis å være i et aktivt marked. For aksjer er det et ytterligere skille på handelsdager og omsetningsmengde som skiller ut noterte papirer som ikke inngår i aktivt marked. Ved flytting mellom nivåene tas det forøvrig utgangspunkt i verdien ved periodeslutt.

I 2. kvartal er det flyttet aksjer for 421 millioner kroner fra nivå 1 til nivå 2, 6 millioner kroner fra nivå 1 til nivå 3 og 350 millioner fra nivå 2 til nivå 1. Dette skyldes endringer i likviditet. I tillegg ble det flyttet rentepapirer for 550 millioner kroner fra nivå 2 til nivå 1.

Note 12 **Likviditetsrisiko**

Tabellen nedenfor spesifiserer foretakets finansielle forpliktelser klassifisert etter forfallsstruktur. Beløpene i tabellen er udiskonterte kontraktsmessige kontantsstrømmer.

30.06.2021 MILLIONER KRONER	Innen 1 mnd.	1-12 mnd.	1-5 år	5-10 år	Over 10 år	Sum
Ansvarlige lån ¹	0	128	583	670	4 808	6 189
Fondsobligasjonslån ¹	0	94	251	313	1 309	1 967
Gjeld til og innskudd fra kunder (uten bestemt forfall)	12 643	0	0	0	0	12 643
Utstedt obligasjonslån med fortrinnsrett	0	3 482	21 924	2 059	0	27 465
Gjeld til kredittinstitusjoner	2 804	735	707	0	0	4 246
Finansielle derivater	1 615	5 642	-12	60	-102	7 203
Leverandørgjeld	0	0	0	0	0	0
Betingede forpliktelser (uten bestemt forfall)	28 984	0	0	0	0	28 984
Sum	46 045	10 080	23 453	3 102	6 015	88 696

Hensyntar man ikke-kontrollerende eierinteresser, reduseres derivater med forfall innen en måned med 97 millioner kroner, gjeld til kredittinstitusjoner med forfall innen en måned reduseres med 740 millioner kroner og derivater med forfall innen 1 til 12 måneder reduseres med 1 016 millioner kroner. Total reell likviditetsrisiko for konsernet er 86 844 millioner kroner.

30.06.2020 MILLIONER KRONER	Innen 1 mnd.	1-12 mnd.	1-5 år	5-10 år	Over 10 år	Sum
Ansvarlige lån ¹	0	135	3 727	0	0	3 862
Fondsobligasjonslån ¹	0	105	281	351	1 575	2 313
Gjeld til og innskudd fra kunder (uten bestemt forfall)	12 245	0	0	0	0	12 245
Utstedt obligasjonslån med fortrinnsrett	0	2 164	21 253	1 128	0	24 545
Gjeld til kredittinstitusjoner	1 395	3 181	812	0	0	5 388
Finansielle derivater	3 694	3 264	62	14	-276	6 759
Leverandørgjeld	66	0	0	0	0	66
Betingede forpliktelser (uten bestemt forfall)	27 500	0	0	0	0	27 500
Sum	44 900	8 849	26 136	1 493	1 300	82 678

Hensyntar man ikke-kontrollerende eierinteresser, reduseres derivater med forfall innen en måned med 65 millioner kroner og gjeld til kredittinstitusjoner innen en mnd. reduseres med 241 millioner kroner. Derivater med forfall innen 1 til 12 måneder reduseres med 457 millioner. Total reell likviditetsrisiko for konsernet er 81 914 millioner kroner.

31.12.2020 MILLIONER KRONER	Innen 1 mnd.	1-12 mnd.	1-5 år	5-10 år	Over 10 år	Sum
Ansvarlige lån ¹	0	131	592	687	5 073	6 484
Fondsobligasjonslån ¹	0	62	249	312	1 452	2 075
Gjeld til og innskudd fra kunder (uten bestemt forfall)	11 781	0	0	0	0	11 781
Utstedt obligasjonslån med fortrinnsrett	18	1 423	26 618	587	0	28 646
Gjeld til kredittinstitusjoner	1 351	2 410	610	0	0	4 370
Finansielle derivater	2 396	2 381	116	-266	-294	4 333
Leverandørgjeld	123	0	0	0	0	123
Betingede forpliktelser (uten bestemt forfall)	27 659	0	0	0	0	27 659
Sum	43 328	6 407	28 186	1 320	6 231	85 472

Hensyntar man ikke-kontrollerende eierinteresser, reduseres derivater med forfall innen en måned med 29 millioner kroner, gjeld til kredittinstitusjoner med forfall innen en måned reduseres med 140 millioner kroner og derivater med forfall innen 1 til 12 måneder reduseres med 1 million kroner. Derivater med forfall innen 1-5 år og 5-10 år, øker med 2 millioner kroner i begge forfallsperiodene. Total reell likviditetsrisiko for konsernet er 85 306 millioner kroner.

¹ Noe av den ansvarlige lånekapitalen er evigvarende. Beregnede kontantstrømmer er frem til forventet forfall ved rentereguleringstidspunkt.

Tabellen viser de samlede finansielle forpliktelsene konsernet har på rentebetalinger og innbetaling av hovedstol, basert på forfall. KLP Banken konsern innehar den største delen av de finansielle forpliktelsene i konsernet.

Med likviditetsrisiko menes risikoen for at konsernet ikke skal klare å innfri de finansielle forpliktelsene som det har. Risikoen for at konsernet ikke skal ha tilstrekkelig likviditet til å dekke kortsiktig gjeld og løpende drift er svært liten ettersom en stor del av eiendelene er likvide. Konsernet har betydelige midler investert i pengemarked, obligasjoner og aksjer som kan selges ved likviditetsbehov. Konsernets likviditetsstrategi innebærer at det til enhver tid skal ha tilstrekkelige likvide midler til å møte konsernets forpliktelser ved forfall, uten at det påløper kostnader av betydning knyttet til å frigjøre midler.

Aktivasammensetningen i konsernets porteføljer skal være tilstrekkelig likvid til å kunne dekke annet likviditetsbehov som kan oppstå. KLP Kapitalforvaltning AS forvalter likviditeten. Det er etablert interne rammer for størrelsen på likviditetsbeholdningen. Konsernets enhet for risikostyring overvåker og rapporterer utviklingen i likviditetsbeholdningen fortløpende. Konsernstyret fastsetter årlig en kapitalforvaltnings- og likviditetsstrategi for konsernet. Likviditetsstrategien inneholder blant annet rammer, ansvarsforhold, risikomål og beredskapsplan for likviditetsstyringen.

De største forpliktelsene i konsernet er forsikringsrelaterte og gjelder i all vesentlighet pensjonsforpliktelser. Disse forpliktelsene er fullfunderte og likviditetsstyringen håndteres på tilsvarende vis som øvrige forpliktelser.

Note 13 Renterisiko

30.06.2021 MILLIONER KRONER									
	Inntil 3 mnd.	Fra 3 mnd. til 12 mnd.	Fra 1 år til 5 år	Fra 5 år til 10 år	Over 10 år	Endring i kontantstrøm 01.01.2021 -30.06.2021	Sum	Sum justert for ikke- kontrollerende eierinteresser	
EIENDELER									
Finansielle derivater klassifisert som eiendeler	21	-2	21	40	-156	3	-72	-72	
Gjeldsinstrumenter klassifisert som lån og fordringer målt til amortisert kost	0	0	0	0	0	10	10	10	
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	-47	-44	-1 176	-1 792	-2 242	145	-5 155	-5 148	
Rentefondsandeler	-1 262	0	0	0	0	0	-1 262	-1 262	
Utlån og fordringer	0	-1	0	0	0	119	118	118	
Utlån	0	0	0	0	0	397	397	397	
Kontanter og innskudd	0	0	0	0	0	0	0	0	
Betingede forpliktelser ¹	0	0	0	0	0	25	25	25	
Sum eiendeler	-1 288	-46	-1 154	-1 752	-2 397	699	-5 940	-5 933	
FORPLIKTELSE									
Innskudd	0	0	0	0	0	-64	-64	-64	
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapir	0	0	0	0	0	-150	-150	-150	
Finansielle derivater klassifisert som gjeld	17	7	33	34	0	8	100	100	
Fondsobligasjon og ansvarlige lån	0	0	0	46	80	0	126	126	
Gjeld til kredittinstitusjoner	0	0	0	0	0	-35	-35	-35	
Sum forpliktelser	17	7	33	80	80	-241	-23	-23	
Sum før skatt	-1 272	-39	-1 121	-1 672	-2 317	458	-5 963	-5 956	
Sum etter skatt	-954	-29	-841	-1 254	-1 738	344	-4 472	-4 467	

30.06.2020 MILLIONER KRONER								
	Inntil 3 mnd.	Fra 3 mnd. til 12 mnd.	Fra 1 år til 5 år	Fra 5 år til 10 år	Over 10 år	Endring i kontantstrøm 01.01.2020 -30.06.2020	Sum	Sum justert for ikke- kontrollerende eierinteresser
EIENDELER								
Finansielle derivater klassifisert som eiendeler	6	-1	-62	-86	-277	-11	-431	-406
Gjeldsinstrumenter klassifisert som lån og fordringer målt til amortisert kost	0	0	0	0	0	2	2	0
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	-52	-49	-1 236	-2 038	-2 508	159	-5 725	-4 806
Rentefondsandeler	-1 103	0	0	0	0	0	-1 103	-1 103
Utlån og fordringer	0	-1	0	0	0	138	137	106
Utlån	0	0	0	0	0	402	402	402
Kontanter og innskudd	0	0	0	0	0	16	16	16
Betingede forpliktelser ¹	0	0	0	0	0	42	42	42
Sum eiendeler	-1 149	-51	-1 298	-2 124	-2 785	749	-6 659	-5 747
FORPLIKTELSER								
Innskudd	0	0	0	0	0	-61	-61	-61
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapir	0	0	0	0	0	-148	-148	-148
Finansielle derivater klassifisert som gjeld	-5	2	78	99	0	8	182	182
Fondsobligasjon og ansvarlige lån	0	0	0	63	109	0	172	172
Gjeld til kredittinstitusjoner	0	0	0	0	0	-33	-33	-33
Sum forpliktelser	-5	2	78	162	109	-234	112	112
Sum før skatt	-1 155	-49	-1 220	-1 962	-2 676	515	-6 546	-5 636
Sum etter skatt	-866	-37	-915	-1 471	-2 007	386	-4 910	-4 227

31.12.2020
MILLIONER KRONER

	Inntil 3 mnd.	Fra 3 mnd. til 12 mnd.	Fra 1 år til 5 år	Fra 5 år til 10 år	Over 10 år	Endring i kontantstrøm 01.01.2020 -31.12.2020	Sum	Sum justert for ikke- kontrollerende eierinteresser
EIENDELER								
Finansielle derivater klassifisert som eiendeler	12	-4	-86	-59	-245	-22	-405	-353
Gjeldsinstrumenter klassifisert som lån og fordringer målt til amortisert kost	0	0	0	0	0	6	6	0
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	-44	-48	-1 153	-1 914	-2 460	320	-5 299	-4 336
Rentefondsandeler	-1 329	0	0	0	0	0	-1 329	-1 329
Utlån og fordringer	0	-1	0	0	0	273	272	218
Utlån	0	0	0	0	0	797	797	797
Kontanter og innskudd	0	0	0	0	0	28	28	28
Betingede forpliktelser ¹	0	0	0	0	0	52	52	52
Sum eiendeler	-1 362	-53	-1 239	-1 974	-2 705	1 453	-5 879	-4 925
FORPLIKTELSE								
Innskudd	0	0	0	0	0	-120	-120	-120
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapir	0	0	0	0	0	-288	-288	-288
Finansielle derivater klassifisert som gjeld	6	11	84	53	0	18	171	167
Fondsobligasjon og ansvarlige lån	0	0	0	51	93	0	143	143
Gjeld til kredittinstitusjoner	0	0	0	0	0	-72	-72	-72
Sum forpliktelser	6	11	84	103	93	-461	-165	-169
Sum før skatt	-1 356	-42	-1 155	-1 870	-2 612	992	-6 043	-5 094
Sum etter skatt	-1 017	-32	-866	-1 403	-1 959	744	-4 533	-3 820

¹ Betingede forpliktelser er i denne sammenheng aksepterte, ikke utbetalte utlån.

Noten viser resultateffekten ved en økning i markedsrenten på én prosent, for virkelig verdi risiko og flytende rente risiko.

Endring i virkelig verdi (virkelig verdi risiko) vises i de fem første kolonnene, sortert etter forfallstidspunkt på papirene, og er beregnet ved endring i virkelig verdi på rentebærende instrumenter hvis renten hadde vært en prosent høyere ved periodeslutt. Kolonnen «Endring i kontantstrøm» (flytende rente risiko) viser endringen i kontantstrømmer hvis renten hadde vært en prosent høyere gjennom perioden det rapporteres på. Summen av disse reflekterer den samlede resultateffekten som scenarioet ved en prosents høyere rente hadde gitt konsernet i perioden det rapporteres på.

Virkelig verdi risiko gjelder fastrente papirer hvor markedsverdien på papiret svinger i motsatt takt av markedsrenten. Flytende rente risiko gjelder papirer som har flytende rente, hvor markedsverdien holder seg stabil, men hvor endring i markedsrente gir utslag i endrede løpende inntekter.

Rentepapirer, med følgende egenskaper og klassifiseringer, faller inn under noten; verdipapirer til virkelig verdi over resultatet (flytende og faste rentebetingelser), investeringer som holdes til forfall (kun de med flytende rentebetingelser) og lån og fordringer (kun de med flytende rentebetingelser). Konsernet har ingen rentepapirer klassifisert som tilgjengelig for salg.

Konsernets investeringer i renteinstrumenter med fast rente, som regnskapsføres til amortisert kost, gir ingen endring i resultatregnskapet ved endring av markedsrente. Tilsvarende gjelder for utstedt gjeld med fast rente regnskapsført til amortisert kost.

Forsikringskontrakter med avkastningsgaranti endrer ikke regnskapsmessig verdi selv om rentenivået endres. Endring i rentenivå har heller ingen innvirkning på den garanterte avkastningen, men vil ha betydning for den oppnådde avkastning som skal dekke avkastningsgarantien. Det skyldes at forsikringsmidlene delvis investeres i gjeldsinstrumenter hvor kontantstrømmene skal bidra til å dekke avkastningsgarantien.

Note 14 **Kreditrisiko**

30.06.2021 MILLIONER KRONER									
	Investment grade AAA til BBB	Lavere rating	Offentlig garanti	Bank og finans	Boliglån < 80% ¹	Boliglån > 80% ¹	Øvrige	Totalt	Totalt justert for andelseieres interesser i konsoliderte verdipapirfond
Gjeldsinstrumenter som holdes til forfall målt til amortisert kost	26 461	43	0	0	0	0	1 357	27 862	27 862
Gjeldsinstrumenter klassifisert som lån og fordringer målt til amortisert kost	135 796	0	372	0	0	0	20 806	156 974	156 974
Gjeldsinstrumenter til virkelig verdi - verdipapirer med fast avkastning	116 168	1 623	4 368	4 280	0	0	14 492	140 933	120 747
Rentefond	0	0	0	0	0	0	22 786	22 786	22 786
Utlån og fordringer	20 439	0	0	1 195	0	0	0	21 634	17 455
Finansielle derivater klassifisert som eiendeler	1 390	0	0	0	0	0	0	1 390	1 379
Kontanter og innskudd	3 553	0	0	69	0	0	0	3 622	3 622
Utlån	0	0	86 969	0	22 134	2 692	3 080	114 875	114 875
Sum	303 808	1 667	91 709	5 545	22 134	2 692	62 523	490 077	465 702

SPESIFISERING AV INVESTMENT GRADE MILLIONER KRONER	AAA	AA	A	BBB	Sum Investment grade
Gjeldsinstrumenter som holdes til forfall målt til amortisert kost	12 789	2 770	7 092	3 811	26 461
Gjeldsinstrumenter klassifisert som lån og fordringer målt til amortisert kost	19 168	21 795	57 543	37 290	135 796
Gjeldsinstrumenter til virkelig verdi - verdipapirer med fast avkastning	29 462	14 340	32 412	39 954	116 168
Rentefond	0	0	0	0	0
Utlån og fordringer	0	8 136	11 652	652	20 439
Finansielle derivater klassifisert som eiendeler	0	121	1 230	39	1 390
Kontanter og innskudd	0	2 461	1 091	0	3 553
Utlån	0	0	0	0	0
Sum	61 419	49 622	111 021	81 745	303 808

¹ Disse to kolonnene gir informasjon på andel boliglån med pantsikkerhet innenfor 80 % av verdigrunnlag og boliglån som overgår 80 % pantsikkerhet av verdigrunnlag.

30.06.2020
MILLIONER KRONER

	Investment grade AAA til BBB	Lavere rating	Offentlig garanti	Bank og finans	Boliglån < 80% ¹	Boliglån > 80% ¹	Øvrige	Totalt	Totalt justert for andelseieres interesser i konsoliderte verdipapirfond
Gjeldsinstrumenter som holdes til forfall målt til amortisert kost	29 852	59	30	0	0	0	1 358	31 299	31 299
Gjeldsinstrumenter klassifisert som lån og fordringer målt til amortisert kost	136 095	0	964	20	0	0	18 635	155 714	155 714
Gjeldsinstrumenter til virkelig verdi - verdipapirer med fast avkastning ²	116 034	1 180	5 195	10 500	0	0	8 689	141 597	124 334
Rentefond	0	0	0	0	0	0	18 043	18 043	16 637
Utlån og fordringer	21 832	0	0	298	0	0	0	22 130	17 701
Finansielle derivater klassifisert som eiendeler	7 186	0	0	0	0	0	0	7 186	6 731
Konter og innskudd	3 192	0	0	69	0	0	0	3 261	3 261
Utlån	0	0	81 913	0	20 686	3 119	12 803	118 522	118 522
Sum	314 191	1 239	88 102	10 887	20 686	3 119	59 527	497 752	474 199

SPESIFISERING AV INVESTMENT GRADE MILLIONER KRONER	AAA	AA	A	BBB	Sum Investment grade
Gjeldsinstrumenter som holdes til forfall målt til amortisert kost	12 839	4 245	9 948	2 820	29 852
Gjeldsinstrumenter klassifisert som lån og fordringer målt til amortisert kost	24 415	20 226	56 914	34 540	136 095
Gjeldsinstrumenter til virkelig verdi - verdipapirer med fast avkastning	34 739	12 326	33 201	35 768	116 034
Rentefond	0	0	0	0	0
Utlån og fordringer	0	9 354	12 323	155	21 832
Finansielle derivater klassifisert som eiendeler	0	2 784	4 402	0	7 186
Kontanter og innskudd	0	2 995	197	0	3 192
Utlån	0	0	0	0	0
Sum	71 993	51 931	116 984	73 283	314 191

¹ Disse to kolonnene gir informasjon på andel boliglån med pantsikkerhet innenfor 80 % av verdigrunnlag og boliglån som overgår 80 % pantsikkerhet av verdigrunnlag.

² I kolonne "øvrige" har vi inkludert en investering som bærer kredittrisiko men som ikke er direkte avstembar mot balanseposten "gjeldsinstrumenter til virkelig verdi over resultat" og derav skaper en differanse på NOK 1 406 millioner per 30.06.2020.

31.12.2020
MILLIONER KRONER

	Investment grade AAA til BBB	Lavere rating	Offentlig garanti	Bank og finans	Boliglån < 80% ¹	Boliglån > 80% ¹	Øvrige	Totalt	Totalt justert for andelseieres interesser i konsoliderte verdipapirfond
Gjeldsinstrumenter som holdes til forfall målt til amortisert kost	27 554	35	0	0	0	0	1 397	28 986	28 986
Gjeldsinstrumenter klassifisert som lån og fordringer målt til amortisert kost	130 769	0	377	0	0	0	23 034	154 180	154 180
Gjeldsinstrumenter til virkelig verdi - verdipapirer med fast avkastning	109 855	1 690	4 208	8 592	0	0	12 745	137 089	117 540
Rentefond	0	0	0	0	0	0	24 889	24 889	24 889
Utlån og fordringer	31 536	0	0	300	0	0	0	31 836	25 170
Finansielle derivater klassifisert som eiendeler	11 561	0	0	0	0	0	0	11 561	9 108
Kontanter og innskudd	2 703	0	0	69	0	0	0	2 772	2 772
Utlån	-	0	88 746	0	21 108	2 972	2 834	115 660	115 660
Sum	313 979	1 725	93 331	8 960	21 108	2 972	64 899	506 973	478 305

SPESIFISERING AV INVESTMENT GRADE MILLIONER KRONER	AAA	AA	A	BBB	Sum Investment grade
Gjeldsinstrumenter som holdes til forfall målt til amortisert kost	12 029	4 063	9 063	2 400	27 554
Gjeldsinstrumenter klassifisert som lån og fordringer målt til amortisert kost	22 528	19 734	59 503	29 004	130 769
Gjeldsinstrumenter til virkelig verdi - verdipapirer med fast avkastning	31 049	8 886	36 354	33 566	109 855
Rentefond	0	0	0	0	0
Utlån og fordringer	0	22 806	7 628	1 102	31 536
Finansielle derivater klassifisert som eiendeler	0	3 838	7 692	31	11 561
Kontanter og innskudd	0	2 002	701	0	2 703
Utlån	0	0	0	0	0
Sum	65 606	61 328	120 942	66 103	313 979

¹ Disse to kolonnene gir informasjon på andel boliglån med pantsikkerhet innenfor 80 % av verdigrunnlag og boliglån som overgår 80 % pantsikkerhet av verdigrunnlag.

Med kredittrisiko menes risikoen for at motparten ikke skal klare å møte sine forpliktelser til KLP Konsernet. I denne tabellen er kredittrisikoen målt ved ratingbyråers estimerer på hvor høy kredittverdighet de ulike utstederne av rentepapirer har. For eiendeler som ikke er ratet så er de lagt i andre kategorier som beskriver kredittrisiko, eksempelvis sektor og garantier.

Det er lagt vekt på at kreditteksponeringen er diversifisert for å unngå konsentrasjon av kredittrisiko mot enkelte debitorer. For å overvåke kredittrisiko i utlånene og investeringene er det nedsatt en egen kredittkomite som møtes på jevnlig basis. Grensene for kredittrisiko mot den enkelte debitor fastsettes av komiteen. Endringer i debtors kredittvurdering overvåkes og følges opp av KLP Kapitalforvaltning AS.

Konsernet har god balanse mellom norske og internasjonale obligasjoner, og har en portefølje av utelukkende gode kreditter. Konsernet har en høy konsentrasjon av gjeldsinstrumenter rettet mot norsk offentlig sektor, som anses å ha en lav kredittrisiko.

I noteinndelingen er det benyttet rating fra Standard & Poor's, Moodys, Fitch, Scope Ratings og Nordic Credit Rating. Ratingen er konvertert til S&P sin ratingtabell, hvor AAA er tilknyttet papirer med høyest kredittverdighet. Laveste rating av de fem er benyttet og alle fem ratingselskaper er likestilte som grunnlag for investeringer i rentepapirer. Det som er klassifisert som «Øvrige» er i all hovedsak verdipapirer utstedt av kraftselskaper og andre foretaksobligasjoner. KLP Konsernet har strenge retningslinjer for investeringer i rentepapirer, som også gjelder for investeringer som faller inn under kategorien Øvrige.

Linjene i noten er sammenfallende med balanseoppsettet. Unntakene er gjeldsinstrumenter til virkelig verdi som er delt opp i tre kategorier i noten og utlån som vist samlet i noten, men som befinner seg på to linjer i balansen (virkelig verdi og amortisert kost).

Konsernregnskapet viser enheter KLP konsernet anses å ha kontroll over. Dette gir inntrykk av en høyere risiko enn hva som er reelt, da risiko som konsernet ikke bærer vises i regnskapet. I ytterste kolonne vises det kun selskaper, og faktisk eierskap i fond som konsernet har ved periodeslutt.

MILLIONER KRONER	30.06.2021		30.06.2020		31.12.2020	
	Konsolidert	Totalt justert for andelseieres interesser i konsoliderte verdipapirfond	Konsolidert	Totalt justert for andelseieres interesser i konsoliderte verdipapirfond	Konsolidert	Totalt justert for andelseieres interesser i konsoliderte verdipapirfond
TI STØRSTE MOTPARTER						
Motpart 1	12 829	11 278	12 235	11 587	15 388	14 159
Motpart 2	9 865	8 253	10 973	10 272	13 120	9 013
Motpart 3	9 391	7 203	10 758	9 808	12 585	8 160
Motpart 4	7 419	6 990	9 808	7 548	8 744	8 034
Motpart 5	5 700	5 700	7 146	7 029	7 409	7 208
Motpart 6	4 885	4 703	6 895	6 773	6 155	5 622
Motpart 7	4 703	4 689	5 451	5 387	5 857	5 604
Motpart 8	4 652	4 614	4 703	4 703	5 622	4 710
Motpart 9	4 463	4 447	4 297	4 189	4 768	4 698
Motpart 10	4 240	4 118	3 836	3 537	4 747	3 915
Sum	68 147	61 994	76 103	70 832	84 395	71 123

Tabellen ovenfor viser de ti største motpartene KLP konsernet har eksponering mot. Beløpene oppgitt er balanseført verdi. «Totalt justert for andelseieres interesser i konsoliderte verdipapirfond» inkluderer kun det som er i konsernets eie og hvor konsernet innehar reell kredittrisiko. Majoriteten av de ti største motpartene er enten finansinstitusjoner eller motparter omfattet av en offentlig garanti (statlig eller kommunal garanti).

Note 15 **Forsikringsmessige avsetninger i livsforsikring**

MILLIONER KRONER	30.06.2021	30.06.2020	31.12.2020
Premiereserve - ordinær tariff	477 976	468 030	457 514
Premiefond, bufferfond og pensjonistenes overskuddsfond	38 091	13 128	38 588
Tilleggsavsetning	42 842	35 947	43 460
Kursreguleringsfond	67 903	43 369	55 487
Andre avsetninger	0	77	18
Udisponert resultat tilført forsikringskontraktene	6 960	3 458	0
Sum forsikringsmessige avsetninger i livsforsikring	633 773	564 010	595 068

MILLIONER KRONER	30.06.2021	30.06.2020	31.12.2020
Premiereserve	0	5 152	0
Innskuddsfond	0	16	0
Sum avsetning i innskuddsbasert livsforsikring	0	5 168	0

Note 16 **Annen kortsiktig gjeld**

MILLIONER KRONER	30.06.2021	30.06.2020	31.12.2020
Kortsiktig gjeld verdipapirhandel	10 066	18 469	3 029
Påløpt ikke utlignet skatt	474	1 232	1 489
Forskuddstrekk pensjonsordning	760	708	447
Leverandørgjeld	305	198	270
Forhåndsinnkalt tilskudd til forsikringsvirksomheten	107	1 023	576
Øvrig kortsiktig gjeld	782	1 062	1 049
Sum annen kortsiktig gjeld	12 495	22 692	6 859

Note 17 **Kapitalkrav**

I Solvens II-balansen inngår eiendeler og forpliktelser til virkelig verdi. For eiendeler som har en annen verdi i regnskapet legges derfor mer-/mindreverdiene til. For konsernets forsikringsforpliktelser finnes det ikke observerbare markedsverdier. Disse beregnes derfor ved et beste estimat basert på aktuarielle forutsetninger. I tillegg kommer en risikomargin som skal reflektere en tredjeparts kapitalkostnader ved å overta disse forpliktelsene.

Kapitalgruppe 1 fremkommer av Solvens II-balansen, samt fondsobligasjonslånet. Kapitalgruppe 2 består av ansvarlige lån og ikke-innbetalt supplerende kapital. Finanstilsynet har godkjent at KLPs vedtektsfestede etterinnkallingsrett kan regnes med som supplerende kapital med et beløp tilsvarende 2,5 % av foretakets premiereserve. Kapital som kan medregnes i kapitalgruppe 2 er i hovedsak begrenset oppad til 50 % av kapitalkravet.

Uten bruk av midlertidig fradrag i forsikringstekniske avsetninger er foretakets solvensgrad 257% som er godt over foretakets mål om minst 150 %. Med det midlertidige fradraget er solvensgraden 303%.

	30.06.2021	30.06.2020	31.12.2020
SOLVENSGRAD ¹	257 %	230 %	261 %

MILLIARDER KRONER	30.06.2021	30.06.2020	31.12.2020
FORENKLET SOLVENS II BALANSE			
Eiendeler, bokført	696	637	655
Merverdier HTF/lån og fordringer	11	17	15
Merverdier øvrige utlån	1	2	1
Øvrige mer/mindreverdier	0	0	0
Utsatt skattefordel	0	0	0
Sum eiendeler etter solvens II	708	656	671

MILLIARDER KRONER	30.06.2021	30.06.2020	31.12.2020
FORENKLET SOLVENS II BALANSE			
Beste estimat	634	573	598
Risikomargin	14	17	14
Ansvarlige lån/fondsobligasjonslån	5	5	5
Andre forpliktelser	20	28	18
Utsatt skatteforpliktelse	1	1	1
Sum forpliktelser etter solvens II	673	625	637
Eiendeler minus forpliktelser	34	31	34
- Utsatt skattefordel	0	0	0
+ Fondsobligasjonslån	2	2	2
Basiskapital - kapitalgruppe 1	35	32	35
Tellende ansvarlig kapital - kapitalgruppe 1	35	32	35
Ansvarlige lån	3	3	4
Basiskapital - kapitalgruppe 2	3	3	4
Supplerende kapital	12	12	11
Supplerende kapital - kapitalgruppe 2	12	12	11
Fradrag for maks. kapital i gruppe 2	-7	-7	-7
Tellende ansvarlig kapital - kapitalgruppe 2	8	8	8
Utsatt skattefordel	0	0	0
Tellende ansvarlig kapital - kapitalgruppe 3	0	0	0
Tellende ansvarlig kapital under Solvens II	43	41	43
Solvenskapitalkrav (SCR)	17	18	16
Solvensgrad¹	257 %	230 %	261 %

¹ Endelig beregning av solvensgrad pr 31.12.2020 gir en solvensgrad på 261 %. Dette er en reduksjon på 3 % mot tidligere rapportert.

Note 18 **Presentasjon av eiendeler og gjeld som er gjenstand for netto oppgjør**

30.06.2021 MILLIONER KRONER				Relaterte beløp som ikke er presentert netto				
	Brutto finansielle eiendeler/gjeld	Brutto eiendeler/gjeld som er presentert netto	Balansført verdi	Finansielle instrumenter	Sikkerhet i kontanter	Sikkerhet i verdipapirer	Netto beløp	Netto beløp justert for andelseieres interesser i konsoliderte verdipapirfond
EIENDELER								
Finansielle derivater	1 390	0	1 390	-608	-900	-435	73	73
Repoer	0	0	0	0	0	0	0	0
Sum	1 390	0	1 390	-608	-900	-435	73	73
GJELD								
Finansielle derivater	5 412	0	5 412	-608	-835	-3 360	656	540
Repoer	1 968	0	1 968	0	0	0	1 968	1 968
Sum	7 379	0	7 379	-608	-835	-3 360	2 623	2 508

30.06.2020 MILLIONER KRONER				Relaterte beløp som ikke er presentert netto				
	Brutto finansielle eiendeler/gjeld	Brutto eiendeler/gjeld som er presentert netto	Balanseført verdi	Finansielle instrumenter	Sikkerhet i kontanter	Sikkerhet i verdipapirer	Netto beløp	Netto beløp justert for andelseieres interesser i konsoliderte verdipapirfond
EIENDELER								
Finansielle derivater	7 186	0	7 186	-1 806	-5 332	-168	69	278
Repoer	0	0	0	0	0	0	0	0
Sum	7 186	0	7 186	-1 806	-5 332	-168	69	278
GJELD								
Finansielle derivater	2 315	0	2 315	-1 806	-356	-10	504	504
Repoer	2 216	0	2 216	0	0	0	2 216	2 216
Sum	4 530	0	4 530	-1 806	-356	-10	2 720	2 720

31.12.2020 MILLIONER KRONER				Relaterte beløp som ikke er presentert netto				
	Brutto finansielle eiendeler/gjeld	Brutto eiendeler/gjeld som er presentert netto	Balanseført verdi	Finansielle instrumenter	Sikkerhet i kontanter	Sikkerhet i verdipapirer	Netto beløp	Netto beløp justert for andelseieres interesser i konsoliderte verdipapirfond
EIENDELER								
Finansielle derivater	11 561	0	11 561	-771	-9 516	0	1 570	1 276
Repoer	1 759	0	1 759	-914	0	0	845	845
Sum	13 320	0	13 320	-1 685	-9 516	0	2 415	2 121
GJELD								
Finansielle derivater	789	0	789	-771	-72	0	18	18
Repoer	914	0	914	0	0	0	914	0
Sum	1 702	0	1 702	-771	-72	0	932	18

Formålet med noten er å vise den potensielle effekten av nettingavtaler i konsernet; hvilke muligheter konsernet har for å motregne bilaterale avtaler mot andre motparter dersom disse skulle gå konkurs, og beløpet som gjenstår om alle slike nettingavtaler materialiseres. Noten viser derivatposisjoner og repo-avtaler i balansen. Repoer inngår i linjen "Gjeld til kredittinstitusjoner" i balansen.

De konsoliderte tallene inkluderer alle enheter KLP konsernet anses å ha kontroll over. I tillegg viser ytterste kolonne hvilket reelt nettobeløp som gjenstår om konsernet motregner avtalene; noe som kun inkluderer konsernselskaper av ordinær art.

Note 19 **Pensjonsforpliktelser**

MILLIONER KRONER	30.06.2021	30.06.2020	31.12.2020
Balanseført netto forpliktelse 01.01.	934	790	790
Resultatført pensjonskostnad	98	81	164
Resultatført finanskostnad	10	11	23
Aktuarielle gevinster og tap	-185	404	88
Innbetalt premie/tilskudd	-64	-61	-120
Solgt virksomhet i 2020	0	0	-11
Balanseført netto forpliktelse 30.06./31.12.	794	1 226	934

FORUTSETNINGER	30.06.2021	30.06.2020	31.12.2020
Diskonteringsrente	2,00 %	1,50 %	1,70 %
Lønnsvekst	2,25 %	2,25 %	2,25 %
Folketrygdens grunnbeløp (G)	2,00 %	2,00 %	2,00 %
Pensjonsregulering	1,24 %	1,24 %	1,24 %
Arbeidsgiveravgiftssats	14,10 %	14,10 %	14,10 %
Finansskatt	5,00 %	5,00 %	5,00 %

Effekten av endringer i forutsetningene er en reduksjon av forpliktelsen med 185 millioner kroner per 30.06.2021. Endringen er ført under "Poster som senere ikke vil bli omklassifisert til resultatet".

Nøkkeltall - akkumulert

MILLIONER KRONER	2. kvartal 2021	1. kvartal 2021	4. kvartal 2020	3. kvartal 2020	2. kvartal 2020	1. kvartal 2020	4. kvartal 2019	3. kvartal 2019
KLP KONSERN								
Resultat før skatt	1 325	693	1 657	1 682	713	151	3 193	2 518
Forvaltningskapital	870 548	813 514	807 161	789 981	785 598	764 904	3 194	744 567
Egenkapital	40 154	39 742	39 416	39 243	37 245	36 836	37 339	36 781
Solvensgrad	257 %	258 %	261 %	244 %	230 %	214 %	253 %	248 %
Antall ansatte i konsernet	1 017	1 021	1 018	1 016	1 010	1 008	1 007	1 001
KOMMUNAL LANDSPENSJONSKASSE								
Resultat før skatt	965	566	1 289	1 303	523	31	2 637	2 149
Premieinntekter for egen regning	33 634	7 041	37 102	29 081	17 124	9 589	40 234	32 157
- herav tilflyttet premiereserve	0	0	2 850	2 846	2 865	2 503	11	0
Erstatninger for egen regning	19 100	13 754	28 360	23 013	17 809	11 478	20 157	15 077
- herav fraflyttet premiereserve, tilleggsavs. og kursreguleringsfond	8 346	8 419	7 656	7 667	7 655	6 377	292	288
Eiendeler i kollektivporteføljen	626 280	603 076	604 782	582 108	574 890	570 649	574 953	551 696
Eiendeler i investeringsvalgporteføljen	2 215	2 081	2 044	2 012	1 966	2 082	2 662	2 592
Forsikringskundernes fond inkludert opptjent resultat	633 579	595 680	594 718	575 915	633 579	542 408	566 230	554 350
- herav fond med garantert avkastning	515 787	490 936	496 121	485 605	515 787	474 366	482 260	466 523
Ansvarlig kapital	43 473	41 580	42 742	42 507	41 148	38 960	40 530	38 238
Solvensgrad	282 %	287 %	282 %	264 %	252 %	234 %	278 %	274 %
Risikoresultat	293	191	-398	706	300	200	1 031	940
Avkastningsresultat	7 232	4 688	12 350	6 831	3 417	-149	10 624	4720
Administrasjonsresultat	61	41	171	187	64	39	186	192

MILLIONER KRONER	2. kvartal 2021	1. kvartal 2021	4. kvartal 2020	3. kvartal 2020	2. kvartal 2020	1. kvartal 2020	4. kvartal 2019	3. kvartal 2019
Soliditetskapital	174 816	160 647	172 863	141 563	143 139	123 211	150 617	139 677
Bokført avkastning kollektivporteføljen	2,56 %	1,39 %	4,82 %	3,2 %	1,9 %	0,6 %	4,5 %	2,7 %
Verdijustert avkastning kollektivporteføljen	4,45 %	1,51 %	4,23 %	1,4 %	-0,5 %	-3,7 %	8,5 %	6,6 %
Avkastning investeringsvalgporteføljen (LIB)	5,02 %	1,91 %	4,20 %	0,4 %	-1,8 %	-5,7 %	9,9 %	7,4 %
Avkastning selskapsporteføljen	1,74 %	0,82 %	3,09 %	1,3 %	0,4 %	-0,1 %	4,3 %	3,4 %
KLP SKADEFORSIKRING AS								
Resultat før skatt	225,9	71,6	220,0	97,2	18,2	-126,1	165,6	140,5
Opptjente brutto premier	940,6	460,1	1 728,4	1 280,4	840,4	415,4	1 529,8	1 131,1
Premieinntekter for egen regning	903,6	441,7	1 657,6	1 227,8	804,6	397,9	1 475,7	1 090,9
Egenkapital	2 294,4	2 178,7	2 110,9	1 990,7	1 924,0	1 819,9	1 940,5	1 875,9
Skadeprosent	74,5 %	72,8 %	83,1 %	83,1 %	83,3 %	86,8 %	90,5 %	90,8 %
Totalkostnadsprosent	90,3 %	89,2 %	100,7 %	100,7 %	101,9 %	105,7 %	109,0 %	108,6 %
Avkastning på midler til forvaltning	2,6 %	0,6 %	5,0 %	2,3 %	0,8 %	-2,3 %	6,7 %	5,3 %
Ansvarlig kapital	2 267	2 193	2 132	2 006	1 934	1 815	1 958	1 882
Solvensgrad	252 %	238 %	239 %	246 %	234 %	213 %	240 %	246 %
Årlig premievolum person	828,9	806,8	786,0	759,8	734,6	709,3	683,9	651,1
Årlig premievolum arbeidsgiver	1 128,0	1 080,4	1 016,4	1 009,9	999,7	987,5	925,1	910,6
Netto nyttegning (akkumulert innenfor året.)	65,0	17,0	87,6	74,8	51,5	24,8	145,3	93,4
KLP BEDRIFTSPENSJON AS¹								
Resultat før skatt	solgt	solgt	solgt	solgt	solgt	-13,7	-12,6	-8,6
Premieinntekter for egen regning	solgt	solgt	solgt	solgt	solgt	313,5	1 134,8	869,8
- herav tilflyttet premiereserve	solgt	solgt	solgt	solgt	solgt	133,2	495,7	394,6
Forsikringskundernes fond inkludert opptjent resultat	solgt	solgt	solgt	solgt	solgt	6 342	6 649	6 264
- herav fond med garantert avkastning	solgt	solgt	solgt	solgt	solgt	1 595	1 538	1 550
Avkastningsresultat	solgt	solgt	solgt	solgt	solgt	2,1	13,4	8,4
Risikoresultat	solgt	solgt	solgt	solgt	solgt	6,3	7,7	0,8

MILLIONER KRONER	2. kvartal 2021	1. kvartal 2021	4. kvartal 2020	3. kvartal 2020	2. kvartal 2020	1. kvartal 2020	4. kvartal 2019	3. kvartal 2019
Administrasjonsresultat	solgt	solgt	solgt	solgt	solgt	-9,6	-38,1	-26,8
Ansvarlig kapital	solgt	solgt	solgt	solgt	solgt	171	323	202
Solvensgrad	solgt	solgt	solgt	solgt	solgt	81 %	204 %	123 %
Soliditetskapital	solgt	solgt	solgt	solgt	solgt	758,2	763,9	692,5
Bokført kapitalavkastning kollektivportefølje	solgt	solgt	solgt	solgt	solgt	0,8 %	3,4 %	2,4 %
Verdijustert kapitalavkastning kollektivportefølje	solgt	solgt	solgt	solgt	solgt	0,2 %	4,1 %	2,9 %
Avkastning innskuddspensjon med investeringsvalg	solgt	solgt	solgt	solgt	solgt	-11,9 %	16,8 %	12,6 %
Avkastning selskapsportefølje	solgt	solgt	solgt	solgt	solgt	0,1 %	3,0 %	2,5 %
KLP BANKEN KONSERN								
Resultat før skatt	54,3	48,6	136,8	101,7	39,8	21,6	102,3	77,3
Netto renteinntekter	152,8	75,7	317,3	229,3	136,0	75,7	292,9	209,4
Øvrige driftsinntekter	38,6	19,0	77,7	58,6	39,0	19,4	78,1	58,4
Driftskostnader, avskrivninger og tapsavsetninger	-118,6	-60,6	-232,1	-164,5	-119,1	-60,7	-238,5	-167,8
Netto realisert/urealisert endring finansielle instrumenter til virkelig verdi	-18,6	14,5	-26,1	-21,7	-16,1	-19,4	-30,2	-22,7
Innskudd	12 643	12 103	11 781	11 993	12 245	12 034	11 487	11 649
Utlån til kunder	21 409	20 894	20 570	20 610	20 121	19 143	18 387	17 746
Utlån med offentlig garanti	16 752	16 734	17 654	16 933	17 357	16 823	16 547	16 524
Misligholdte lån	34	57	54	48	77	97	86	69
Innlån ved utstedelse av verdipapirer	29 195	27 147	25 800	26 203	25 993	25 899	25 822	25 528
Forvaltningskapital	45 216	43 200	42 688	43 438	43 855	42 002	39 699	39 611
Gjennomsnittlig forvaltningskapital	43 952	42 944	41 188	41 568	41 777	40 850	38 394	38 350
Egenkapital	2 474	2 470	2 427	2 389	2 343	2 322	2 221	2 195
Rentenetto	0,35 %	0,18 %	0,80 %	0,57 %	0,33 %	0,19 %	0,76 %	0,55 %

MILLIONER KRONER	2. kvartal 2021	1. kvartal 2021	4. kvartal 2020	3. kvartal 2020	2. kvartal 2020	1. kvartal 2020	4. kvartal 2019	3. kvartal 2019
Resultat av ordinær drift før skatt	0,12 %	0,11 %	0,33 %	0,24 %	0,10 %	0,04 %	0,27 %	0,20 %
Egenkapitalavkastning før skatt	4,47 %	8,02 %	6,16 %	6,11 %	3,59 %	2,69 %	4,78 %	4,82 %
Kapitaldekning	18,4 %	19,3 %	19,5 %	18,7 %	18,4 %	18,8 %	19,1 %	19,0 %
Antall personkunder	46 872	46 116	45 406	44 842	44 213	43 712	42 785	69 147
Herav medlemmer i KLP	31 664	32 183	32 048	31 869	32 533	32 135	31 361	49 814
KLP KAPITALFORVALTNING AS								
Resultat før skatt	24,6	20,7	30,9	25,6	-1,9	-0,3	44,3	45,2
Totale midler til forvaltning	627 599	602 400	596 254	579 129	563 238	524 877	563 567	544 395
Midler forvaltet for eksterne kunder	121 308	111 821	103 378	100 106	87 968	74 598	83 405	77 736

¹ Virksomheten er solgt med regnskapsmessig virkning pr. 01.04.2020

Bærekraftsregnskap

Q2 2021

Integrere samfunnsansvar i all vår virksomhet

STRATEGISK MÅL

MEDARBEIDERSTATISTIKK

KLPs ansatte er en nøkkelressurs, og KLP ønsker å være en endringsdyktig organisasjon med engasjerte ansatte som evner å omsette egen kompetanse og teknologiske muligheter. Det er viktig at våre ansatte har et godt arbeidsmiljø, og KLP jobber kontinuerlig med å redusere de ansattes sykefravær.

FNs BÆREKRAFTSMÅL

Indikatorene viser hvordan KLP bidrar mot flere av FNs bærekraftsmål:

- Mål 3, *God helse og livskvalitet*.
- Mål 8, *Anstendig arbeid og økonomisk vekst*, og spesielt delmål 8.8; Beskytte arbeiderrettigheter og fremme et trygt og sikkert arbeidsmiljø for alle arbeidstakere.

MÅLSETTING

KLPs mål er å ha lavere sykefravær enn 4 prosent.

Resultat i 2. kvartal

I andre kvartal av 2021 var det totale sykefraværet på 3,2 prosent, hvilket er lavere enn målsettingen på 4 prosent og sykefraværet samme kvartal tidligere år. Som i 2020 er det naturlig å tro at den pågående pandemien har påvirket dette. Fokus på håndhygiene og smitteforebygging og strenge smittevernstiltak har bidratt til å redusere forekomsten av annen sykdom som for eksempel forkjølelse og influensa, og økt fleksibilitet ved hjemmekontor kan ha bidratt til å redusere korttidsfraværet.

	30.06.2021	30.06.2020	30.06.2019	FNs bærekraftsmål
Ansatte i KLP	1 022	1 010	998	n/a
Sykefravær totalt	3,2 %	3,7 %	3,1 %	3.

DEFINISJON

Antall ansatte er faste ansatte i Norge, Sverige og Danmark, og inkluderer ansatte i permisjon og ansatte som jobber deltid.

Sykefravær er egenmeldt og legemeldt sykefravær. Korttidssykefravær er definert til 1-3 dager, langtidsfravær fire dager eller mer.

KLIMA OG MILJØ

KLP jobber for å redusere miljøpåvirkningen fra egen drift og støtter 1,5-gradersmålet. KLP har som mål å innrette egen virksomhet og våre investeringer etter målene i Parisavtalen.

FNs BÆREKRAFTSMÅL

Indikatorene viser hvordan KLP bidrar mot flere av FNs bærekraftsmål:

- Mål 9, *Innovasjon og infrastruktur*, og spesielt delmål 9.4; Oppgradere infrastruktur og omstille næringslivet til å bli mer bærekraftig, med en mer effektiv bruk av ressurser og miljøvennlige teknologiformer.
- Delmål 11.6; Innen 2030 redusere negative konsekvenser for miljøet i storbyene, spesielt med hensyn til luftkvalitet og avfallshåndtering.
- Mål 13: *Stoppe klimaendringene*

MÅLSETTING

- Halvere klimagassutslipp fra egen drift innen 2030, med utgangspunkt i utslippene i 2010.
- Redusere energiforbruket i eiendomsporteføljen til 180 kWh per kvadratmeter.

Resultat i 2. kvartal

Som følge av den nasjonale nedstengingen i mars 2020 innførte KLP hjemmekontor for alle ansatte og strenge restriksjoner for jobbreiser. KLP har holdt fast ved dette på grunn av vedvarende smitteverntiltak, noe som har resultert i en drastisk nedgang i antall flyreiser og aktivitetsnivå i KLPs egne kontorlokaler.

Smittevernstiltakene under pandemien har også påvirket aktiviteten i KLPs eiendomsportefølje, som blant annet har resultert i redusert energiforbruk.

	30.06.2021	30.06.2020	30.06.2019	FNs bærekraftsmål
Antall flyreiser	71	1 519	3 506	12.13.
Klimagassutslipp fra forretningsreiser med fly (tonn CO ₂ e)	4	182	410	12.13.
Energiforbruk i KLPs egne kontorlokaler (kWh per m ²)	75	75	138	9.13.
Energiforbruk i KLPs eiendomsportefølje (kWh per m ²)	142	175	196	9.

DEFINISJON

Flyreiser og utslipp

Antall flyreiser er basert på tall fra vårt reisebyrå, og det er antall strekninger som rapporteres. En strekning vil si en enkelt distanse, og en tur-retur reise kan bestå av flere strekninger.

Klimagassutslipp fra flyreiser er også basert på tall fra vårt reisebyrå. De benytter utregningsmetode og utslippsfaktorer fra ICAO (International Civil Aviation Organization).

Energiforbruk i KLPs egne kontorlokaler

Energiforbruket er en vesentlig kilde til KLPs klimagassutslipp. Energiforbruket i KLPs egne kontorlokaler er ikke temperaturkorrigert, men viser faktisk forbruk. Med egne kontorlokaler menes de kontorlokalene KLP-konsernets ansatte jobber i.

I første kvartal 2021 tok KLP i bruk et nytt energi- og miljøoppfølgingsystem for eiendommene i KLPs eiendomsportefølje. Det har tatt tid og implementere dette, og på grunn av manglende underlag fra noen eiendommer har det ikke vært mulig å hente ut komplett data for alle kontorlokaler. Tallene som rapporteres er derfor de samme som for andre kvartal 2020.

Energiforbruk i KLPs eiendomsportefølje

Data som rapporteres er gjennomsnittlig 12 måneders klimakorrigert spesifikk energibruk for egendrivede bygg.

Med egendriftede bygg menes de eiendommene som KLP eier, har ansvar for drift og vedlikehold, og hvor KLP har muligheten til å iverksette og måle effekten av miljøtiltak. Dette er bygg i Oslo, Trondheim, København og Stockholm. Alle disse byggene har energioppfølgingsystem hvor energi- og vannforbruk registreres og overvåkes. I de aller fleste byggene er leietakers energiforbruk også medtatt, slik at vi har oversikt over totalt energiforbruk på byggene.

Energiforbruk kWh per kvadratmeter per år for KLPs egendriftede bygg er temperaturkorrigert for å kunne måle effekt av iverksatte energisparingstiltak.

I første kvartal 2021 tok KLP i bruk et nytt energi- og miljøoppfølgingsystem for eiendommene i KLPs eiendomsportefølje. Det har tatt tid og implementere dette, og på grunn av manglende underlag fra noen eiendommer er ikke hele arealet inkludert i rapporteringen for andre kvartal. Tallene er ikke helt sammenlignbart med historiske tall, men andelen eiendommer med underlag forventes å øke frem mot neste kvartal.

Selskapet har en stor portefølje med bygg, som også endrer seg over tid. De enkelte byggene kan også endre bruksmønster i kortere eller lengre tidsperioder, som for eksempel i forbindelse med leietakerutskiftninger.

Det kan være ulike grunner til at det av og til ikke er mulig å få innhentet korrekte tall, eksempelvis ved feil på målere eller for sent innrapporterte tall fra våre underleverandører. Dette tas høyde for ved at rapporteringen kun inkluderer KLPs egendriftede bygg og som har sammenliknbare driftsforhold 12 måneder tilbake i tid fra rapporteringstidspunktet. Det betyr imidlertid at byggene KLP rapporterer på varierer noe fra år til år, men vurderingen er at dette likevel vil plukke opp de riktige trendene i selskapets eiendomsmasse.

Øke investeringer som fremmer en bærekraftig utvikling og støtter opp om våre finansielle mål

STRATEGISK MÅL

ØKE KLIMAVENNLIGE INVESTERINGER

KLPs investeringer fremmer mange ulike dimensjoner ved en bærekraftig utvikling, men gitt KLPs fokus på klimaendringer satser vi særlig på klimavennlige investeringer. KLP ønsker å styre kapitalen i en klimavennlig retning ved å sette konkrete mål for utvalgte investeringer.

FNs BÆREKRAFTSMÅL

Indikatorene viser hvordan KLP bidrar mot flere av FNs bærekraftsmål

- Mål 7, *Ren energi til alle*, derunder delmål 7.1; Innen 2030 sikre allmenn tilgang til pålitelige og

moderne energikilder, delmål 7.2; Innen 2030 betydelig øke andelen fornybar energi i verdens samlede energiforbruk og delmål 7.a; Innen 2030 styrke det internasjonale samarbeidet for å lette tilgangen til forskning og teknologi på området ren energi

- Mål 9, *Industri, innovasjon og infrastruktur*, spesielt delmål 9.a; Legge til rette for en bærekraftig og robust utvikling av infrastrukturen i utviklingsland ved å øke den finansielle, teknologiske og faglige bistanden, og 9.4; Innen 2030 oppgradere infrastruktur og omstille næringslivet til å bli mer bærekraftig, med en mer effektiv bruk av ressurser og miljøvennlige teknologiformer.
- Delmål 15.2; Innen 2020 fremme innføringen av en bærekraftig forvaltning av all slags skog, stanse avskoging, gjenopprette forringede skoger, og i betydelig grad øke gjenreising og nyplanting av skog på globalt nivå
- Delmål 17.3; Mobilisere ytterligere finansielle ressurser til utviklingslandene fra flere kilder.

MÅLSETTING

Øke KLPs klimavennlige investeringer med 6 milliarder kroner per år.

Resultat i 2. kvartal

I andre kvartal investerte KLP rundt 4 nye milliarder i klimavennlige investeringer. Dette er blant annet investeringer i en ny plattform for investeringer i grønn infrastruktur. I løpet av første halvår har disse investeringene totalt økt med 4,6 milliarder.

MILLIONER KRONER	Endring 2. kvartal		30.06.2021	30.06.2020	30.06.2019	FNs bærekraftsmål
	2021	2020				
Fornybar energi i Norge	2 002	1 003	24 248	23 038	21 760	7.
Fornybar energi internasjonalt	900	369	6 438	5 121	2 038	7.
Fornybar energi i utviklingsland	15	53	1 053	868	547	7. 9. 17.
Miljøbygg i eiendomsporteføljen	544	621	13 768	15 324	11 980	9.
Grønne obligasjoner	1 568	244	3 935	1 661	914	n/a
Andre klimavennlige investeringer	72	1 343	6 284	1 758	140	7. 9. 15. 17.
Totalt	5 101	3 633	55 725	47 770	37 379	7. 9. 15. 17
Som andel av KLPs totale investeringer	0 %	1 %	8 %	8 %	6 %	n/a
Fornybar energi (markedsverdi)	2 890	1 350	33 664	31 598	26 856	7.
Fornybar energi (som andel av KLPs totale investeringer)	0 %	0 %	5 %	5 %	5 %	7.
Fossil energi (markedsverdi)	806	6	9 360	8 059	10 812	n/a
Fossil energi (som andel av KLPs totale investeringer)	0 %	0 %	1 %	1 %	2 %	n/a
Miljøbygg i eiendomsporteføljen (markedsverdi)	544	621	13 768	15 324	11 908	9.
Miljøbygg i eiendomsporteføljen (som andel av porteføljens markedsverdi)	0 %	2 %	17 %	21 %	18 %	n/a

DEFINISJON

Det er markedsverdien av investeringene, i millioner kroner, som oppgis.

Fornybar energi i Norge

Fornybar energi i Norge er aksje- og obligasjonsinvesteringer i norske kraft- og nettselskaper. Kraftselskapene er klassifisert som el-produsenter fra vannkraft, vindkraft eller biobrensel. Tallet inkluderer også utlån til selskaper og prosjekter i Norge innen kraftsektoren, noe det ikke har gjort tidligere. Tallet er derfor ikke direkte sammenlignbart med tidligere år.

Fornybar energi internasjonalt

Fornybar energi internasjonalt er investeringer i prosjekter innen fornybar energi. Dette er både egenkapital-investeringer og prosjektfinansiering. Investeringene gjøres enten gjennom eksterne fondsforvaltere spesialisert på energi eller andre samarbeidspartnere.

Fornybar energi i utviklingsland

Fornybar energi i utviklingsland er investeringer i nye prosjekter innen fornybar energi. Investeringene gjøres dels som direkteinvesteringer i samarbeid med Norfund, dels som fondsinvesteringer gjennom fondsforvalteren Climate Investor One. Investeringene er en del av KLPs portefølje for utviklingsinvesteringer, som er ett av virkemidlene i Retningslinje for KLP som ansvarlig investor. Formålet er å oppnå både finansiell avkastning og samfunnsmessig gevinst. Investeringene baseres på kommersielle risiko- og avkastningsvurderinger, men vektlegger også effekten på samfunns- og miljømessige parametere.

Miljøbygg

Det er markedsverdien av miljøbygg i KLPs eiendomsportefølje som rapporteres. Miljøbygg er definert som bygg med energiklasse A eller B. Dette er i henhold til det foreslåtte taksonomi-regelverket i EU-taksonomien. Tidligere har definisjonen i tillegg inkludert bygg som er BREEAM sertifisert med minimum oppnådd karakter very good, som produserer egen energi gjennom solcellepaneler, eller som har vunnet en norsk eiendomspris hvor miljø er en viktig måleparameter. Den oppdaterte definisjonen er derfor strengere og inkluderer færre bygg. Historiske tall er ikke oppdatert i henhold til den nye definisjonen, og tallene er derfor ikke direkte sammenlignbare.

Grønne obligasjoner

Markedsverdien omfatter obligasjoner som er klassifisert som grønne, og som ikke allerede er medregnet i KLPs investeringer i fornybar energi i Norge ovenfor.

Andre klimavennlige investeringer

Klimavennlige investeringer som ikke faller inn under en av hovedkategoriene over plasseres her. Dette inkluderer blant annet utlån til el-ferger og investeringer i et fond som investerer i FSC-sertifiserte skogeiendommer. I år inkluderes også børsnoterte kraftselskaper internasjonalt som i all hovedsak genererer elektrisitet fra fornybare kilder og grønne utlån til kommuner til kommuner, fylkeskommuner og bedrifter med kommunal tilknytning. Lånet må ha en klar positiv miljø- og klimaeffekt og tilfredsstillende kriterier, og går til prosjekter innen vann, avløp og renovasjon, transport og nybygg og rehabilitering av bygg. Grønne utlån og internasjonale kraftselskaper har ikke vært inkludert i kategorien «Andre klimavennlige investeringer» tidligere år, og tallet er derfor ikke direkte sammenlignbart med historiske tall.

Andel av totalporteføljen

Andelen er beregnet som investeringenes andel av KLPs kollektivportefølje.

Investeringer i børsnoterte selskaper som KLP investerer i gjennom vår indeksforvaltning eller globale obligasjonsporteføljer er holdt utenfor denne definisjonen av klimavennlige investeringer, med unntak av grønne obligasjoner og et par internasjonale kraftselskaper.

Fossil energi

Tallet er markedsverdien av KLPs investeringer i selskaper klassifisert som olje- og gasselskaper, herunder eksempelvis letevirksomhet, produksjon og raffinaderi. Transport- og oljeserviceselskaper er ikke inkludert.

FINANS I UTVIKLINGSLAND

Underutviklede finansinstitusjoner og manglende tilgang på finansielle tjenester så som sparing, lån og forsikring for befolkningen er til hinder for fattigdomsreduksjon i utviklingsland. KLP ønsker gjennom sine investeringer i finans i utviklingsland å bidra til økonomisk vekst og bedre levekår.

FNs BÆREKRAFTSMÅL

Indikatorene viser hvordan KLP bidrar mot flere av FNs bærekraftsmål:

- Delmål 1.4; Innen 2030 sikre at alle kvinner og menn, særlig fattige og sårbare personer, har lik rett til økonomiske ressurser, egnet teknologi og finansielle tjenester herunder mikrofinansiering.
- Delmål 5.a; Iverksette reformer for å gi kvinner lik rett til økonomiske ressurser samt tilgang til eierskap til og kontroll over jord og annen form for eiendom, finansielle tjenester, arv og naturressurser.
- Delmål 8.3; Fremme en utviklingsrettet politikk som støtter produktive aktiviteter, opprettelse

av anstendige arbeidsplasser, entreprenørskap, kreativitet og innovasjon, og stimulere til formalisering av og vekst i antallet svært små, små og mellomstore bedrifter, blant annet ved å gi dem tilgang til finansielle tjenester, og delmål 8.10; Styrke nasjonale finansinstitusjoners evne til å stimulere til og utvide tilgangen til bank- og forsikringstjenester samt finansielle tjenester for alle.

- Delmål 9.3; Øke tilgangen til finansielle tjenester, inkludert rimelig kreditt, for små industribedrifter og andre bedrifter, særlig i utviklingsland
- Delmål 11.1; Innen 2030 sikre at alle har tilgang til tilfredsstillende og trygge boliger og grunnleggende tjenester til en overkommelig pris
- Delmål 17.3; Mobilisere ytterligere finansielle ressurser til utviklingslandene fra flere kilder.

MÅLSETTING

Øke denne typen investeringer og dermed bidra til økonomisk vekst og bedre levevilkår i utviklingsland.

Resultat i 2. kvartal

I andre kvartal økte KLPs investeringer i bank og finans i utviklingsland med 49 millioner. Dette er investeringer som er gjennomført tidligere, men grunnet forsinket rapportering er de inkludert i andre kvartal.

MILLIONER KRONER	Endring 2. kvartal		30.06.2021	30.06.2020	30.06.2019	FNs bærekraftsmål
	2021	2020				
Bank og finans i utviklingsland	49	-103	708	736	608	1. 5. 8. 9. 11. 17

DEFINISJON

Investeringer i bank og finans i utviklingsland er KLPs investeringer i Norsk mikrofinansinitiativ (NMI) og NorFinance. NorFinance er et investeringsselskap KLP eier sammen med blant andre Norfund. Investeringene gjøres som en del av KLPs portefølje for utviklingsinvesteringer, som er ett av virkemidlene i *Retningslinje for KLP som ansvarlig investor*. Formålet er å oppnå både finansiell avkastning og samfunnsmessig gevinst.

SÅKORNINVESTERINGER

KLP ønsker å bidra til at gode ideer kan forfølges lokalt og skape arbeidsplasser i Norge. Ved å investere i nyskaping skal KLP bidra til lokal verdiskaping og det grønne skiftet i Norge.

FNs BÆREKRAFTSMÅL

Indikatorene støtter blant annet opp om FNs bærekraftsmål 8, *Anstendig arbeid og økonomisk vekst*, spesielt delmål 8.3; støtte produktiv virksomhet, opprettelse av anstendige arbeidsplasser, entreprenørskap, kreativitet og innovasjon, og stimulere til formalisering av og vekst i antallet svært små, små og mellomstore bedrifter, blant annet ved å sørge for tilgang til finansielle tjenester.

MÅLSETTING

Øke denne typen investeringer og dermed bidra til nyskaping og innovasjon.

Resultat i 2. kvartal

KLP investerte i to nye såkornfond i andre kvartal og økte såkorninvesteringer med 56 millioner.

MILLIONER KRONER	Endring 2. kvartal		30.06.2021	30.06.2020	30.06.2019	FNs bærekraftsmål
	2021	2020				
Såkorninvesteringer i Norge	56	3	207	10	4	8.

DEFINISJON

Det er markedsverdien av gjennomførte investeringer som rapporteres. Ved utgangen av andre kvartal hadde KLP investert i 12 ulike såkornfond.

Påvirke selskaper og bransjer til mer bærekraftig drift

STRATEGISK MÅL

ENGASJERT OG ANSVARLIG EIER

KLP er en engasjert og ansvarlig eier som søker å påvirke både enkelt-selskaper, bransjer og markeder.

FNs BÆREKRAFTSMÅL

Som en ansvarlig investor og eier har KLP dialog med selskaper om mange temaer relatert til FNs bærekraftsmål. KLPs utelukkelseskriterier er også i samsvar med bærekraftsmålene. Indikatorene viser hvordan KLP bidrar mot flere av FNs bærekraftsmål:

- Delmål 3.a; Styrke gjennomføringen av Verdens helseorganisasjons rammekonvensjon om forebygging av tobakksskader i alle land.
- Mål 5, *Likestilling mellom kjønnene*
- Mål 7, *Ren energi til alle*
- Delmål 8.7; Treffe umiddelbare og effektive tiltak for å avskaffe tvangsarbeid, få slutt på moderne slaveri og menneskehandel og sikre at de verste formene for barnearbeid forbyes og avskaffes.
- Delmål 12.6; Stimulere selskaper til å innføre bærekraftige arbeidsmetoder og integrere informasjon om bærekraft i sine rapporteringsrutiner.
- Mål 14, *Livet i havet*
- Mål 15, *Livet på land*
- Delmål 16.2; Stanse overgrep, utnyttning, menneskehandel og alle former for vold mot og tortur av barn, delmål 16.4; Innen 2030 oppnå en betydelig reduksjon av ulovlige finans- og våpenstrømmer og delmål 16.5; Oppnå en betydelig reduksjon i alle former for korrupsjon og bestikkelser.

MÅLSETTING

- KLP har som mål å stemme på 95 prosent av generalforsamlingene både i Norge og internasjonalt.
- KLP har som mål å følge opp 60 i selskaper i andre kvartal og 240 selskaper i løpet av året.

Resultat i 2. kvartal

KLP har stemt ved 99 prosent av generalforsamlingene i utenlandske selskaper, og har oppnådd målsettingen. For norske selskaper har KLP stemt ved 87 prosent av generalforsamlingene. Det hender at generalforsamlingene kommer opp for sent i stemmegivningssystemet som KLP benytter til at vi kan stemme, noe som kan delvis kan forklare nedgangen.

I 2020 byttet KLP tjenesteleverandør til en som ikke tilbyr dialog som tjeneste. Oppfølging av selskaper har derfor kun vært gjennom direkte dialog mellom KLP og selskapene. I andre kvartal var KLP i dialog med 61 selskaper, og ved utgangen kvartalet var totalt 108 selskaper fulgt opp på temaer knyttet til ESG, blant annet arbeidstakerrettigheter, miljøskade og bærekraftig havbruk.

	30.06.2021	30.06.2020	30.06.2019	FNs bærekraftsmål
Selskaper utelukket fra investeringene	599	543	346	Alle bærekraftsmål
Generalforsamlinger i norske selskap hvor KLP har stemt (antall / andel)	57 (87 %)	79 (99 %)	80 (98 %)	n/a
Generalforsamlinger i utenlandske selskaper hvor KLP har stemt (antall / andel)	5 521 (99 %)	4 989 (96 %)	5 885 (97 %)	n/a
Unike selskaper KLP har hatt direkte dialog med om ESG-temaer	108	198	58	Alle bærekraftsmål

DEFINISJON

Utelukkede selskaper

Antall utelukkelse viser til totalt antall selskaper KLP har ekskludert fra investeringene på grunn av brudd på Retningslinje for KLP som ansvarlig investor ved utgangen av året.

Generalforsamlinger

KLP benytter tjenester fra ISS for å stemme på generalforsamlinger i selskaper vi er investert i. Ved generalforsamlinger i norske selskaper (hjemmehørende eller børsnotert i Norge) stemmer KLP manuelt gjennom ISS. Ved generalforsamlinger i utenlandske selskaper benytter KLP proxy-stemmegiving gjennom ISS.

Dialog med selskaper

Antall unike selskaper KLP har hatt dialog med viser til selskaper som KLP har vært i direkte dialog med under året angående sosiale, miljø-, eller styringsmessige temaer. KLP kan ha flere dialoger med et selskap i løpet av året knyttet til ulike temaer. KLPs oppfølging varierer i omfang, tema og tidsperspektiv. Dette er en form for eierskapsutøvelse der KLP engasjerer i en dialog med selskaper for å avklare hvordan de håndterer samfunnsansvarsutfordringer samt kommuniserer KLPs forventninger som investor og eier.

Utvikle produkter og tjenester som bidrar til positiv samfunnsutvikling

STRATEGISK MÅL

UTLÅNSVIRKSOMHET

KLPs utlånsvirksomhet retter seg i stor grad mot norske kommuner og fylkeskommuner og annen offentlig virksomhet. Lånene benyttes til formål som bidrar til å redusere nasjonale klimagassutslipp, og som kommer samfunnet som helhet til gode.

FNs BÆREKRAFTSMÅL

Indikatorene støtter opp om FNs bærekraftsmål 9, *Industri, innovasjon og infrastruktur*, og spesielt delmål 9.1; Utvikle pålitelig, bærekraftig og solid infrastruktur av høy kvalitet, herunder regional og grensekryssende infrastruktur.

MÅLSETTING

Øke utlån til denne typen formål.

Resultat i 2. kvartal

KLPs utlån til kommuner og fylkeskommuner gikk ned med netto 35,6 millioner i andre kvartal. Det ble gitt 114 millioner kroner i nye grønne lån til kommuner.

	Endring 2. kvartal					FNs bærekraftsmål
MILLIONER KRONER	2021	2020	30.06.2021	30.06.2020	30.06.2019	
Utlån til vei og transport	-38	-7 578	2 526	1 745	8 744	9.
Utlån til offentlig eiendom	25	366	3 985	5 377	4 730	9.
Utlån til offentlig sektor og virksomheter	-189	12 414	71 514	69 477	53 612	9.
Utlån til vann, avløp og renovasjon	197	-1	3 605	2 857	2 049	9.
Hvorav grønne utlån	93	-	2 121	-	-	9.

DEFINISJON

Utlån til offentlig eiendom er utlån til eksempelvis skolebygg, rådhus og andre kommunale bygg. Utlån til offentlig sektor og virksomheter er finansiering av ulike typer investeringer i kommuner og fylkeskommuner som for eksempel barnehager, sykehjem, skoler o.l.

Grønne utlån kan gis til kommuner, fylkeskommuner og bedrifter med kommunal tilknytning. Lånet må ha en klar positiv miljø- og klimaeffekt og tilfredsstillende ulike kriterier, avhengig av hva slags prosjekt det er. Kriteriene er basert på Green Bond Principles, Climate Bond Initiative Taxonomy og Nordic Public Sector Issuers Position Paper on Green Bonds Impact Reporting. Kriteriene revideres løpende ved behov.

Kommunal Landspensjonskasse

2. kvartal 2021

Resultatregnskap

Kommunal Landspensjonskasse

NOTE	MILLIONER KRONER	2. kvartal 2021	2. kvartal 2020	01.01.2021 -30.06.2021	01.01.2020 -30.06.2020	01.01.2020 -31.12.2020
3	Premieinntekter for egen regning	26 593	7 535	33 634	17 124	37 102
	Inntekter fra investeringer i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak	3 171	-839	2 821	3 030	6 009
	Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler	3 139	2 487	7 566	5 169	11 224
	Verdiendringer på investeringer	6 921	26 080	5 435	-10 879	1 240
	Realisert gevinst og tap på investeringer	4 135	-9 180	10 437	22	5 698
	Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen	17 366	18 547	26 259	-2 658	24 170
	Netto inntekter fra investeringer i investeringsvalgporteføljen	64	86	102	-44	74
	Andre forsikringsrelaterte inntekter	308	287	614	582	1 192
4	Erstatninger	-5 346	-6 332	-19 100	-17 809	-28 360
	Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser	-35 596	-15 766	-32 492	7 455	-27 649
	Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - særskilt investeringsvalgportefølje	-74	99	-72	613	487
	Midler tilordnet forsikringskontraktene - kontraktsfastsatte forpliktelser	0	0	0	0	-4 111
	Ufordelt overskuddsmidler til forsikringskontraktene	-2 532	-3 403	-7 220	-3 503	0
5	Forsikringsrelaterte driftskostnader	-326	-308	-625	-601	-1 172
	Andre forsikringsrelaterte kostnader	-325	-297	-625	-593	-1 206
	Resultat av teknisk regnskap	133	449	477	566	526

NOTE	MILLIONER KRONER	2. kvartal 2021	2. kvartal 2020	01.01.2021 -30.06.2021	01.01.2020 -30.06.2020	01.01.2020 -31.12.2020
	Verdiendring eiendeler holdt for salg	0	-152	0	-152	0
	Netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen	348	610	620	653	1 457
	Andre inntekter	0	0	9	4	18
13	Forvaltningskostnader og andre kostnader knyttet til selskapsporteføljen	-81	-415	-141	-549	-712
	Resultat av ikke-teknisk regnskap	266	43	488	-43	762
	Resultat før skattekostnad	399	492	965	523	1 289
	Skattekostnader	-10	-106	-115	-115	-204
	Resultat før andre inntekter og kostnader	389	386	849	408	1 085
12	Estimatendringer knyttet til ytelsesbaserte pensjonsordninger	0	-35	118	-258	-49
	Andel av andre resultatkomponenter ved anvendelse av egenkapitalmetoden	0	-21	66	-146	-39
	Justering av forsikringsforpliktelsene	0	44	-21	44	12
	Skatt på andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet	0	9	-30	64	12
	Sum andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet	0	-3	135	-295	-63
	TOTALRESULTAT	389	383	984	112	1 021

Balanse

Kommunal Landspensjonskasse

NOTE	MILLIONER KRONER	30.06.2021	30.06.2020	31.12.2020
EIENDELER				
EIENDELER I SELSKAPSPORTEFØLJEN				
	Immaterielle eiendeler	710	480	602
7	Investerings eiendommer	1 002	971	1 017
	Aksjer og andeler i eiendomsdatterforetak	3 371	3 134	3 380
	Aksjer og andeler i øvrige datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak	5 201	4 590	4 910
	Aksjer i datterforetak holdt for salg	0	401	0
6	Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost	19 107	19 098	19 012
6,7	Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi	11 514	19 528	12 816
	Fordringer	21 401	1 129	1 922
11	Bruksrette eiendeler	1 027	154	1 081
	Andre eiendeler	1 026	917	710
	Sum eiendeler i selskapsporteføljen	64 359	50 401	45 450
EIENDELER I KUNDEPORTEFØLJENE				
	Aksjer og andeler i eiendomsdatterforetak	64 664	56 895	61 742
	Aksjer og andeler i øvrige datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak	4 955	4 268	4 254
	Fordringer på og verdipapirer utstedt av datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak	12 887	13 643	13 263
6	Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost	250 342	252 980	248 813
6,7	Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi	293 432	247 105	276 710
	Sum investeringer i kollektivporteføljen	626 280	574 890	604 782
	Aksjer og andeler i eiendomsdatterforetak	235	205	223
	Fordringer på og verdipapirer utstedt av datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak	66	69	66
6	Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost	743	715	720
6,7	Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi	1 171	977	1 034
	Sum investeringer i investeringsvalgporteføljen	2 215	1 966	2 044
	Sum eiendeler i kundeporteføljene	628 495	576 857	606 826
	SUM EIENDELER	692 854	627 258	652 277

NOTE	MILLIONER KRONER	30.06.2021	30.06.2020	31.12.2020
EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER				
	Innskutt egenkapital	17 937	16 333	18 194
	Opptjent egenkapital	22 172	20 890	21 188
	Sum egenkapital	40 109	37 223	39 382
6	Ansvarlig lånekapital mv.	4 623	5 194	4 898
14	Premiereserve mv.	476 152	464 904	456 055
	Tilleggsavsetninger	42 715	35 727	43 325
	Kursreguleringsfond	67 709	43 110	55 137
	Premiefond, innskuddsfond og fond for regulering av pensjoner mv.	37 610	12 795	38 124
	Udisponert resultat til kunder	7 160	3 525	0
	Sum forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser	631 346	560 061	592 642
14	Pensjonskapital mv.	1 545	1 446	1 478
	Tilleggsavsetninger	127	111	135
	Premiefond, innskuddsfond og fond for regulering av pensjoner mv.	481	443	464
	Udisponert resultat til kunder	80	-66	0
	Sum forsikringsforpliktelser - særskilt investeringsportefølje	2 233	1 933	2 077
12	Pensjonsforpliktelser o.l.	505	787	594
	Forpliktelser ved periodeskatt	207	941	1 155
	Forpliktelser ved utsatt skatt	794	594	614
11	Leieforpliktelser	1 056	160	1 099
9	Forpliktelser	11 870	20 239	9 506
	Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter	112	127	309
	SUM EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER	692 854	627 258	652 277
POSTER UTENOM BALANSEN				
	Betingede forpliktelser	26 263	25 560	26 011

Egenkapitaloppstilling

Kommunal Landspensjonskasse

2021 MILLIONER KRONER	Innskutt egenkapital	Opptjent egenkapital		Sum egenkapital
		Risiko- utjevningssfond	Annen opptjent egenkapital	
Egenkapital 01.01.2021	18 194	5 404	15 784	39 382
Resultat før andre inntekter og kostnader		285	564	849
Estimatendringer knyttet til ytelsesbaserte pensjonsordninger			118	118
Andel av andre resultatkomponenter ved anvendelse av egenkapitalmetoden			66	66
Justering av forsikringsforpliktelsene			-21	-21
Skatt på andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet			-30	-30
Sum andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet			135	135
Totalresultat (udisponert)		285	699	984
Innbetalt egenkapitaltilskudd ¹	-257			-257
Sum transaksjoner med eierne	-257			-257
Egenkapital 30.06.2021	17 937	5 689	16 483	40 109

¹ Det er i løpet av 2. kvartal kalt inn ordinært egenkapitaltilskudd på 1 053 millioner med forfall i 3. kvartal.

2020 MILLIONER KRONER	Innskutt egenkapital	Opptjent egenkapital		Sum egenkapital
		Risiko- utjevningssfond	Annen opptjent egenkapital	
Egenkapital 01.01.2020	16 540	5 540	15 238	37 318
Resultat før andre inntekter og kostnader		258	150	408
Estimatendringer knyttet til ytelsesbaserte pensjonsordninger			-258	-258
Andel av andre resultatkomponenter ved anvendelse av egenkapitalmetoden			-146	-146
Justering av forsikringsforpliktelsene			44	44
Skatt på andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet			64	64
Sum andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet			-295	-295
Totalresultat (udisponert)		258	-145	112
Innbetalt egenkapitaltilskudd ²	-207			-207
Sum transaksjoner med eierne	-207			-207
Egenkapital 30.06.2020	16 333	5 797	15 093	37 223

² Det er i løpet av 2. kvartal kalt inn ordinært egenkapitaltilskudd på 1 232 millioner med forfall i 3. kvartal.

2020 MILLIONER KRONER	Innskutt egenkapital	Opptjent egenkapital		Sum egenkapital
		Risiko- utjevningssfond	Annen opptjent egenkapital	
Egenkapital 01.01.2020	16 540	5 540	15 238	37 318
Resultat før andre inntekter og kostnader	611	-136	609	1 085
Estimatendringer knyttet til ytelsesbaserte pensjonsordninger			-49	-49
Andel av andre resultatkomponenter ved anvendelse av egenkapitalmetoden			-39	-39
Justering av forsikringsforpliktelsene			12	12
Skatt på andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet			12	12
Sum andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet			-63	-63
Totalresultat	611	-136	546	1 021
Innbetalt egenkapitaltilskudd	1 043			1 043
Sum transaksjoner med eierne	1 043			1 043
Egenkapital 31.12.2020	18 194	5 404	15 784	39 382

Kontantstrømoppstilling

Kommunal Landspensjonskasse

MILLIONER KRONER	01.01.2021 -30.06.2021	01.01.2021 -31.03.2021	01.01.2020 -31.12.2020	01.01.2020 -30.09.2020	01.01.2020 -30.06.2020
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	778	271	2 885	3 159	394
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter ¹	-142	-69	-324	-227	-153
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktivitet ²	-312	-302	-2 802	-2 827	-261
Netto endring i kontanter og bankinnskudd	323	-100	-241	105	-21
Beholdning av kontanter og bankinnskudd ved periodens begynnelse	659	659	900	900	900
Beholdning av kontanter og bankinnskudd ved periodens slutt	983	560	659	1 005	879

¹ Utbetaling ved kjøp av driftsmidler.

² Netto innbetaling av egenkapitaltilskudd, opptak og nedbetaling av gjeld.

Noter til regnskapet

Kommunal Landspensjonskasse

Note 1 Regnskapsprinsipper og -estimer

Regnskapsprinsipper

Regnskapet i denne delårsrapporten viser delårsregnskapet for Kommunal Landspensjonskasse (KLP), for perioden 01.01.2021 – 30.06.2021. Regnskapet er ikke revidert.

Delårsregnskapet er avlagt etter Forskrift av 18. desember 2015 nr. 1824: Forskrift om årsregnskap for livsforsikringsforetak (årsregnskapsforskriften) og IAS 34 Delårsrapportering. Delårsregnskapet er utarbeidet etter samme prinsipper som årsregnskapet for 2020 med mindre annet er oppgitt.

Delårsregnskapet inneholder ikke all informasjon som kreves av et fullstendig årsregnskap, og denne delårsrapporten bør leses i sammenheng med årsregnskapet for 2020. Foretakets årsrapport er tilgjengelig på klp.no

Frigjorte midler ved levealdersjustering

I brev av 22. desember 2020 søkte KLP om samtykke fra Finanstilsynet om å benytte frigjorte midler som følge av levealdersjustering (endringer i forholdstall og delingstall) til styrking av premiereserve. De frigjorte midlene utgjorde totalt 2,9 milliarder kroner og ble omfordelt per 31. desember 2020.

I svarbrev av 30. juni 2021 finner Finanstilsynet at muligheten til å styrke premiereserven som følge av midler som frigjøres som følge av levealdersjustering ikke kommer til anvendelse. Det fremgår ikke av svarbrevet fra Finanstilsynet hvordan de frigjorte midlene skal disponeres. I svarbrevet viser Finanstilsynet i tillegg til at det kreves ny søknad fra KLP for finansiering av styrkingen av premiereserven og at en slik finansiering gjøres betinget av at KLP bidrar med egenkapital.

KLP vil basert på svarbrevet fra Finanstilsynet foreta en ny vurdering av disponering av de frigjorte midlene som følge av levealdersjustering og en ny vurdering av styrkingen av premiereserven og finansieringen av denne.

Eventuelle endringer i disponeringen av de frigjorte midlene og finansiering av premiereserve vil bli ført i regnskapet for 2021 når disse forholdene er avklart.

Regnskapsestimater

Ved utarbeidelse av delårsregnskapet har ledelsen utøvet skjønn og benyttet estimater og forutsetninger som påvirker regnskapstallene. Faktiske tall kan derfor avvike fra benyttede estimater.

Note 2 Verdiendring eiendomsinvesteringer

Porteføljen av investeringseiendommer inklusive investeringseiendommer eid via datterforetak er verdivurdert per 30.06.2021.

MILLIONER KRONER	2. kvartal 2021	2. kvartal 2020	01.01.2021 -30.06.2021	01.01.2020 -30.06.2020	01.01.2020 -31.12.2020
Verdiregulering inkludert valutaendringer	2 473	-1 307	1 291	1 776	4 033
Valutasikring	-517	1 225	698	-1 869	-1 500
Netto verdiregulering inkludert valutasikring	1 956	-82	1 990	-94	2 533

Note 3 **Premieinntekter for egen regning**

MILLIONER KRONER	2. kvartal 2021	2. kvartal 2020	01.01.2021 -30.06.2021	01.01.2020 -30.06.2020	01.01.2020 -31.12.2020
Forfalte premier, brutto	26 593	7 173	33 634	14 258	34 252
Overføring av premiereserve fra andre	0	362	0	2 865	2 850
Sum premieinntekter for egen regning	26 593	7 535	33 634	17 124	37 102

Note 4 **Erstatninger**

MILLIONER KRONER	2. kvartal 2021	2. kvartal 2020	01.01.2021 -30.06.2021	01.01.2020 -30.06.2020	01.01.2020 -31.12.2020
Utbetalte erstatninger	5 418	5 053	10 753	10 154	20 704
Overføring av premiereserve til andre	-73	1 278	8 346	7 655	7 656
Sum erstatninger	5 346	6 332	19 100	17 809	28 360

Note 5 **Forsikringsrelaterte driftskostnader**

MILLIONER KRONER	2. kvartal 2021	2. kvartal 2020	01.01.2021 -30.06.2021	01.01.2020 -30.06.2020	01.01.2020 -31.12.2020
Personalkostnader	185	182	373	358	691
Avskrivninger og nedskrivninger	49	43	99	86	179
Andre driftskostnader	91	82	153	157	302
Sum forsikringsrelaterte driftskostnader	326	308	625	601	1 172

Note 6 **Virkelig verdi av finansielle eiendeler og forpliktelser**

For informasjon vedrørende prising av finansielle eiendeler og forpliktelser henvises det til note 9 Virkelig verdi av finansielle eiendeler og forpliktelser i konsernregnskapet.

30.06.2021 MILLIONER KRONER	Selskaps- porteføljen		Kollektiv- porteføljen		Investeringsvalg- porteføljen		Sum	
	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi
FINANSIELLE EIENDELER SOM MÅLES TIL AMORTISERT KOST								
INVESTERINGER SOM HOLDES TIL FORFALL								
Norske hold til forfall obligasjoner	540	626	4 445	4 890	11	11	4 996	5 527
Opptjente ikke forfalte renter	10	10	107	107	0	0	117	117
Utenlandske hold til forfall obligasjoner	6 291	6 586	16 164	17 681	38	43	22 493	24 309
Opptjente ikke forfalte renter	18	18	214	214	1	1	233	233
Sum investeringer som holdes til forfall	6 859	7 239	20 930	22 892	50	55	27 838	30 186
OBLIGASJONER								
Norske obligasjonslån	4 605	4 755	48 465	49 297	205	214	53 275	54 265
Opptjente ikke forfalte renter	65	65	732	732	4	4	801	801
Utenlandske obligasjonslån	7 424	7 819	101 922	109 379	476	502	109 821	117 700
Opptjente ikke forfalte renter	155	155	1 587	1 587	8	8	1 750	1 750
Sum obligasjoner klassifisert som utlån og fordring	12 248	12 793	152 706	160 995	693	729	165 648	174 517
ØVRIG UTLÅN OG FORDRINGER								
Pantelån	0	0	3 086	3 105	0	0	3 086	3 105
Lån med offentlig garanti	0	0	65 089	65 849	0	0	65 089	65 849
Utlån utland med sikkerhet i pant og offentlig garanti	0	0	8 246	8 246	0	0	8 246	8 246
Opptjente ikke forfalte renter	0	0	285	285	0	0	285	285
Sum øvrige utlån og fordringer	0	0	76 706	77 485	0	0	76 706	77 485
Sum finansielle eiendeler som måles til amortisert kost	19 107	20 032	250 342	261 372	743	784	270 192	282 187

FINANSIELLE EIENDELER SOM MÅLES TIL VIRKELIG VERDI

30.06.2021 MILLIONER KRONER	Selskaps- porteføljen		Kollektiv- porteføljen		Investeringsvalg- porteføljen		Sum	
	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi
EGENKAPITALINSTRUMENTER								
Norske aksjer	7	7	8 512	8 512	0	0	8 518	8 518
Utenlandske aksjer	0	0	32 654	32 654	0	0	32 654	32 654
Sum aksjer	7	7	41 166	41 166	0	0	41 172	41 172
Eiendomsfond	0	0	4 730	4 730	0	0	4 730	4 730
Norske aksjefond	0	0	90 720	90 720	711	711	91 430	91 430
Utenlandske aksjefond	0	0	22 096	22 096	0	0	22 096	22 096
Sum aksjefondsandeler	0	0	117 546	117 546	711	711	118 256	118 256
Norske alternative investeringer	0	0	1 865	1 865	9	9	1 874	1 874
Utenlandske alternative investeringer	0	0	0	0	0	0	0	0
Sum alternative investeringer	0	0	1 866	1 866	9	9	1 874	1 874
Sum aksjer og andeler	7	7	160 577	160 577	719	719	161 303	161 303
GJELDSINSTRUMENTER TIL VIRKELIG VERDI								
Norske obligasjoner	5 812	5 812	27 316	27 316	0	0	33 128	33 128
Utenlandske obligasjoner	434	434	18 633	18 633	0	0	19 066	19 066
Opptjente ikke forfalte renter	18	18	271	271	0	0	289	289
Norske obligasjonsfond	2 665	2 665	30 276	30 276	316	316	33 257	33 257
Utenlandske obligasjonsfond	0	0	29 997	29 997	0	0	29 997	29 997
Opptjente ikke forfalte renter	148	148	2 864	2 864	19	19	3 031	3 031
Norske sertifikater	100	100	4 200	4 200	0	0	4 300	4 300
Utenlandske sertifikater	0	0	550	550	0	0	550	550

30.06.2021 MILLIONER KRONER	Selskaps- porteføljen		Kollektiv- porteføljen		Investeringsvalg- porteføljen		Sum	
	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi
Opptjente ikke forfalte renter	0	0	2	2	0	0	2	2
Sum rentebærende verdipapirer	9 177	9 177	114 109	114 109	335	335	123 621	123 621
Norske utlån og fordringer	985	985	6 305	6 305	48	48	7 337	7 337
Utenlandske utlån og fordringer	699	699	6 675	6 675	70	70	7 444	7 444
Sum utlån og fordringer	1 684	1 684	12 980	12 980	117	117	14 781	14 781
DERIVATER								
Renteswapper	646	646	10	10	0	0	656	656
Aksjeopsjon	0	0	223	223	0	0	223	223
Valutaterminer	0	0	76	76	0	0	77	77
Sum finansielle derivater klassifisert som eiendeler	646	646	310	310	0	0	956	956
ANDRE FINANSIELLE EIENDELER								
Andre finansielle eiendeler	1	1	5 456	5 456	0	0	5 457	5 457
Sum finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi	11 514	11 514	293 432	293 432	1 171	1 171	306 118	306 118
FORPLIKTELSE								
DERIVATER								
Renteswapper	0	0	477	477	0	0	477	477
Valutaterminer	1	1	2 543	2 543	11	11	2 555	2 555
Sum finansielle derivater klassifisert som gjeld	1	1	3 020	3 020	11	11	3 032	3 032

30.06.2021 MILLIONER KRONER	Selskaps- porteføljen		Kollektiv- porteføljen		Investeringsvalg- porteføljen		Sum	
	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi
ANSVARLIG LÅNEKAPITAL								
Ansvarlig lånekapital	2 989	3 351	0	0	0	0	2 989	3 351
Fondsobligasjonslån	1 635	1 585	0	0	0	0	1 635	1 585
Sum ansvarlig lånekapital mv.	4 623	4 937	0	0	0	0	4 623	4 937
FORPLIKTELSER TIL KREDITTINSTITUSJONER								
Norske call money ¹	0	0	527	527	3	3	529	529
Utenlandske call money ¹	898	898	247	247	17	17	1 162	1 162
Sum forpliktelser til kredittinstitusjoner	898	898	774	774	19	19	1 692	1 692

¹ Call money er sikkerhetsstillelse for blant annet betalt/mottatt margin i forbindelse med derivater.

30.06.2020 MILLIONER KRONER	Selskaps- porteføljen		Kollektiv- porteføljen		Investeringsvalg- porteføljen		Sum	
	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi
FINANSIELLE EIENDELER SOM MÅLES TIL AMORTISERT KOST								
INVESTERINGER SOM HOLDES TIL FORFALL								
Norske hold til forfall obligasjoner	547	669	4 446	5 318	11	12	5 004	5 998
Opptjente ikke forfalte renter	10	10	107	107	0	0	117	117
Utenlandske hold til forfall obligasjoner	6 753	7 129	19 019	21 134	38	45	25 810	28 308
Opptjente ikke forfalte renter	18	18	231	231	1	1	250	250
Sum investeringer som holdes til forfall	7 328	7 826	23 803	26 790	50	58	31 180	34 673
OBLIGASJONER								
Norske obligasjonslån	4 137	4 406	42 486	45 949	172	188	46 795	50 543
Opptjente ikke forfalte renter	60	60	680	680	4	4	744	744
Utenlandske obligasjonslån	7 416	7 989	103 324	112 130	481	521	111 221	120 639
Opptjente ikke forfalte renter	156	156	1 658	1 658	9	9	1 823	1 823
Sum obligasjoner klassifisert som utlån og fordring	11 770	12 612	148 148	160 416	665	721	160 583	173 749
ØVRIG UTLÅN OG FORDRINGER								
Pantelån	0	0	3 286	3 349	0	0	3 286	3 349
Lån med offentlig garanti	0	0	62 478	64 042	0	0	62 478	64 042
Utlån utland med sikkerhet i pant og offentlig garanti	0	0	14 926	14 942	0	0	14 926	14 942
Opptjente ikke forfalte renter	0	0	340	340	0	0	340	340
Sum øvrige utlån og fordringer	0	0	81 029	82 672	0	0	81 029	82 672
Sum finansielle eiendeler som måles til amortisert kost	19 098	20 438	252 980	269 878	715	779	272 792	291 094

FINANSIELLE EIENDELER SOM MÅLES TIL VIRKELIG VERDI

30.06.2020 MILLIONER KRONER	Selskaps- porteføljen		Kollektiv- porteføljen		Investeringsvalg- porteføljen		Sum	
	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi
EGENKAPITALINSTRUMENTER								
Norske aksjer	5	5	5 435	5 435	0	0	5 441	5 441
Utenlandske aksjer	0	0	24 253	24 253	0	0	24 253	24 253
Sum aksjer	5	5	29 688	29 688	0	0	29 693	29 693
Eiendomsfond	0	0	2 535	2 535	0	0	2 535	2 535
Norske aksjefond	0	0	62 599	62 599	497	497	63 096	63 096
Utenlandske aksjefond	0	0	15 832	15 832	0	0	15 832	15 832
Sum aksjefondsandeler	0	0	80 966	80 966	497	497	81 463	81 463
Norske alternative investeringer	0	0	2 872	2 872	14	14	2 885	2 885
Utenlandske alternative investeringer	0	0	2 907	2 907	0	0	2 907	2 907
Sum alternative investeringer	0	0	5 779	5 779	14	14	5 792	5 792
Sum aksjer og andeler	5	5	116 433	116 433	511	511	116 949	116 949
GJELDSINSTRUMENTER TIL VIRKELIG VERDI								
Norske obligasjoner	5 626	5 626	33 381	33 381	0	0	39 008	39 008
Utenlandske obligasjoner	347	347	21 611	21 611	0	0	21 958	21 958
Opptjente ikke forfalte renter	26	26	312	312	0	0	338	338
Norske obligasjonsfond	2 558	2 558	37 069	37 069	366	366	39 993	39 993
Utenlandske obligasjonsfond	0	0	16 632	16 632	0	0	16 632	16 632
Opptjente ikke forfalte renter	24	24	75	75	3	3	102	102
Norske sertifikater	943	943	3 030	3 030	0	0	3 973	3 973

30.06.2020 MILLIONER KRONER	Selskaps- porteføljen		Kollektiv- porteføljen		Investeringsvalg- porteføljen		Sum	
	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi
Opptjente ikke forfalte renter	9	9	9	9	0	0	18	18
Sum rentebærende verdipapirer	9 534	9 534	112 119	112 119	369	369	122 022	122 022
Norske utlån og fordringer	1 473	1 473	7 012	7 012	24	24	8 508	8 508
Utenlandske utlån og fordringer	2 606	2 606	3 191	3 191	65	65	5 863	5 863
Sum utlån og fordringer	4 079	4 079	10 203	10 203	89	89	14 371	14 371
DERIVATER								
Renteswapper	1 030	1 030	1 023	1 023	0	0	2 053	2 053
Valutaterminer	30	30	3 738	3 738	9	9	3 777	3 777
Sum finansielle derivater klassifisert som eiendeler	1 060	1 060	4 761	4 761	9	9	5 830	5 830
ANDRE FINANSIELLE EIENDELER								
Andre finansielle eiendeler	4 850	4 850	3 589	3 589	0	0	8 439	8 439
Sum finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi	19 528	19 528	247 105	247 105	977	977	267 611	267 611
FORPLIKTELSE								
DERIVATER								
Renteswapper	0	0	107	107	0	0	107	107
Valutaterminer	0	0	582	582	3	3	586	586
Sum finansielle derivater klassifisert som gjeld	0	0	690	690	3	3	693	693

30.06.2020 MILLIONER KRONER	Selskaps- porteføljen		Kollektiv- porteføljen		Investeringsvalg- porteføljen		Sum	
	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi
ANSVARLIG LÅNEKAPITAL								
Ansvarlig lånekapital	3 174	3 545	0	0	0	0	3 174	3 545
Fondsobligasjonslån	2 020	1 767	0	0	0	0	2 020	1 767
Sum ansvarlig lånekapital mv.	5 194	5 312	0	0	0	0	5 194	5 312
FORPLIKTELSER TIL KREDITTINSTITUSJONER								
Repoer	1 213	1 213	0	0	0	0	1 213	1 213
Norske call money ¹	0	0	1 737	1 737	3	3	1 740	1 740
Utenlandske call money ¹	1 047	1 047	2 066	2 066	13	13	3 125	3 125
Sum forpliktelser til kredittinstitusjoner	2 259	2 259	3 803	3 803	16	16	6 078	6 078

¹ Call money er sikkerhetsstillelse for blant annet betalt/mottatt margin i forbindelse med derivater.

31.12.2020 MILLIONER KRONER	Selskaps- porteføljen		Kollektiv- porteføljen		Investeringsvalg- porteføljen		Sum	
	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi
FINANSIELLE EIENDELER SOM MÅLES TIL AMORTISERT KOST								
INVESTERINGER SOM HOLDES TIL FORFALL								
Norske hold til forfall obligasjoner	543	644	4 445	5 000	11	11	5 000	5 655
Opptjente ikke forfalte renter	19	19	101	101	0	0	120	120
Utenlandske hold til forfall obligasjoner	6 547	6 923	16 993	18 918	38	44	23 578	25 884
Opptjente ikke forfalte renter	41	41	223	223	1	1	264	264
Sum investeringer som holdes til forfall	7 149	7 626	21 763	24 242	50	56	28 962	31 924
OBLIGASJONER								
Norske obligasjonslån	4 337	4 567	46 054	49 088	191	204	50 582	53 860
Opptjente ikke forfalte renter	60	60	725	725	3	3	788	788
Utenlandske obligasjonslån	7 366	7 880	101 144	109 202	468	503	108 979	117 585
Opptjente ikke forfalte renter	100	100	1 702	1 702	8	8	1 810	1 810
Sum obligasjoner klassifisert som utlån og fordring	11 863	12 607	149 626	160 718	671	719	162 159	174 043
ØVRIG UTLÅN OG FORDRINGER								
Pantelån	0	0	3 191	3 243	0	0	3 191	3 243
Lån med offentlig garanti	0	0	64 088	65 304	0	0	64 088	65 304
Utlån utland med sikkerhet i pant og offentlig garanti	0	0	9 864	9 864	0	0	9 864	9 864
Opptjente ikke forfalte renter	0	0	280	280	0	0	280	280
Sum øvrige utlån og fordringer	0	0	77 424	78 691	0	0	77 424	78 691
Sum finansielle eiendeler som måles til amortisert kost	19 012	20 233	248 813	263 650	720	775	268 546	284 658

FINANSIELLE EIENDELER SOM MÅLES TIL VIRKELIG VERDI

31.12.2020 MILLIONER KRONER	Selskaps- porteføljen		Kollektiv- porteføljen		Investeringsvalg- porteføljen		Sum	
	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi
EGENKAPITALINSTRUMENTER								
Norske aksjer	7	7	6 581	6 581	0	0	6 588	6 588
Utenlandske aksjer	0	0	26 548	26 548	0	0	26 548	26 548
Sum aksjer	7	7	33 129	33 129	0	0	33 136	33 136
Eiendomsfond	0	0	4 031	4 031	0	0	4 031	4 031
Norske aksjefond	0	0	72 440	72 440	580	580	73 021	73 021
Utenlandske aksjefond	0	0	17 818	17 818	0	0	17 818	17 818
Sum aksjefondsandeler	0	0	94 290	94 290	580	580	94 870	94 870
Norske alternative investeringer	0	0	1 709	1 709	8	8	1 717	1 717
Utenlandske alternative investeringer	0	0	0	0	0	0	0	0
Sum alternative investeringer	0	0	1 710	1 710	8	8	1 718	1 718
Sum aksjer og andeler	7	7	129 128	129 128	588	588	129 724	129 724
GJELDSINSTRUMENTER TIL VIRKELIG VERDI								
Norske obligasjoner	6 604	6 604	30 995	30 995	0	0	37 600	37 600
Utenlandske obligasjoner	429	429	18 703	18 703	0	0	19 131	19 131
Opptjente ikke forfalte renter	28	28	368	368	0	0	396	396
Norske obligasjonsfond	2 632	2 632	36 415	36 415	337	337	39 384	39 384
Utenlandske obligasjonsfond	0	0	28 828	28 828	0	0	28 828	28 828
Norske sertifikater	530	530	2 255	2 255	0	0	2 785	2 785
Utenlandske sertifikater	0	0	549	549	0	0	549	549

31.12.2020 MILLIONER KRONER	Selskaps- porteføljen		Kollektiv- porteføljen		Investeringsvalg- porteføljen		Sum	
	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi
Opptjente ikke forfalte renter	2	2	5	5	0	0	7	7
Sum rentebærende verdipapirer	10 226	10 226	118 119	118 119	337	337	128 681	128 681
Norske utlån og fordringer	570	570	15 446	15 446	27	27	16 043	16 043
Utenlandske utlån og fordringer	1 129	1 129	5 530	5 530	67	67	6 726	6 726
Sum utlån og fordringer	1 700	1 700	20 977	20 977	93	93	22 770	22 770
DERIVATER								
Renteswapper	775	775	1 018	1 018	0	0	1 792	1 792
Aksjeopsjon	0	0	219	219	0	0	219	219
Valutaterminer	109	109	4 706	4 706	16	16	4 831	4 831
Sum finansielle derivater klassifisert som eiendeler	884	884	5 943	5 943	16	16	6 843	6 843
ANDRE FINANSIELLE EIENDELER								
Andre finansielle eiendeler	0	0	2 543	2 543	0	0	2 543	2 543
Sum finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi	12 816	12 816	276 710	276 710	1 034	1 034	290 560	290 560
FORPLIKTELSE								
DERIVATER								
Renteswapper	0	0	0	0	0	0	0	0
Valutaterminer	0	0	326	326	1	1	327	327
Sum finansielle derivater klassifisert som gjeld	0	0	326	326	1	1	327	327

31.12.2020 MILLIONER KRONER	Selskaps- porteføljen		Kollektiv- porteføljen		Investeringsvalg- porteføljen		Sum	
	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi
ANSVARLIG LÅNEKAPITAL								
Ansvarlig lånekapital	3 135	3 561	0	0	0	0	3 135	3 561
Fondsobligasjonslån	1 764	1 592	0	0	0	0	1 764	1 592
Sum ansvarlig lånekapital mv.	4 898	5 152	0	0	0	0	4 898	5 152
FORPLIKTELSER TIL KREDITTINSTITUSJONER								
Norske call money ¹	0	0	2 504	2 504	3	3	2 507	2 507
Utenlandske call money ¹	923	923	2 412	2 412	17	17	3 352	3 352
Sum forpliktelser til kredittinstitusjoner	923	923	4 917	4 917	19	19	5 859	5 859

¹ Call money er sikkerhetsstillelse for blant annet betalt/mottatt margin i forbindelse med derivater.

Note 7 Virkelig verdi hierarki

30.06.2021 MILLIONER KRONER	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
EIENDELER SOM MÅLES TIL VIRKELIG VERDI				
SELSKAPSPORTEFØLJEN				
<i>Sertifikater</i>	0	100	0	100
<i>Obligasjoner</i>	0	6 264	0	6 264
<i>Obligasjonsfond</i>	2 813	0	0	2 813
Rentebærende verdipapirer	2 813	6 364	0	9 177
Utlån og fordringer	820	864	0	1 684
<i>Aksjer</i>	0	0	7	7
Aksjer og andeler	0	0	7	7
Finansielle derivater	0	646	0	646
Andre finansielle eiendeler	0	1	0	1
Sum selskapsporteføljen	3 633	7 874	7	11 514
KOLLEKTIVPORTEFØLJEN				
<i>Sertifikater</i>	2 973	1 779	0	4 752
<i>Obligasjoner</i>	20 558	25 662	0	46 220
<i>Obligasjonsfond</i>	48 857	8 643	5 637	63 137
Rentebærende verdipapirer	72 388	36 084	5 637	114 109
Utlån og fordringer	12 664	316	0	12 980
<i>Aksjer</i>	38 176	327	2 662	41 166
<i>Aksjefond</i>	92 184	0	49	92 233
<i>Eiendomsfond</i>	0	1 117	3 613	4 730
<i>Spesialfond</i>	0	1 866	0	1 866
<i>Private Equity</i>	0	0	20 582	20 582
Aksjer og andeler	130 360	3 310	26 906	160 577
Finansielle derivater	0	310	0	310
Andre finansielle eiendeler	0	5 456	0	5 456
Sum kollektivporteføljen	215 413	45 477	32 543	293 432
INVESTERINGSVALGPORTEFØLJEN				
<i>Obligasjonsfond</i>	328	7	0	335
Rentebærende verdipapirer	328	7	0	335
Utlån og fordringer	117	0	0	117
<i>Aksjefond</i>	711	0	0	711
<i>Spesialfond</i>	0	9	0	9
Aksjer og andeler	711	9	0	719
Finansielle derivater	0	0	0	0
Andre finansielle eiendeler	0	0	0	0
Sum investeringsvalgporteføljen	1 156	16	0	1 171
Sum finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi	220 202	53 366	32 550	306 118

30.06.2021 MILLIONER KRONER	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
SELSKAPSPORTEFØLJEN				
Investeringseiendom	0	0	1 002	1 002
Sum investeringseiendom	0	0	1 002	1 002
FORPLIKTELSER SOM MÅLES TIL VIRKELIG VERDI				
SELSKAPSPORTEFØLJEN				
Finansielle derivater	0	1	0	1
Gjeld til kredittinstitusjoner	898	0	0	898
Sum selskapsporteføljen	898	1	0	900
KOLLEKTIVPORTEFØLJEN				
Finansielle derivater	0	3 020	0	3 020
Gjeld til kredittinstitusjoner	774	0	0	774
Sum kollektivporteføljen	774	3 020	0	3 795
INVESTERINGSVALGPORTEFØLJEN				
Finansielle derivater	0	11	0	11
Gjeld til kredittinstitusjoner	19	0	0	19
Sum investeringsvalgporteføljen	19	11	0	30
Sum finansielle forpliktelse som måles til virkelig verdi	1 692	3 032	0	4 724

30.06.2020 MILLIONER KRONER	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
EIENDELER SOM MÅLES TIL VIRKELIG VERDI				
SELSKAPSPORTEFØLJEN				
<i>Sertifikater</i>	0	952	0	952
<i>Obligasjoner</i>	22	5 978	0	6 000
<i>Obligasjonsfond</i>	2 582	0	0	2 582
Rentebærende verdipapirer	2 604	6 930	0	9 534
Utlån og fordringer	2 729	1 350	0	4 079
<i>Aksjer</i>	0	0	5	5
Aksjer og andeler	0	0	5	5
Finansielle derivater	0	1 060	0	1 060
Andre finansielle eiendeler	0	4 850	0	4 850
Sum selskapsporteføljen	5 333	14 190	5	19 528
KOLLEKTIVPORTEFØLJEN				
<i>Sertifikater</i>	2 065	974	0	3 039
<i>Obligasjoner</i>	22 485	32 819	0	55 304
<i>Obligasjonsfond</i>	53 740	0	0	53 740
Rentebærende verdipapirer	78 291	33 792	0	112 083
Utlån og fordringer	9 890	313	0	10 203
<i>Aksjer</i>	27 177	293	2 218	29 688

30.06.2020 MILLIONER KRONER	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
<i>Aksjefond</i>	63 837	0	60	63 897
<i>Eiendomsfond</i>	0	15	2 519	2 535
<i>Spesialfond</i>	0	2 910	2 905	5 815
<i>Private Equity</i>	0	0	14 534	14 534
Aksjer og andeler	91 015	3 218	22 236	116 469
Finansielle derivater	0	4 761	0	4 761
Andre finansielle eiendeler	0	3 589	0	3 589
Sum kollektivporteføljen	179 196	45 674	22 236	247 105
INVESTERINGSVALGPORTEFØLJEN				
<i>Obligasjonsfond</i>	368	0	0	368
Rentebærende verdipapirer	368	0	0	368
Utlån og fordringer	89	0	0	89
<i>Aksjefond</i>	497	0	0	497
<i>Spesialfond</i>	0	14	0	14
Aksjer og andeler	497	14	0	511
Finansielle derivater	0	9	0	9
Andre finansielle eiendeler	0	0	0	0
Sum investeringsvalgporteføljen	955	22	0	977
Sum finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi	185 483	59 886	22 241	267 611
SELSKAPSPORTEFØLJEN				
Investeringseiendom	0	0	971	971
Sum investeringseiendom	0	0	971	971
FORPLIKTELSER SOM MÅLES TIL VIRKELIG VERDI				
SELSKAPSPORTEFØLJEN				
Finansielle derivater	0	0	0	0
Gjeld til kredittinstitusjoner	1 047	1 213	0	2 259
Sum selskapsporteføljen	1 047	1 213	0	2 259
KOLLEKTIVPORTEFØLJEN				
Finansielle derivater	0	690	0	690
Gjeld til kredittinstitusjoner	3 803	0	0	3 803
Sum kollektivporteføljen	3 803	690	0	4 492
INVESTERINGSVALGPORTEFØLJEN				
Finansielle derivater	0	3	0	3
Gjeld til kredittinstitusjoner	16	0	0	16
Sum investeringsvalgporteføljen	16	3	0	19
Sum finansielle forpliktelser som måles til virkelig verdi	4 865	1 905	0	6 770

31.12.2020 MILLIONER KRONER	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
EIENDELER SOM MÅLES TIL VIRKELIG VERDI				
SELSKAPSPORTEFØLJEN				
<i>Sertifikater</i>	0	533	0	533
<i>Obligasjoner</i>	0	7 061	0	7 061
<i>Obligasjonsfond</i>	2 632	0	0	2 632
Rentebærende verdipapirer	2 632	7 594	0	10 226
Utlån og fordringer	1 464	236	0	1 700
<i>Aksjer</i>	0	0	7	7
Aksjer og andeler	0	0	7	7
Finansielle derivater	0	884	0	884
Andre finansielle eiendeler	0	0	0	0
Sum selskapsporteføljen	4 096	8 713	7	12 816
KOLLEKTIVPORTEFØLJEN				
<i>Sertifikater</i>	549	2 260	0	2 809
<i>Obligasjoner</i>	16 038	34 028	0	50 066
<i>Obligasjonsfond</i>	52 460	8 534	4 250	65 243
Rentebærende verdipapirer	69 047	44 822	4 250	118 119
Utlån og fordringer	20 662	315	0	20 977
<i>Aksjer</i>	30 258	326	2 545	33 129
<i>Aksjefond</i>	74 016	0	55	74 070
<i>Eiendomsfond</i>	0	1 157	2 874	4 031
<i>Spesialfond</i>	0	1 710	0	1 710
<i>Private Equity</i>	0	0	16 188	16 188
Aksjer og andeler	104 274	3 193	21 662	129 128
Finansielle derivater	0	5 943	0	5 943
Andre finansielle eiendeler	0	2 543	0	2 543
Sum kollektivporteføljen	193 983	56 816	25 911	276 710
INVESTERINGSVALGPORTEFØLJEN				
<i>Obligasjonsfond</i>	330	7	0	337
Rentebærende verdipapirer	330	7	0	337
Utlån og fordringer	93	0	0	93
<i>Aksjefond</i>	580	0	0	580
<i>Spesialfond</i>	0	8	0	8
Aksjer og andeler	580	8	0	588
Finansielle derivater	0	16	0	16
Andre finansielle eiendeler	0	0	0	0
Sum investeringsvalgporteføljen	1 004	30	0	1 034
Sum finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi	199 083	65 559	25 918	290 560

31.12.2020 MILLIONER KRONER	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
SELSKAPSPORTEFØLJEN				
Investeringseiendom	0	0	1 017	1 017
Sum investeringseiendom	0	0	1 017	1 017
FORPLIKTELSER SOM MÅLES TIL VIRKELIG VERDI				
SELSKAPSPORTEFØLJEN				
Finansielle derivater	0	0	0	0
Gjeld til kredittinstitusjoner	923	0	0	923
Sum selskapsporteføljen	923	0	0	923
KOLLEKTIVPORTEFØLJEN				
Finansielle derivater	0	326	0	326
Gjeld til kredittinstitusjoner	4 917	0	0	4 917
Sum kollektivporteføljen	4 917	326	0	5 242
INVESTERINGSVALGPORTEFØLJEN				
Finansielle derivater	0	1	0	1
Gjeld til kredittinstitusjoner	19	0	0	19
Sum investeringsvalgporteføljen	19	1	0	21
Sum finansielle forpliktelser som måles til virkelig verdi	5 859	327	0	6 186

Endringer i nivå 3 aksjer, unoterte SELSKAPSPORTEFØLJEN	Bokført verdi 30.06.2021	Bokført verdi 30.06.2020	Bokført verdi 31.12.2020
Inngående balanse 01.01.	7	5	5
Solgt	0	0	0
Kjøpt	0	0	0
Urealiserte endringer	0	0	1
Utgående balanse 30.06./31.12.	7	5	7
Realisert gevinst / tap	0	0	0

Endringer i nivå 3 aksjer, unoterte KOLLEKTIVPORTEFØLJEN	Bokført verdi 30.06.2021	Bokført verdi 30.06.2020	Bokført verdi 31.12.2020
Inngående balanse 01.01.	2 545	2 170	2 170
Solgt	0	-7	-23
Kjøpt	4	106	377
Urealiserte endringer	113	-52	22
Utgående balanse 30.06./31.12.	2 662	2 218	2 545
Realisert gevinst / tap	0	3	0

Endringer i nivå 3 aksjefond, unoterte KOLLEKTIVPORTEFØLJEN	Bokført verdi 30.06.2021	Bokført verdi 30.06.2020	Bokført verdi 31.12.2020
Inngående balanse 01.01.	55	54	54
Solgt	0	0	0
Kjøpt	0	0	0
Urealiserte endringer	-6	6	1
Utgående balanse 30.06./31.12.	49	60	55
Realisert gevinst / tap	0	0	0

Endringer i nivå 3, Private Equity, obligasjonsfond og eiendomsfond KOLLEKTIVPORTEFØLJEN	Bokført verdi 30.06.2021	Bokført verdi 30.06.2020	Bokført verdi 31.12.2020
Inngående balanse 01.01.	23 312	14 888	14 888
Solgt	-1 646	-581	-1 740
Kjøpt	4 976	2 846	8 341
Urealiserte endringer	3 190	2 806	302
Utgående balanse 30.06./31.12.	29 832	19 958	23 312
Realisert gevinst / tap	870	257	636

Endringer i nivå 3, Investeringseiendom SELSKAPSPORTEFØLJEN	Bokført verdi 30.06.2021	Bokført verdi 30.06.2020	Bokført verdi 31.12.2020
Inngående balanse 01.01.	1 017	955	955
Solgt	0	0	0
Kjøpt	0	0	0
Urealiserte endringer	20	20	85
Annet	-35	-5	-23
Utgående balanse 30.06./31.12.	1 002	971	1 017
Realisert gevinst / tap	0	0	0
Sum nivå 3	33 552	23 212	26 935

Beløpene i nivåfordelingen finner man igjen i balansen, under de ulike porteføljenes fordeling av finansielle instrumenter til virkelig verdi og investeringseiendommer. Urealiserte endringer reflekteres på linjen «Verdiendringer på investeringer» i resultatet i de ulike porteføljene.

Virkelig verdi skal være en representativ pris basert på hva tilsvarende eiendel eller forpliktelse ville vært omsatt for ved normale markedsbetingelser og forhold. Høyeste kvalitet i forhold til virkelig verdi er basert på noterte kurser i et aktivt marked. Et finansielt instrument anses som notert i et aktivt marked dersom noterte kurser er enkelt og regelmessig tilgjengelig fra en børs, forhandler, megler, næringsgruppering, prissettingstjeneste eller reguleringsmyndighet, og disse kursene representerer faktiske og regelmessige forekommende transaksjoner på armlengdes avstand.

Nivå 1:

Instrumenter i dette nivået henter virkelig verdi fra noterte priser i et aktivt marked for identiske eiendeler eller forpliktelser som enheten har tilgang til ved rapporteringstidspunktet. Eksempler på instrumenter i nivå 1 er børsnoterte papirer.

Nivå 2:

Instrumenter i dette nivået anses ikke å ha et aktivt marked. Virkelig verdi hentes fra observerbare markedsdata; dette inkluderer hovedsaklig priser basert på identiske instrumenter, men hvor instrumentet ikke innehar høy nok omsetningsfrekvens, samt priser basert på tilsvarende eiendeler og prisledende indikatorer som kan bli bekreftet fra markedsinformasjon. Eksempler på instrumenter i nivå 2 er rentepapirer priset ut fra rentebaner. For mer informasjon vedrørende prising av nivå 2 instrumenter henvises det til note 9 i konsernet for de ulike klassene som ligger i dette nivået.

Nivå 3:

Instrumenter på nivå 3 innehar ingen observerbare markedsdata eller omsettes på markeder som anses som inaktivt. Prisen baseres hovedsakelig på egne beregninger, hvor reell virkelig verdi kan avvike hvis instrumentet skulle blitt omsatt. Instrumentene som omfattes i nivå 3 hos KLP er unoterte aksjer og private equity investeringer. For mer informasjon vedrørende prising av nivå 3 instrumenter henvises det til note 9 i konsernet for de ulike klassene som ligger i dette nivået.

Verdsettelse rundt poster i de ulike nivåene er beskrevet i note 9 i konsernet, for beskrivelse av prising på investeringseiendom henvises det til årsrapporten.

I note 6 opplyses det om virkelig verdi av eiendeler og forpliktelser som måles til amortisert kost. Den nivåbaserte fordelingen for disse postene vil være som følger: eiendeler klassifisert som hold til forfall vil inngå i nivå 1, utlån, og lån og fordringer vil inngå i nivå 2. Forpliktelser, målt til amortisert kost, vil være fordelt på følgende vis; ansvarlige lån fordelt i nivå 1 og i nivå 2, fondsobligasjonslånet vil vært fordelt i nivå 2, gjeld til kredittinstitusjoner vil vært fordelt i nivå 1. For informasjon vedrørende prising av disse rentepapirene henvises det til note 9 i konsernet.

På verdipapirene som inngår i nivå 3 er det ikke blitt gjort en sensitivitetsanalyse, en endring i variablene til prisingen er rent informasjonsmessig vurdert til å gi lite merverdi utover det som allerede er oppgitt i noten. For sensitivitetsanalyse for investeringseiendom henvises det til årsrapporten. På generelt grunnlag vil en endring i prisingen på 5 % gi en endring i verdien på 1 678 millioner kroner per 30.06.2021 på eiendelene i nivå 3.

Hva gjelder flytting av papirer mellom nivåene er det lagt grenser på antall handelsdager og omsetningsmengde på aksjer for å skille nivå 1 og nivå 2. De generelle prinsippene rundt nivåfordeling går hovedsaklig på om eiendelen eller forpliktelsen er notert eller ikke, og om noteringen kan angis å være i et aktivt marked. For aksjer er det et ytterligere skille på handelsdager og omsetningsmengde som skiller ut noterte papirer som ikke inngår i aktivt marked. Ved flytting mellom nivåene tas det utgangspunkt i verdiene ved slutten av rapporteringsperioden.

I 2. kvartal ble det flyttet aksjer for 30 millioner kroner fra nivå 1 til nivå 2 og 5 millioner fra nivå 2 til nivå 1. Flyttingene skyldes endring i likviditet. I tillegg ble det flyttet rentepapirer for 550 millioner fra nivå 2 til nivå 1. Det er ingen flyttinger utover dette i KLP.

Note 8 Presentasjon av eiendeler og gjeld som er gjenstand for netto oppgjør

30.06.2021 MILLIONER KRONER					Relaterte beløp som ikke er presentert netto		
	Brutto finansielle eiendeler/gjeld	Brutto eiendeler/gjeld som er presentert netto	Balansført verdi	Finansielle instrumenter	Sikkerhet i kontanter	Sikkerhet i verdipapirer	Netto beløp
EIENDELER							
Finansielle derivater	956	0	956	-87	-820	0	241
Sum	956	0	956	-87	-820	0	241
PORTEFØLJEFORDELTE EIENDELER							
Sum eiendeler kollektivporteføljen	310	0	310	-87	-130	0	223
Sum eiendeler selskapsporteføljen	646	0	646	0	-678	0	18
Sum eiendeler investeringsvalgporteføljen	0	0	0	0	-12	0	0
Sum	956	0	956	-87	-820	0	241
GJELD							
Finansielle derivater	3 032	0	3 032	-87	-111	-2 462	391
Sum	3 032	0	3 032	-87	-111	-2 462	391
PORTEFØLJEFORDELTE GJELD							
Sum gjeld kollektivporteføljen	3 020	0	3 020	-87	-108	-2 462	381
Sum gjeld selskapsporteføljen	1	0	1	0	0	0	1
Sum gjeld investeringsvalgporteføljen	11	0	11	0	-3	0	8
Sum	3 032	0	3 032	-87	-111	-2 462	391

30.06.2020 MILLIONER KRONER					Relaterte beløp som ikke er presentert netto		
	Brutto finansielle eiendeler/gjeld	Brutto eiendeler/gjeld som er presentert netto	Balanseført verdi	Finansielle instrumenter	Sikkerhet i kontanter	Sikkerhet i verdipapirer	Netto beløp
EIENDELER							
Finansielle derivater	5 830	0	5 830	-691	-4 847	0	313
Sum	5 830	0	5 830	-691	-4 847	0	313
PORTEFØLJEFORDELTE EIENDELER							
Sum eiendeler kollektivporteføljen	4 761	0	4 761	-690	-3 794	0	277
Sum eiendeler selskapsporteføljen	1 060	0	1 060	0	-1 047	0	30
Sum eiendeler investeringsvalgporteføljen	9	0	9	-2	-6	0	6
Sum	5 830	0	5 830	-691	-4 847	0	313
GJELD							
Finansielle derivater	1 905	0	1 905	-691	-8	0	1 213
Sum	1 905	0	1 905	-691	-8	0	1 213
PORTEFØLJEFORDELT GJELD							
Sum gjeld kollektivporteføljen	690	0	690	-690	0	0	0
Sum gjeld selskapsporteføljen	1 213	0	1 213	0	0	0	1 213
Sum gjeld investeringsvalgporteføljen	3	0	3	-2	-8	0	0
Sum	1 905	0	1 905	-691	-8	0	1 213

31.12.2020 MILLIONER KRONER					Relaterte beløp som ikke er presentert netto		
	Brutto finansielle eiendeler/gjeld	Brutto eiendeler/gjeld som er presentert netto	Balanseført verdi	Finansielle instrumenter	Sikkerhet i kontanter	Sikkerhet i verdipapirer	Netto beløp
EIENDELER							
Finansielle derivater	6 843	0	6 843	-326	-5 795	0	1 089
Sum	6 843	0	6 843	-326	-5 795	0	1 089
PORTEFØLJEFORDELTE EIENDELER							
Sum eiendeler kollektivporteføljen	5 943	0	5 943	-326	-4 860	0	970
Sum eiendeler selskapsporteføljen	884	0	884	0	-923	0	106
Sum eiendeler investeringsvalgporteføljen	16	0	16	0	-12	0	12
Sum	6 843	0	6 843	-326	-5 795	0	1 089
GJELD							
Finansielle derivater	327	0	327	-326	-3	0	0
Sum	327	0	327	-326	-3	0	0
PORTEFØLJEFORDELT GJELD							
Sum gjeld kollektivporteføljen	326	0	326	-326	0	0	0
Sum gjeld selskapsporteføljen	0	0	0	0	0	0	0
Sum gjeld investeringsvalgporteføljen	1	0	1	0	-3	0	0
Sum	327	0	327	-326	-3	0	0

Formålet med noten er å vise den potensielle effekten av nettingavtaler i KLP; hvilke muligheter KLP har for å motregne bilaterale avtaler mot andre motparter dersom disse skulle gå konkurs, og beløpet som gjenstår om alle slike nettingavtaler materialiseres. Notene viser derivatposisjoner i balansen, samt en ytterligere tabell med tilsvarende informasjon sortert på de ulike porteføljene i selskapet.

Note 9 **Forpliktelser**

MILLIONER KRONER	30.06.2021	30.06.2020	31.12.2020
Kortsiktig gjeld verdipapirhandel	6 213	11 709	2 258
Forskuddstrekk pensjonsordning	760	704	447
Leverandørgjeld	44	13	4
Derivater	3 032	693	327
Gjeld til kredittinstitusjoner	1 692	6 078	5 859
Forpliktelser i forbindelse med direkte forsikring	107	1 023	576
Øvrige forpliktelser	21	20	34
Sum forpliktelser	11 870	20 239	9 506

Note 10 **Kapitalkrav**

I Solvens II-balansen inngår eiendeler og forpliktelser til virkelig verdi. For eiendeler som har en annen verdi i regnskapet legges derfor mer-/mindreverdiene til. For KLPs forsikringsforpliktelser finnes det ikke observerbare markedsverdier. Disse beregnes derfor ved et beste estimat basert på aktuarielle forutsetninger. I tillegg kommer en risikomargin som skal reflektere en tredjeparts kapitalkostnader ved å overta disse forpliktelsene.

Kapitalgruppe 1 fremkommer av Solvens II-balansen, samt fondsobligasjonslånet. Kapitalgruppe 2 består av ansvarlige lån og ikke-innbetalt supplerende kapital. Finanstilsynet har godkjent at KLPs vedtektsfestede etterinnkallingsrett kan regnes med som supplerende kapital med et beløp tilsvarende 2,5 % av foretakets premiereserve. Kapital som kan medregnes i kapitalgruppe 2 er begrenset oppad til 50 % av kapitalkravet.

Uten bruk av midlertidig fradrag i forsikringstekniske avsetninger er foretakets solvensgrad 282 % som er godt over foretakets mål om minst 150 %. Med det midlertidige fradraget er solvensgraden 332 %.

	30.06.2021	30.06.2020	31.12.2020
SOLVENSGRAD ¹	282 %	252 %	282 %

MILLIARDER KRONER	30.06.2021	30.06.2020	31.12.2020
FORENKLET SOLVENS II BALANSE			
Eiendeler, bokført	692	627	652
Merverdier HTF/lån og fordringer	12	18	16
Merverdier øvrige utlån	0	0	0
Øvrige mer/mindreverdier	0	0	0
Utsatt skattefordel	0	0	0
Sum eiendeler etter solvens II	704	645	668

MILLIARDER KRONER	30.06.2021	30.06.2020	31.12.2020
FORENKLET SOLVENS II BALANSE			
Beste estimat	631	563	596
Risikomargin	14	17	14
Ansvarlige lån/fondsobligasjonslån	5	5	5
Andre forpliktelser	19	28	18
Utsatt skatteforpliktelse	1	1	1
Sum forpliktelser etter solvens II	670	614	634
Eiendeler minus forpliktelser	34	31	33
- Utsatt skattefordel	0	0	0
+ Fondsobligasjonslån	2	2	2
Basiskapital - kapitalgruppe 1	36	33	36
Tellende ansvarlig kapital - kapitalgruppe 1	36	33	36
Ansvarlige lån	3	3	4
Basiskapital - kapitalgruppe 2	3	3	4
Supplerende kapital	12	12	11
Supplerende kapital - kapitalgruppe 2	12	12	11
Fradrag for maks. kapital i gruppe 2	-7	-7	-7
Tellende ansvarlig kapital - kapitalgruppe 2	8	8	8
Utsatt skattefordel	0	0	0
Tellende ansvarlig kapital - kapitalgruppe 3	0	0	0
Tellende ansvarlig kapital under Solvens II	43	41	43
Markedsrisiko	7	7	7
Diversifisering markedsrisiko	-2	-2	-2
Motpartsrisiko	0	0	0
Forsikringsrisiko	14	17	14

MILLIARDER KRONER	30.06.2021	30.06.2020	31.12.2020
Diversifisering forsikringsrisiko	-3	-4	-3
Diversifisering generelt	-3	-3	-3
Operasjonell risiko	3	3	3
Tapsabsorberende evne til utsatt skatt	-1	-1	-1
Solvenskapalkrav (SCR)	15	16	15
Det lineære minstekapitalkravet (MCR_lineær)	7	9	8
Minimum	4	4	4
Maksimum	7	7	7
Minstekapitalkravet (MCR)	7	7	7
Solvensgrad ¹	282 %	252 %	282 %

¹ Endelig beregning av solvensgrad per 31.12.2020 gir en solvensgrad på 282 %. Dette er en reduksjon på 4 % mot tidligere rapportert.

Note 11 Leieavtaler

MILLIONER KRONER	30.06.2021	30.06.2020	31.12.2020
BRUKSRETTEIENDELER			
EIENDOM			
Inngående balanse 01.01.	1 081	204	204
Tilgang	0	0	981
Avskrivninger	-54	-51	-104
Utgående balanse 30.06. / 31.12.	1 027	154	1 081

MILLIONER KRONER	30.06.2021	30.06.2020	31.12.2020
LEIEFORPLIKTELSER			
EIENDOM			
Inngående balanse 01.01.	1 099	210	210
Tilgang	0	0	981
Avdrag	-43	-49	-92
Utgående balanse 30.06. / 31.12.	1 056	160	1 099

MILLIONER KRONER	2. kvartal 2021	2.kvartal 2020	01.01.2021 -30.06.2021	01.01.2020 -30.06.2020	01.01.2020 -31.12.2020
EIENDOM					
Rentekostnader leieforpliktelser	6	2	13	3	17
Rentekostnader leieforpliktelser	6	2	13	3	17

Note 12 Pensjonsforpliktelser

MILLIONER KRONER	30.06.2021	30.06.2020	31.12.2020
Balanseført netto forpliktelse 01.01.	594	508	508
Resultatført pensjonskostnad	55	48	95
Resultatført finanskostnad	6	7	15
Aktuarielle gevinster og tap	-118	258	49
Innbetalt premie/tilskudd	-33	-33	-71
Balanseført netto forpliktelse 30.06./31.12.	505	787	594

FORUTSETNINGER	30.06.2021	30.06.2020	31.12.2020
Diskonteringsrente	2,00 %	1,50 %	1,70 %
Lønnsvekst	2,25 %	2,25 %	2,25 %
Folketrygdens grunnbeløp (G)	2,00 %	2,00 %	2,00 %
Pensjonsregulering	1,24 %	1,24 %	1,24 %
Arbeidsgiveravgiftssats	14,10 %	14,10 %	14,10 %
Finansskatt	5,00 %	5,00 %	5,00 %

Effekten av endringer i forutsetningene er en reduksjon av forpliktelsen med 118 millioner kroner per 30.06.2021. Endringen er ført under "Sum andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet".

Note 13 Forvaltningskostnader og andre kostnader knyttet til selskapsporteføljen

MILLIONER KRONER	2. kvartal 2021	2. kvartal 2020	01.01.2021 -30.06.2021	01.01.2020 -30.06.2020	01.01.2020 -31.12.2020
Rentekostnader ansvarlig lån	33	49	61	146	212
Underkurs ansvarlig lån	0	336	0	342	343
Rentekostnader fondsobligasjonslån	16	15	31	35	67
Øvrige kostnader knyttet til selskapsporteføljen	32	14	48	26	91
Forvaltningskostnader og andre kostnader knyttet til selskapsporteføljen	81	415	141	549	712

Note 14 Premiereserve

MILLIONER KRONER	30.06.2021	30.06.2020	31.12.2020
Premiereserve mv. 01.01.	456 055	459 343	459 343
Netto frigjorte reserver som følge av endringer i offentlig tjenestepensjon 1. januar 2020	0	0	-22 081
Andre endringer	20 097	5 561	18 794
Premiereserve mv. 30.06. / 31.12.	476 152	464 904	456 055

MILLIONER KRONER	30.06.2021	30.06.2020	31.12.2020
Pensjonskapital mv. 01.01.	1 478	2 064	2 064
Netto frigjorte reserver som følge av endringer i offentlig tjenestepensjon 1. januar 2020	0	0	-63
Andre endringer ¹	67	-618	-523
Pensjonskapital mv. 30.06. / 31.12.	1 545	1 446	1 478

¹ Andre endringer i 2020 er negativ grunnet flytting fra investeringsvalgporteføljen til kollektivporteføljen.